"Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin"

MİNHÂC

İslâmi Dâvet Dergisi | 1. Yıl | 2. Sayı | TEVHÎD SAYISI | Ramazan 1442 | Nisan 2021

RASÛLLERİN ORTAK DÂVETİ

TEVHÎD

HAKAN EMİN | İlâh Kavramı
KAAN SÂLİH | Tevhîd ve Kısımları
MUHAMMED FURKAN | Tevhîdi Bozan Şeyler
ŞAHAN YÛŞA | Tevhîdin Fazileti
ABDULLÂH YİĞİT | Tevhîd Şuûru
ÜZEYİR HANİF | Tevhîdin Gerektirdikleri
ALİ EREN | Kelime-i Tevhîdin Şartları
ENES LÜTFÜ | Kelime-i Tevhîdin Rükünleri
OLCAY LOKMAN | Zeytin Yağının Faydaları
ÖMER ABDURRAHMÂN | Bilâl b. Rebah

بسم الله الرحمن الرحيم

"Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin"

MİNHÂC

minhacdergisi.com

MİNHÂC
İslâmî Dâvet Dergisi
3 Aylık e-Dergi
-Ücretsiz-
Nisan 2021
2. Sayı

"Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin"
www.minhacdergisi.com
minhacdergisi@gmail.com
www.minhacyayinlari.com
Telefon: 0552 629 90 90

Dergi içinde yer alan yazılardan ilgili yazar mesûldür. Kaynak gösterilerek kısmen ya da tamamen alıntı yapılabilir.

بسم الله الرحمن الرحيم

Bizleri fıtrat üzere yaratan, indirdiği Kitâb'ı ve gönderdiği elçiyle yolumuzu göstererek nimetlerin en büyüğü tevhîd ile mükâfatlandıran Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya hamd olsun. Salâtu selâm ise tevhîdi, mücâdeleyi ve dik duruşu bizlere öğreten Rasûlü'ne, onun âline, ashâbına ve kıyâmete kadar gelecek tevhîd ehli kullarının üzerine olsun.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan yardım ve başarı dileyerek, dergimizin ikinci sayısını tevhîd konusu ile çıkarmış bulunmaktayız.

Bu sayımız ile hedefimiz, tevhîdin yeterince anlaşılması ve onu arayanlara ulaşması için bir nebze de olsa çaba sarf ederek bu mübârek dînin kendisi üzerine binâ olunduğu temeli göstermektir. Zîrâ tevhîd, emrolunduğumuz ilk farzdır. Farzlar üstü bir farzdır. Tevhîd ile birlikte yapılan ibâdetler, şart ve rükünleri tamâm oldukları sürece kabûl edilir. Ancak tevhîd üzere olunmadan yapılan hiçbir ibâdet asla kabul edilmez. İşte bu sebeble tevhîd, diğer farzların ve tüm ibâdetlerin farzıdır. Sıhhat şartıdır.

Tevhîd, tüm rasûllerin ortak dâvetidir. Onlar ki kavimlerine elçi olarak gönderildiklerinde ilk olarak tevhîde dâvet ettiler. Hepsi bir ağızdan aynı hedef uğrunda, Allâh Azze ve Celle'den aldıkları tevhîd emrini kavimlerine tebliğ ettiler ve onu kapalı hiçbir nokta kalmayacak şekilde öğrettiler. Nesiller boyu tevhîd dâvetçileri de yaşadıkları topluluklara gerek sözlü, gerekse de kitâbî olarak tevhîdi öğrettiler ve ona çağırdılar. Onu bozacak şeylerden sakındırdılar ve tevhîd şuûrunu aşıladılar.

Bizler de yaratılış gâyemiz olan tevhîdi, birçok noktadan ele alarak gücümüz nispetinde açıklamaya gayret ettik. Tevhîd, hak ilâhı tanıyarak O'nu birlemek olduğundan öncelikle ilâh kavramını açıkladık. Akabinde ise tevhîdin tanımını ve kısımları, onu bozacak şeyleri ve gerektirdiklerini, faziletini ve şuurunu, rükünlerini ve şartlarını anlaşılır ve kolay bir üslup ile okuyucularımızın istifadesine sunmaya çalıştık.

Rabbimizden duâmız, bizleri bu gayretimizden ötürü bağışlaması, dergimizi bereketli ve faydalı kılmasıdır.

Bir sonraki sayımızda görüşmek duâsı ile Allâh'a emânet olun. Yardım ve başarı, izzet ve şeref Allâh'tandır.

Editör

minhac

2. Sayı
TEVHÎD

İçindekiler

Kavramların Tahlili / HAKAN EMİN	İlâh Kavramı	5
Kur'ân ve Sünnet Işığında / KAAN SÂLİH	Tevhîd ve Tevhîdin Kısımları	13
Müstakim Sözler / MUHAMMED FURKÂN	Tevhîdi Bozan Ameller	21
Hakkın Beyânı / ŞAHAN YÛŞA	Tevhîdin Fazileti	29
Yiğidin Kalemi / ABDULLÂH YİĞİT	Tevhîd Şuûru	37
Vahyin Aydınlığında / ÜZEYİR HANİF	Tevhîdin Gerektirdikleri	45
Sözün Özü / KALEM SÂHİBLERİ	Tevhîde Dâir Sözler	53
Tefekkür Notları / ENES LÜTFÜ	Tevhîdin Rükünleri	55
İrşâd Vakti / ALİ EREN	Tevhîd Şartları	63
Sağlıklı Besleniyoruz / OLCAY LOKMAN	Zeytin Yağının Yararları	71
Sahâbelerimiz / ÖMER ABDURRAHMÂN	Bilâl b. Rebâh	75
el-Esmâu'l-Husnâ / KAAN SÂLİH	el-Vâhid, el-Ahad, el-Vitr	79
Siyerden Mesajlar / HAKAN EMİN	Tâif Dönüşü	87

مجلة المنهاج
Minhâc Dergisi
www.minhacdergisi.com
0552 629 90 90

MİNHÂC
YAYINLARI
"Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin"

İSLÂM'DAN ÇIKARAN AMELLER

Bu eser, kişiyi İslâm'dan çıkaran amelleri, Kur'ân ve Sünnet naslarıya ve bu naslara dâir Ehl-i Sünnet âlimlerinden nakillerle açıklamaktadır.

Kişi, kelime-i tevhîdin mânâsını idrak edip tastik etmekle İslâm dînine girer ve Müslüman olur. Ancak bu andan itibaren kendisini, İslâm'dan çıkaran şeylerin fâili olmaktan koruması gerekir. Aksi halde Müslüman olduğunu söylemesi yahut buna inanması ona fayda vermez. Bu sebeble kişiyi İslâm'dan çıkaran şeylerin öğrenilmesi ve onlardan kaçınılması her mükellefe öncelikli olarak farzdır.

Kaan Sâlih Hoca'mızın anlaşılır bir üslup ile şerh ederek bizlerin istifadesine sunduğu bu eser, kişiyi İslâm'dan çıkaran şeylerden on tanesini ele almakta açıklamaktadır.

مكتبة المنهاج
Minhâc Yayınları
www.minhacyayinlari.com
0552 629 90 90

HAKAN EMİN

İLÂH KAVRAMI

İlâh, kendisine ibâdet edilen varlık mânâsına gelmektedir. Hak ve bâtıl olmak üzere iki kısma ayrılır. Hak ilâh, hiç şüphesiz Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dır. Bâtıl ilâhlar ise Allâh'ın dışında kendisine ibâdet edilenlerdir. Hak ilâhı, bâtıl ilâhlardan ayıran bazı özellikler vardır. Bunlar "ulûhiyet" özellikleridir ve Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya âit bu özellikler, O'ndan başka bir varlığa verilemez.

Söze Başlarken:

El-Ehad olan yüce Allâh'ın ismiyle... Tümler hamdler el-Vahid olan Rabbimizedir ki, bizler O'nun hidâyetiyle tevhîd ehliyiz. Tevhîd elçisi Nebimiz aleyhisselâm'a ve O'nun pak âline ve ashâbına da salât ve selâm olsun.

Minhâc Dergisi'nin mümtaz okuyucuları! Âlemlerin tek ilâhı olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın izniyle yeni bir sayımızda yine sizlerleyiz. Elhamdulillâh. Her sayı, bizleri sizlere ulaştıran bir köprü. Yazdıklarımız bu köprüyle size ulaşıp gönüllerinize ve hayatlarınıza etki edip, faydalı oluyorsa bizler görevimizi yapmışız demektir. Zaten amacımız da her bir sayı ile sizlere faydalı olmaya çalışmak. Rabbimiz niyetlerimizi ve amellerimizi bizlerden kabul buyursun. Allâhumme âmin.

Değerli okurlar! Bizler imtihanın ağır olduğu zamanlardayız. Maalesef zamanımızda cehâlet ile ihânet kol kola kıtalar dolaşıyor. İnsânlar, câhil hâinlerin pençesinde can çekişiyorlar. Bu durumda iken bir şeyler anlatabilmekte, insânlara faydalı olabilmekte oldukça zor. Zaman âhir zamanken, zamane nesilleri inandıklarını söyledikleri dîn hakkında (neredeyse) hiçbir şey bilmemekteler. Daha önceleri, cehâletleri insânları utandırıp, onların sıkılmalarına sebeb olurken, günümüzde ise sanki cehâleti mahâret gibi algılayan nesillerle de karşı karşıyayız.

İşin doğrusu, insânlığa düşman olan küfrî akımlar yıktı geçti, yıkıyor geçiyor. Narkozun etkisinde kalanlar ise, ne olduğunun farkında değiller, maalesef.

Evet, yaşlısından gencine, okuryazarından ümmisine kadar kısa bir anket

yapılıp İslâm'ın girişi olan kelime-i tevhîd insânlara sorulsaydı, acaba nasıl karşılıklar alırdık? Belki bazıları bazı cevaplar verirdi. *"Evet, ben biliyorum"* dedikten sonra, biliyormuşçasına; *"Allâh'tan başka Allâh yok" diyenler* çıkabilirdi mesala. Haklarını yemeyelim, yine bazıları da; *"Allâh'tan başka ilâh yok"* da diyebilirlerdi. Hiç çıkmaz demiyoruz. Elbette bir şekilde cevap verenler de çıkardı, çıkmalıydı zaten. Sonuçta bu ülkede yönetim laik ve demokrat olsa da, birilerine göre halkın %99'u Müslüman (!) Elbet bilirler değil mi? Ama maalesef öyle değil.

Ehl-i Sünnet'e göre kelime-i tevhîdin mânâsı:

"Allâh'tan başka hak ma'bûd yoktur, O birdir, hiçbir ortağı yoktur."

Bu ülkede dünden bugüne öyle oyunlar oynandı ve öyle tuzaklar kuruldu ki, gelinen nokta: Nesiller perişan. Ağzı olan konuşuyor misâli, ne kadar dîni bilmeyen ve istemeyen zevât-ı lain varsa hep konuştu, konuşturuldu. Bu zevâta özel imkânlar sağlandı. Ekranlara çıkarıldılar, adlarına programlar yapıldı. Gazete ve dergilerde yer verildi. Dîni sekülerize etmeye çalışan ya da reforme eden ne kadar hâin varsa dîn bilgini (!) olarak insânlara sunuldu.

Sonunda da olanlar oldu. Artık yeni nesiller için dîn, bir anlam ifâde etmiyor; inançsızlıksa yeni moda oldu. Eskiden modaya uyup; *"ben, ateistim!"* diyenlerin yerini şimdilerde; *"ben, deistim!"* diyenler aldı. Ahh ah! Ümmetin yitik evlatları paramparça oldu; hem dünyâlarını, hem ebedî hayatlarını kaybeden nesillerle iç içeyiz. Bu öyle bir tehlike ki, yarın kimin kapısını çalacağı belli değil...

Rabbimizden hidâyet ve istikâmet dileriz.

Hal böyle olunca, bu ve benzer durumda olanlara, kelime-i tevhîdi ya da onda geçen ilâh kelimesinin anlamını soracak olsak, verilen cevaplar bizi üzecektir. Diziler ve filmlerle yaşamış, topa-popa dalmış, tâğûtlara kanmış bir neslin kelime-i tevhîdi ve ilâhın anlamını hakkıyla bilmedikleri bir gerçektir.

Bizler de bu yazımızda, önemine binaen ilâh kavramını ele aldık. Bilenlere tekrar ve hatırlatma, bilmeyenlere ise bilgi ve tebliğ olsun. Haydi, buyurun okumaya, bismillâh...

İlâh Nedir?

İlâh: Zatına ibâdet edilen varlık/*mâbud* mânâsına gelmektedir. İlâh kelimesinin mâbud olarak ifâde edilmesinin sebebleri vardır ki, onları kısaca şöyle sıralayanabiliriz:

Mâbud; zatına kulluk edilen, ihtiyaçları gideren, yapılan işlerin karşılığını veren, musibet anında koruyup kollayan, azâmet ve kibriyâsı karşısında hayrete düşülen, gönülden bağlanılıp zatına sığınılan, her zaman ve her yerde zâtından korkulan ve umulan, huzur ve selâmet veren, sınırsızca sevilen ve güvenilen, zâtına duâ edilip istenilen, mutlak itaat edilip isyân edilmeyen, zillet ve teslimiyet gösterilerek tâm bir teslimiyetle boyun eğilendir.

Tüm bu sayılanlar, noksansız olarak, kâmilen hak mâbud olan yüce Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya yapılmalıdır.

Rabbimiz, Kur'ân-ı Kerîm'de ilâh kelimesini iki mânâda kullanmıştır. Bunlardan birincisi; insânların kendisine tapındığı şey anlamında *bâtıl mâbud*. İkincisiyse; gerçekten ibâdete lâyık olan varlık anlamında *hak mâbud* yani Allâh Subhânehu ve Teâlâ.

İlâh kelimesi, hak mâbud için çoğul yapılamaz. Çünkü O'ndan başka (gerçek) mâbud yoktur. Fakat cahiliye Arapları inanç sistemlerinde pek çok mâbuda inandıklarından, onu da çoğul yapmışlar ve ilâhlar demişlerdir.

Bugünde, kendilerini ilâh ilan edenleri görmekteyiz. Günümüzdekiler firavun gibi; *"ben, ilâhım!"* demeseler de, halleriyle aynı şeyi ifâde etmektedirler. Su içenin diliyle; *"ben, su içmiyorum!"* demesine kimse inanmaz. Yapılan fiil, söylenen sözü iptal etmiştir. Söz, fiille iptal edilmediği zaman geçerli olur. Aynen bunun gibi de ilâhlaşanların; *"biz, Allâh'ın ilâhlığını kabul ediyoruz!"* demesine bakılmaz. Onları reddetmek tevhîdin gereğidir. Bunlar reddedilmeden tevhîd gerçekleşmez.

Rabbimiz kitâbında onları reddetmeyip, kendisinden başka ilâh edinenleri kınamış ve bu insânların bu halleriyle ölmeleri üzerine ebedî bir ateşte kalacaklarını bildirmiştir:

"Sakın Allâh ile birlikte başka ilâh edinme; sonra kınanmış ve kovulmuş olarak cehenneme atılırsın." (İsra: 17/39)

İlâhın Vasıfları

Hak ilâh olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın ulûhiyetinin bazı özellikleri vardır ki, bunlar başka bir varlığa verilemez. Bu yazımızda bunları altı başlık altında değerlendireceğiz. Şimdi kısaca bunlara değinelim.

1. Hüküm Vermek

Âlemlerin Malik'i ve Hâkim'i olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ yegâne hüküm sâhibidir. Ey gözü olan varlık! Kâinata bir bak! Güneşi doğdurup batıran, geceyi ve gündüzü peşi sıra getirip götüren, aya, dünyâya, güneşe ve diğer yıldızlara yörüngelerini veren, iklimleri değiştiren, ekini çıkarıp, yağmuru yağdıran kimdir?

İnsânı yaratan burada saydığımız ve saymaya gücümüzün yetemeyeceği kadar çok şeyleri yaratan yüce Allâh'tır. Allâh Subhânehu ve Teâlâ yarattığı o şeylere bir hüküm koymuş ve her biri O'nun hükmüne göre hareket etmektedir.

Ey insân! Bedenine, gözüne, diline, kalbine bir bak! Bir et parçasını gördüren, diğeriyle konuşturup, tat aldırıyor. Vücudun tatil yapmayan memuru olan kalbin sürekli çalışıyor.

Ey kendine bile sözü geçmeyen canlı! Söylesene, hangi canlı kendi kalbini kendisi attırıyor? En küçük birimin olan hücrelerimizi her dâim kim diriltip, öldürüyor? Kim?

Elbette el-Hâlık olan Rabbimiz, hükmüyle bizleri yaratıp şekillendirmiş ve bizleri yaşatmaktadır. O ki, bizlere Kitâbını ve Peygamberini göndermiştir. O ki, bizlerin nasıl inanıp, nasıl yaşayacağımızı da bildiren hükümlerini bizlere göndermiştir. Kitâbında hükmün ancak kendisine âit olduğunu birçok yerde açıklamıştır.

"İyi bilin ki yaratmakta emretmekte O'nundur." (Araf: 7/54)

"Hüküm yalnız Allâh'ındır." (Yusuf: 12/40)

"Bilin ki! Hüküm ancak O'nundur." (Enam: 6/62)

"O** (Allâh) **hiçbir kimseyi hükmüne ortak etmez." (Kehf: 18/ 26)

Yaratılmışlara düşen, Yaratanın hükümlerine teslim olmaktır. O'nun hükümlerini hayat kılmak, ne pahasına

olursa olsun onlardan yüz çevirmemektir.

2. Teşride Bulunmak

İlâhlığın bir özelliği de teşride bulunmaktır. Teşri, *'kanun, şeriat koymak'*; mânâsına gelir. Şâri ise, *'kanun, şeriat koyucu'* demektir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, teşri koyan Şâri'dir. İnsânların hayatlarına yön verecekleri; *"yasa, kanun, nizâm ve sistem belirleme"* yetkisi onları yaratan ve yaşatan hak ilâha mahsustur.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, insânların kendi menfaatleri için helâller ve haramlar tayin etmiştir. Bir şey için doğru veya yanlış, iyi veya kötü diyecek merci sadece ve sadece O'dur. O'ndan başka hiçbir yaratılmış insân veya cin, bu yetkiyi kendilerinde göremezler. O'nun vermiş olduğu hükmün üzerine bir hüküm çıkarmaları söz konusu değildir. Eğer böyle bir durum söz konusu olursa, bu işe yeltenenler kendilerini ilâh yerine koyarak, bâtıl birer ilâh olmuş olurlar.

İnsânlar sâhibsiz değildir ki, kendi kendilerine sâhiblik etmeye çalışsınlar. İnsâna belli bir ömür veren, bu ömür süresince ondan kendi kanunlarına uymasını emretmiştir; başkaldırarak kendi kanunlarını çıkarmasını değil. Kim olursa olsun; ister resmi, ister gayri resmi kurumlar ya da ulusal veyahut uluslararası kuruluşların hiçbirinin Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın kanunları varken, O'nun kanunlarının yerine başka kanunlar çıkarma hakları yoktur. Hiçbir zaman ve hiçbir yerde de böyle bir hakları olmayacaktır.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, bir Kur'ân âyetinde şöyle buyurmaktadır:

"Yoksa onların Allâh'ın izin vermediği şeyleri kendilerine dinden teşri yapan *(yasa koyan)* ***ortakları mı vardır?"*** (Şura: 42/21)

O Allâh ki, kullarına yaşayacakları sistemi anlatan elçilerini göndermiştir. Son olarak tüm insânlığa Muhammed aleyhisselâm'ı göndererek hükümlerini beyân ettirmiştir. Ve Müslümanlardan kendisine ve kendisinin emirlerini insânlara açıklayan tevhîd elçilerine uyulmasını emrederek şöyle buyurmuştur:

"Allâh ve Rasûlü bir işi hükme bağladığında hiçbir mümin erkek ve hiçbir mümin kadına işlerinde istediklerini yapma hakkı yoktur." (Ahzab: 33/36)

Kur'ân-ı Kerîm'e îmân eden her bir Müslüman, Kitâbımızda Rabbimizin kâinatı yönettiği gibi kullarını da yönet-

mek için yasalarını belirlediğini görecektir. Müslüman, hak ilâhın yasalarına boyun eğerek, O'nun helal (serbest) ve haramlarını (yasaklarını) kendisine yaşantı kabul eder. Her kim, haddi olmayarak ve aczini bilmeyerek, Allâh'ın yasaklarını serbest ve serbestlerini yasak yapar ve her kim de O'nun bu yaptığını kabul ederse, bunların her biri teşride Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya eş koşmuş olurlar.

3. Yaptığından Hesaba Çekilmemek

Yaratılanın vasfı yaptıklarından hesâba çekilecek olmasıdır. Evet, doğum ve ölüm arasında ömür dediğimiz zaman dilimde kulların her hareketlerinden hesâba çekilecekleri bir gün vardır. Bu kullar için böyledir. Oysa hesâb gününün sâhibi olan Allâh'ı kimse hesâba çekemez. Bu ancak hak ilâha âit bir özellik olup, sadece Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya mahsustur. Rabbimiz, Kitâbımızda bizlere bu hakîkati şöyle bildirmektedir:

"O** (Allâh) **yaptıklarından hesap sorulmaz. Hâlbuki onlara** (yaptıkları) **sorulacaktır." (Enbiya: 21/23)

Dünyâ misafirhanesinde birkaç sayılı gün geçirerek hesâba çekilmek için Allâh'ın huzuruna çıkacağını unutarak; *"beni kimse hesâba çekemez!"* gibi bir söylemi dillendirenler, kendilerini ne konumunda görmektedirler? Bugün kendilerine dokunulmazlık zırhını biçen yeryüzünün sahte ilâhları (arkalarından sürükledikleri ile birlikte) hak ilâhın huzurunda hesap vereceklerdir.

4. Zâtı İçin Sevilmek

Zâtı için sevilmek de hak ilâha mahsustur. Zâtının dışındakiler sadece O'nun için sevilirler. Hiçbir kul, kendisinin zâtından dolayı sevilmez. Ancak gönüllere sevgiyi koyan hak ilâh, zâtından dolayı sevilmeye hak sâhibi olandır. Bazı kullar ki seçilmişlerdir. Onları severiz, sevmemiz gerekir. Hatırlayalım ki sahâbe-i kirâm Nebimiz aleyhisselâm'a sevgisinden ve saygısından; *"anam, babam sana feda olsun"* derdi. Bizler de (onu görmemiş olsak da) aynı cümleyi tâm bir bağlılıkla söylemeliyiz.

Ancak yine de şunu bilmeliyiz ki, Nebimizi *Habib* yapan, O'nu bizlere de sevdirmiştir. Sevginin kaynağı O'dur. Müslüman'da O'nun sevdirdiklerini sever. Hatta duâ ederek; *"sevdiklerini sevdir, yerdiklerini yerdir; dostlarına dost, düşmanlarına düşman eyle"* der, demelidir. Hiçbir beşer ya da mahlûk O'nun gibi sevilemez. Yaratılmışlar, O değer verdiyse değerli olur ve sevilirler. Sadece

O, sınırsız değerli ve sevilmeye hak sahibidir. Kim kimi ne kadar seviyorsa sevsin, müminlerin Allâh'ı sevmeleri her şeyden daha sağlam ve daha kuvvetlidir.

"İnsanlardan kimileri vardır ki, Allâh'tan başka varlıkları O'na denk tutar da, Allâh'ı sever gibi onları severler. Gerçek müminlerin Allâh'a olan sevgileri ise, her şeyden daha sağlam ve daha kuvvetlidir. Keşke o zulmedenler, azabı gördüklerinde anlayacakları gibi, şimdiden bütün kuvvetin Allâh'a ait olduğunu ve Allâh'ın, azabı gerçekten çok şiddetli bir zat olduğunu anlasalardı!" (Bakara: 2/165)

5. Zâtı İçin İtaat Edilmek

Zâtı için itaat edilecek olan da yalnızca hak ilâhtır. Zâtının dışındakiler ancak O'na itaat ettikleri sürece itaati hak ederler. Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya isyân eden hiçbir kimseye itaat edilmez. Kimse de çıkıp sadece kendi zâtından dolayı itaati hak ettiği iddiasında bulunamaz. Çünkü bu vasıf da hak ilâha mahsustur. Bâtıl ilâhlığa kalkışanlara iltifat edip, onlara itaat edenler büyük bir yanlışın içerisindedirler. Oysa dînimizde asıl itaat merci Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dır. O'na mutlak mânâda itaat gerekir. İtaati değil de, isyânı tercih edenler için âkıbet hüsrandır.

"Kim, Allâh'a ve Rasûlüne isyan eder ve O'nun sınırlarını aşarsa Allâh onu, içinde devamlı kalacağı bir ateşe sokar. O'nun için zelîl ve perişan eden bir azap vardır." (Nisa: 4/14)

6. Zarar ve Fayda Vermek

Tüm yetkiler kendisine âit olan zât, her şeye egemen olandır. Egemenlik kayıtsız, şartsız Allâh'a âittir. O, dilediğine fayda ve dilediğine zarar verir. O'nun dışındakilerin hiçbir yetkileri yoktur. O'nun haricinde her kim, mutlak mânâda fayda ve zararın sâhibi olduğuna inanırsa, kendisini O'nun yerine koymuş olur. Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Eğer Allâh, sana bir zarar dokundurursa artık O'ndan başka onu kaldıracak yoktur. Ve eğer sana bir hayır dilerse, artık O'nun lütfuna da mani olacak yoktur. O bunu kullarından dilediğine eriştirir. O çok bağışlayan, çok merhamet edendir." (Yunus: 10/107)

Günümüzde özellikle *tarikat* adı altında sistemleşen yapıların ortaya koyduğu *evliya tiplemesi* bağımsız fayda ve zarar veren bir yapıdadır. Elbette bu yanlıştır. *Evliya masalları* ile bu tipler bâtıl bir ilâh yerine konulmaya çalışılmaktadır. Tüm Müslümanlar bu hurafelerden beri olmak zorundadır.

Sonuç olarak: Sıraladığımız bu özellikler hak ilâh olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın ulûhiyetinin özellikleri olup, herhangi başka bir varlık için bu özellikler düşünülemez. Düşünüldüğü takdirde bunu yapanlar tevhîd akîdesinin dışına çıkmış olurlar. Rabbimiz bizleri muhafaza buyursun. Allâhûmme âmin.

Son Sözümüz:

İlâh kavramını işlediğimiz bu yazımızın sonunda deriz ki:

"Her Müslüman dînini çok iyi öğrenmelidir. Özellikle akîde konuları, kavramsal olarak ele alınıp, işlenmeli ve de güncel konularla bağlantıları yapılarak anlaşılıp, anlatılmalıdır. Hak ilâha tâm bir teslimiyetle teslim olunmalı ve bâtıl ilâhlardan da uzak durulmalıdır."

Dileğimiz ve Duamız:

Rabbimiz, bizleri sahte ve bâtıl düzenlerden, onların sahtekâr pazarlayıcılarından uzak eylesin. İlme ve ilmin ehline karşı sevgi ve saygıyla ömrümüzü bereketlendirip, nurlandırsın. Şu zor zamanlarda bizi bize, bizi şerlilere bırakmasın. Bizlere tevhîdi bir îmân üzere olmayı ve rızâsı üzere ölmeyi nasip buyursun. Kabul buyur, Allâh'ım!

Tüm ehli îmâna selâm ve duâlarım ile… Allâh'a emanet olunuz.

KAAN SÂLİH

TEVHÎD VE TEVHÎDİN KISIMLARI

Tevhîd, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı birlemek; bir kılmaktır. O'nu zâtında, rubûbiyyetinde, ulûhiyyetinde, isim ve sıfatlarında birlemek, eş ve benzer, denk ve misil tanımadan bir kılmaktır.

Giriş:

Kâinatta her ne varsa tümü tevhîdine âyetler olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya, yerlerde ve göklerde varlığına ve birliğine işâret eden delîller adetince hamd olsun. Salâtu selâm ise mutlak önderimiz Muhammed aleyhisselâm'a, onun âline, ashâbına ve kıyâmete kadar Kur'ân ve Sünnet'e ihsân ilkesince tâbi olanların üzerine olsun.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, cinleri ve insânları kendisini tevhîd etmeleri için yaratmış ve bunun sağlanması adına kitâblarını indirmiş ve rasûllerini göndermiştir. Tarih boyunca Müslümanların en yüce hedefi, tevhîdi yeryüzüne hâkim kılmak olmuştur. Bu uğurda nice uğraşlar ve fedakarlıklar yapılmıştır. Kıyâmet gününde ise Cennete giren tevhîd ile girecek ve orada ebedî bir hayat sürecektir. Cehenneme girip orada ebedî kalacaklar ise tevhîd üzere olmamanın cezâsını çekeceklerdir. Bu itibarla dünyânın ve âhiretin üzerine şekillendiği, hükümlendirildiği ve sonuçlandırıldığı şey tevhîddir.

Öneminden ve değerinden ifâde ettiklerimizden anlaşılacağı üzere bu yazımızın konusu, tevhîddir. Bize ayrılan naçizane köşemizde, tevhîdi ve tevhîdin kısımlarını öz bir şekilde, en önemli gördüğümüz noktalara değinerek açıklamaya çalışacağız. Yardım ve başarı Allâh'tandır.

Tevhîdin Tanımı:

Tevhîd kelimesi lügatte: *"V-h-d"* kök harflerinden mastar olup, *"birlemek, bir kılmak"* anlamına gelir. Istılâhta ise: *"Tevhîd: Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı rubûbiyyetinde, ulûhiyyetinde, isim ve sıfatlarında birlemektir."* Tevhîd ehli kimseye *"muvahhîd"* denir.

Tevhîd, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın, her şeyin rabbi ve meliki olduğunu, O'nun dilediği şeyin olduğu ve dilemediği şeyin olmadığını, O'nun gücünün her şeye yettiğini, O'nun her şeyin yaratıcısı olduğunu, en güzel isimlerin ve en yüce sıfatların O'na âit olduğunu ve O'ndan başka ibâdeti hak eden başka bir zâtın bulunmadığını kalb ile

tasdik etmek, dil ile ikrar etmek ve organlarla kalbin tasdikini, dilin ikrarını onaylamak ve de bunları yalanlayacak herhangi bir amel işlememektir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: O Allâh (zâtında, rablığında ve ilâhlığında) tektir." (İhlâs: 112/1)

"İşte Rabbiniz Allâh budur. O'ndan başka ilâh yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse yalnız O'na ibâdet edin. Zîrâ O, her şeye vekildir." (Enam: 6/102)

Tevhîdin zıddı olan *"şirk"* ise lügatte: *"Eş ve ortak koşma, denk ve benzer tanıma"* anlamlarına gelir. Istılâhta ise: *"Şirk: Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya rubûbiyyetinde, ulûhiyyetinde, isim ve sıfatlarında eş ve benzer koşmak, denk ve misil tanımaktır."* Şirk koşan kimseye *"müşrik"* denir.

Şirk, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya inanmakla birlikte O'na eş ve ortak, denk ve benzer tanımaktır. Kur'ân-ı Kerîm'in tamâmında Rabbimiz Allâh Azze ve Celle, tevhîdi emretmiş ve şirkten de tüm kullarını sakındırmıştır. Nitekim O, şöyle buyurmaktadır:

"Allâh'a ibâdet edin ve ona hiçbir şeyi şirk koşmayın." (Nisâ: 4/36)

Şirk, başkalarının da yaratıcı, yaşatıcı, yönetici, rızık ve şifa, fayda ve zarar verici, yardım ve imdat, hidâyet ve ıslah edici, kanun ve nizam belirleyici... olduğuna inanmak veya bunlardan herhangi birini söylemek veyahut bunlardan herhangi birini gerekli kılacak bir fiili yapmak ile gerçekleşir.

Tevhîdin Kısımları:

Tevhîd, Ehl-i Sünnet inancına göre, üç kısma ayrılır. Bunlar:

1. Rubûbiyyet tevhîdi. 2. Ulûhiyyet tevhîdi. 3. İsim ve sıfat tevhîdi.

Müslüman olmak için Allâh'u Teâlâ'yı tevhîdin bu üç türünde de birlemek gereklidir. Tevhîdin bu üç türünde Allâh'u Teâlâ'yı birlemeyenler, ne Müslüman olabilirler ne de Müslüman kalabilirler.

Rubûbiyyet Tevhîdi:

Rubûbiyyet, Allâh'u Teâlâ'nın *"rabb"* ismine nispet edilen bir kelime olup, *"rabblik"* demektir. Rabb kelimesinin ifâde ettiği mânâlardan ve içerdiği sıfatlardan en önemlileri şöyledir:

1. Hâlık: Kâinatta her ne varsa her şeyi yaratan.

2. Muhyî: Kâinatta canlı olarak her ne varsa tümüne hayat veren.

3. Rezzâk: Hayatta ve varlıkta kalabilmeleri için kâinattaki tüm varlıklara ihtiyaç duydukları şeyleri veren.

4. Mâlik: Yaratılmış her ne varsa tümünün sâhibi olan ve tümü üzerinde otorite gücü bulunan.

5. Müdebbir: Kâinattaki her şeyi çekip çeviren ve onlara belirli bir döngü ve düzen koyan.

6. Hâkim: Kullarına hayatlarının her alanında uymaları gerekli olan kuralları belirleyen.

7. Mürşid: Kullarına dosdoğru yolunu gösteren ve dilediği kullarına rahmet ederek onlara hidâyet veren.

8. Mürebbi: Mahlukatını çeşitli evrelerden geçirerek düzenleyen, yetiştirip geliştirerek onlara en güzel suret ve şekiller veren.

9. Mun'im: Kullarına nimet veren.

10. Kâdir: Her şeye gücü yeten.

Anlaşılacağı üzere rubûbiyyet tevhîdi, Allâh Tebâreke ve Teâlâ'nın her şeyin rabbi olduğuna inanmak ve rabbliğin gerektirdiği hiçbir mânâyı ve sıfatı O'ndan başkasına vermemektir. Bu da sadece O'nun yaratan ve hayat veren, rızık ve yol gösteren, her şeye egemen ve sâhib olan, nimet veren ve terbiye eden, hâkimiyet ve otorite sâhibi olan, işleri çekip çeviren ve dengede tutan, hidâyet eden ve hesâba çeken, her şeye gücü yeten ve her dâim gâlib olan olduğuna; faydayı ve zararı elinde bulundurduğuna, zorda kalanların duâsına sadece O'nun icâbet ettiğine; her şeyi yönettiğine; her hayrın O'nun elinde olduğuna, dünyâ ve âhiret mülkünün ve hükmünün O'na âit olduğuna ve bu konuda kendisinin hiçbir ortağının bulunmadığına inanmaktır. Kısacası rubûbiyyet tevhîdi: **"Allâh'u Teâlâ'yı fiillerinde birlemek-**

> Rubûbiyyet tevhîdi, Allâh'u Teâlâ'yı rabbliğinde birlemektir. O'ndan başka bir rab kabul etmemek ve rabbliğin gereği olan yaratmak, yaşatmak ve yönetmek gibi fiilleri sadece O'na vermektir.

tir." Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp katan; güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allâh'tır. İyi bilin ki, yaratmak da emretmek de O'na mahsustur. Âlemlerin Rabbi Allâh ne yücedir!" (Arâf: 7/54)

"De ki: 'Kimdir sizi gökten ve yerden rızıklandıran? Kimdir kulaklarınıza ve gözlerinize mâlik olan? Kimdir ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran? Kimdir bütün işleri çekip çeviren, kâinatı yöneten? Derhal: 'Allâh!' diyecekler. De ki: O hâlde, Allâh'a karşı gelmekten sakınmayacak mısınız?" (Yûnus: 10/31)

"Andolsun, eğer onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı?' diye sorsan, mutlaka 'Allâh' derler. De ki: 'Hamd, Allâh'a mahsustur.' Fakat onların çoğu bilmezler." (Lokmân: 31/25)

"Hüküm vermek yalnızca Allâh'a âittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye ibâdet etmemenizi emretmiştir." (Yûsuf: 12/40)

Allâh Tebâreke ve Teâlâ, tüm varlıkların terbiye edicisidir. Onları yaratır, çeşitli aşamalardan geçirerek yetiştirir ve geliştirir. Onların mâlikidir, tümü üzerinde egemen olan ve tümünü idâre eden ve koruyandır. Gökleri ve yeri idâre edendir. Yaratılanların Rabbi olduğu için ibâdete tek müstahak olan O'dur. Bu sebeble yaratma, rızık verme, mülk ve idâre etme, kanun ve yasa koyma gibi rubûbiyyetin bütün özellikleri sadece kendisine âittir. Kim Allâh Tebâreke ve Teâlâ'dan başkasına bunlardan bir pay verirse, kendisiyle çelişkiye düşer ve şirk çeşitlerinden birini işlemiş olur.

Rubûbiyyet tevhîdini ibtâl eden en temel amellerden bazıları şöyledir:

1. Hâkimiyeti yani kullar için serbest ve yasaklar belirleme yetkisini Allâh'tan başka bir kimseye, kurum ya da kuruluşa vermek; onların da hâkimiyette paylarının olacağına inanmak.

2. Kâinatın sevk ve idâresinde yani yağmurun yağmasında, kuraklık yahut bolluğun, bereket ve esenliğin, sel ve deprem gibi felâketlerin gerçekleşmesinde Allâh'tan başka fâillerin; şeyhlerin, kutubların, saklı imâmların, mutlak olarak tabiat olaylarının ve benzerlerinin etkili olduğuna inanmak.

3. Faydanın yahut zararın, hidâyet yahut dalâletin isâbet etmesinde Allâh'tan başkasının; şeyhlerin, sâlihlerin, kâbirlerde yatanların ve benzerlerinin mutlak fâil olduğuna inanmak.

Ulûhiyyet Tevhîdi:

Ulûhiyyet, *"ilâhlık"* demektir. İbâdet edilerek itaat edilen ma'bûd anlamındaki *"ilâh"* kelimesinden türemiştir. *"İlâh"* kelimesi ise lügatte: *"Kendisine ibâdet edilen"* demektir. Bu itibarla ulûhiyyet tevhîdi: **"İbâdette Allâh'u Teâlâ'yı birlemektir."**

Anlaşılacağı üzere ulûhiyyet tevhîdi, Allâh'u Teâlâ'nın tek hak ve gerçek ilâh olduğuna, O'ndan başka ibâdeti hak eden hiçbir ilâhın bulunmadığına ve O'nun dışındaki tüm ilâhların bâtıl ve sahte olduğuna kesin olarak inanmak; ibâdeti, inkiyâdı (boyun eğmeyi) ve mutlak itaati sadece O'na tahsîs etmektir. İbâdet cinsinden bildirilmiş olan amelleri sadece O'na yapmak ve kim olursa olsun hiçbir kimseyi hiçbir ibâdet cinsinden olan amelde O'na ortak etmemektir. İşte bu, kulların kendi fiillerinde yani ibâdetlerinde Allâh'u Teâlâ'yı birlemeleri olup, gönderilmiş peygamberlerin dâvetlerinin özünü oluşturmaktadır. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

> Ulûhiyyet tevhîdi, Allâh'u Teâlâ'yı ilâhlığında birlemektir. O'ndan başka hak bir ilâh kabul etmemek, duâ etmek ve kurban kesmek gibi ibâdet cinsinden hiç ameli de, O'ndan başkasına yapmamaktır.

"Senden önce hiçbir rasûl göndermedik ki ona: 'Şüphesiz, benden başka hiçbir ilâh yoktur. Öyleyse bana ibâdet edin' diye vahyetmiş olmayalım." (Enbiyâ: 21/25)

"De ki: Şüphesiz benim namazım da, diğer ibâdetlerim de, yaşamam da, ölümüm de âlemlerin Rabbi Allâh içindir." (Enâm: 6/162)

Ulûhiyyet tevhîdi; namaz, oruç, zekât, hac, zebh (kurban), nezr (adak), duâ, istiâne (yardım isteme), istiâze (sığınma), tevekkül, havf (korku), recâ (ümit), muhabbet (sevgi), inâbe (tevbe ve yöneliş), haşyet (saygı ve korku), tezellül (huzurunda kendini küçük görme) ve tahkim (hâkim tayin etme) gibi görünen ve görünmeyen hiçbir ibâdeti O'ndan başkasına yapmamaktır. Allâh Tebâreke ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Hâlbuki onlara, ancak dîni Allâh'a has kılarak ve hanîfler olarak Allâh'a kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti. İşte bu dosdoğru dîndir." (Beyyine: 98/5)

Ulûhiyyet tevhîdi, tüm ibâdet çeşitleriyle sevgi, korku ve ümitle, sadece Allâh'a ibâdet etmektir. Allâh Tebâreke ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"(Allâh) Göklerin, yerin ve her ikisi arasındakilerin Rabbidir. Şu halde O'na ibâdet et ve O'na ibâdette kararlı ol. Hiç O'nun adaşı *(dengi ve benzeri)* ***olan birini biliyor musun?"*** (Meryem: 19/65)

Ulûhiyyet tevhîdi, İslâm Dîni'nin başlangıcı ve sonudur; zâhiri (dışı) ve bâtınıdır (içidir). Nebîlerin ilk ve son çağrısıdır. Bu tevhîdin teşekkülü için nebîler gönderilmiş, kitâblar indirilmiş ve cihâd kılıçları çekilmiştir. Bu tevhîde istendiği gibi îmân edenler mü'min olarak isimlendirilmiştir. Bu tevhîde îmân etmeyenler veya eksiği olanlar kâfir olarak isimlendirilmiştir. Allâh Tebâreke ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Andolsun, biz her ümmete: 'Allâh'a kulluk edin ve tâğûttan kaçının' diye bir rasûl gönderdik. Böylelikle, onlardan kimine Allâh hidâyet verdi, onlardan kiminin üzerine sapıklık *(hükmü)* ***hak oldu. Artık, yeryüzünde dolaşın da*** *(tevhîdi)* ***yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün."*** (Nahl: 16/36)

Ulûhiyyet tevhîdini ibtâl eden en temel amellerden bazıları şöyledir:

1. Allâh'u Teâlâ'dan başka ibâdete lâyık ilâhlar kabul etmek. Kabul edenleri desteklemek yahut onları hoş görmek veya saygı duymak.

2. İbâdet çeşitlerinden herhangi birini; duâ etmek, kurban kesmek, adak adamak, muhâkeme olmak gibi zâhir ya da bâtın olsun fark etmeksizin herhangi bir ibâdeti Allâh'u Teâlâ'dan başkasına yapmak.

İsim ve Sıfat Tevhîdi:

"İsim" kelimesi: *"Kur'ân ve Sünnet'te Allâh'u Teâlâ'nın isimlendirdiği şeydir."*

"Sıfat" kelime ise: *"Kur'ân ve Sünnet'te Allâh'u Teâlâ'nın vasfedildiği şeydir."*

İsim ve sıfat tevhîdi, en güzel isimlerin ve en kâmil sıfatların Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya âit olduğunu tasdik ederek O'nu, bu isim ve sıfatlarında birlemek demektir.

Kısacası isim ve sıfat tevhîdi: **"En güzel isimlerin ve en yüce sıfatların Allâh'a âit olduğuna îmân etmektir."**

İsim ve sıfat tevhîdi, üzerine düşülerek öğrenilmesi gerekli olan en büyük ilimdir. Bilgilerin en yücesi ve en kıymetlisidir. Çünkü bu, isim ve sıfatlarıyla Allâh Tebâreke ve Teâlâ'yı tanımaktır. Kul, Rabbini isim ve sıfatlarıyla tanır ve ona ibâdet eder; dolayısıyla başta tevhîd olmak üzere diğer ibâdetler de bu bilgi üzerine binâ edilir.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın isim ve sıfatları, bütün kemâl vasıflarına sâhib ve her türlü noksanlıklardan beridir. O, şöyle buyurmaktadır:

"En güzel isimler Allâh'ındır. O halde O'na o güzel isimleriyle duâ edin. O'nun isimleri hakkında yanlış yola** (ilhâda) **sapanları bırakın. Onlar yaptıklarının cezâsına çarptırılacaklardır." (Arâf: 7/180)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, bu özelliğiyle bütün varlıklardan ayrılır ve eşsizdir. O'nun zâtı diğer zâtlara benzemediği gibi sıfatları da aynı şekilde başkalarının sıfatlarına benzemez. Çünkü O'nun eşi, dengi ve benzeri olabilecek hiçbir varlık yoktur. O, yarattığı mahlûkata kıyas edilemez. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"O'nun benzeri hiçbir şey yoktur." (Şura: 42/11)

"O'nun hiçbir dengi yoktur." (İhlâs: 112/4)

Bu sebeble O'nun kendi zâtı hakkında söyledikleri ve Rasûlünün âlemlerin Rabbi hakkında beyan ettikleri geldiği gibi kabul edilir ve kendisinden haber verilen hiçbir sıfat inkâr edilmez. İsim ve sıfat tevkîfi yani Kur'ân ve Sünnet'e dayalı olup, aklın hiçbir dâhili yoktur. Bu isim ve sıfatların mânâları bilinmekle birlikte keyfiyetleri ve hakîkatleri mahlûkat (yaratılmış olanlar) için gaybtir (bilinmezdir). Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Kim Allâh'a ve Rasûlüne isyân eder ve O'nun koyduğu sınırları aşarsa, Allâh onu ebedî kalacağı cehennem ateşine sokar. O'nun için alçaltıcı bir azâb vardır." (Nisâ: 4/14)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın hayat, ilim, semi, basar, kudret ve kelam gibi sıfatlarına îmân etmek gerekli olduğu gibi uluvv, istiva, nüzul, nefs, yed, vech, ayn, gazab ve rızâ gibi keyfiyetsiz sıfatlarına da îmân etmek gereklidir.

Yine Allâh Azze ve Celle'nin kendisinden başka ilâh bulunmayan **el-Ahâd** olduğuna, dâimi bir hayat sâhibi **el-Hayy** olduğuna, kendisinden önce hiçbir şeyin var olmadığı **el-Evvel** olduğuna, hiç yok olmayacak **el-Bâki** olduğuna, kendisinden sonra hiçbir şeyin bulunmayacağı **el-Âhir** olduğuna, hiç bir şeye ihtiyaç duymayan **es-Samed** olduğuna, eksik ve noksanlardan uzak **el-Kuddûs** olduğuna, zâtında, sıfatlarında ve fiillerinde mükemmel olan **es-Selâm** olduğuna, tüm mahlûkatı kuşatan **el-Muhit** olduğuna, her şeyi hakkıyla gören **el-Basir** olduğuna, her şeyi hakkıyla işiten **es-Semî'** olduğuna, her şeyden haberdar **el-Habîr** olduğuna, her şeyi hakikatiyle bilen **el-Alîm** olduğuna, dilediğini dilediği zaman yapmaya gücü bulunan **el-Kadîr** olduğuna, dilediğini zorla yaptırtan **el-Cebbâr** olduğuna, gücünü her daim koruyan ve yok olmayan

el-Kayyum olduğuna, kuvveti sonsuz, mağlup edilemeyen **el-Aziz** olduğuna, kendisinden başka yaratıcı olmayan **el-Hâlık** olduğuna, yerleri ve gökleri ve de ikisi arasındakileri misilsiz yaratan **el-Bedî'** olduğuna, mahlûkatın mutlak hükümdarı **el-Melik** olduğuna, tek hükmetme yetkisine sâhib **el-Hâkim** olduğuna ve mutlak adâlet sâhibi **el-Adl** olduğuna îmân etmek gerekli olduğu gibi Kur'ân ve Sünnette geçen diğer isim ve sıfatlarına da îmân etmek zarûrîdir.

Allâh Azze ve Celle'yi, Kur'ân ve Sünnet'te geçen isim ve sıfatlarla tanımak ve nitelendirmek asıldır. Kur'ân ve Sünnet nasslarında bildirilen isim ve sıfatlara, hiçbir tahrif (bozma ve çarpıtma), hiçbir ta'til (işlevsiz kılma), hiçbir tekyif (keyfiyet izafe etme), hiçbir temsil (denk ve benzer) tanıma olmaksızın îmân etmek gerekli olup, isim ve sıfatları sınırlandırmak câiz değildir. O'nun isim ve sıfatlarından bizim bildiğimiz ancak O'nun bildirdiği kadardır.

Sonuç:

Tevhîd, açıkladığımız üzere Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı birlemek; bir kılmaktır. O'nu zâtında, rubûbiyyetinde, ulûhiyyetinde, isim ve sıfatlarında birlemek, eş ve benzer, denk ve misil tanımadan bir kılmaktır.

Rubûbiyyetinde yani rabliğinde bir kılarak başka rab edinmemek ve rabliğin gereği olan sıfatları ve fiilleri sadece O'na vermektir.

Ulûhiyyetinde yani ilâhlığında bir kılarak başka ilâh edinmemek ve ibâdet cinsinden hiçbir ameli O'dan başkasına yapmamaktır.

İsim ve sıfatlarında birlemek yani en güzel isimleri ve en kâmil sıfatları Allâh'a âit kılmak ve Allâh'u Teâlâ'yı hiçbir mahlûkuna, hiçbir mahlûku da Allâh'u Teâlâ'ya benzetmemektir.

Hamd, güneş ve ay, yıldızlar ve dağlar varlığına ve tevhîdine delâlet eden Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve bağışlanma dileriz. Salâtu selâm ise kendisine tâbi olmamız emredilen son rasûl Muhammed aleyhisselâm'a, onun âline ve ashâbına olsun.

Kur'ân ve Sünnet'e ittibâ eden kardeşlerime selâm ve duâ ile. Allâh'a emânet olun.

TEVHÎDİ BOZAN AMELLER

Tevhîd, şart ve rükünleriyle tamâm olduktan sonra artık en önemli mesele, onu bozulmaktan ve geçersiz olmaktan korumaktır. Zîrâ hiçbir kulu, Allâh'a tevhîd üzere kavuşmaması halinde bir zamanlar tevhîd ehli olması korumayacak, bilâkis sorumluğunu arttıracaktır.

Giriş:

Hamd âlemlerin Rabbi Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder O'ndan yardım ve mağfiret isteriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini kimse saptıramaz ve saptırdığını ise kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki Allâh'tan başka ilâh yoktur ve yine şehâdet ederim ki Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem O'nun kulu ve Rasûlü'dür.

Bundan sonra:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, hayat kitâbımız olan Kur'ân-ı Kerîm'inde şöyle buyurmaktadır:

"Ey îmân edenler! Allâh'tan korkulması gerektiği gibi korkun ve sizler ancak Müslümanlar olarak ölün!" (Âli İmrân: 3/102)

Bu âyet, yaşarken nasıl olmamız gerektiğini ve ne şekilde bir ölümle Allâh'a ulaşmamız icâb ettiğini beyân eden büyük bir âyettir. Bu nedenle bu âyet-i kerîme ile yazımıza giriş yapmayı uygun görüyoruz. Zîrâ alınan her nefesin ulaştırması gereken yegâne amaç, yaşımız, dilimiz, rengimiz, ırkımız ne olursa olsun Müslüman olarak yaşamak ve Müslüman olarak can vermektir.

İşte bu büyük amaç doğrultusunda biz de Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın izniyle bu yazımızda Allâh

Azze ve Celle'nin kullarına farz kıldığı ilk emir olan tevhîdden, onun anlamından, şartlarından ve rükünlerinden kısaca bahsettikten sonra asıl konumuz olan tevhîdi bozan şeylere değineceğiz.

Bahsedecek olduğumuz meseleler çok önemli ve tüm Müslümanlar için farz-ı ayn olan meselelerdendir. Zîrâ kulların yaratılış gâyesi olan kulluğu yerine getirebilmek, bu meseleleri bilmeden, bir ve tek olan Allâh'ı tevhîd etmeden imkânsızdır.

Allâh'a kulluk etmek yâni O'nu tevhîd etmek için yaratılan insânların ve cinlerin, kulluğun gereği olan tevhîdi bilmesi, rükünlerini ve şartlarını yerine getirmesi gerekli olduğu gibi, tevhîdi bozacak her türlü şeyden de kaçınması gerekmektedir. Dünyâ ve âhiret saadeti ancak bu şekilde elde edilebilir. Nitekim İmâm İbn Receb rahîmehullâh, tevhîdin faziletlerinden şöyle bahsetmiştir: *"Lâ ilâhe illallâh, Cennetin karşılığıdır. Kim bu kelimeyi söylerken ölürse Cennete girer. Bu kelime ateşten kurtuluştur ve en güzel hasenedir. Günah sayfalarını silerek kalbdeki îmânı yeniler, varlığını ortaya çıkarır. Bu, söyleyeni Allâh Azze ve Celle'nin doğruladığı ve nebîlerin söylediği faziletli bir söz, en güzel ve en faziletli zikirdir. Amellerin en faziletlisi ve sevâbı en çok olanıdır. Bu kelime köle âzat etmeye eşdeğer bir sevâb kazandırır. Şeytândan Allâh'u Teâlâ'ya sığınmadır. Haşr'ın korkusundan ve kabrin vahşetinden güvenli olmaktır. Kabirlerinden kalktıklarında müminlerin bir şiârıdır. O'nu söyleyene Cennetin sekiz kapısı açılır ve hangisinden dilerse oradan girer. O'nun hakkını vermediklerinden dolayı ateşe giren günahkâr mü'minler, günâhları nispetinde yandıktan sonra ateşten çıkarılırlar."* (İbn Receb, Kelimetu'l-İhlâs: 54)

> İslâm'a girmek kolay, İslâm üzere Allâh'a kavuşmak ise özellikle bu zamanda gerçekten zordur. Söylenen sözlerin ve yapılan amellerin hükmünü bilmeden onların fâili olmak, Müslümanların yapacakları şeylerden değildir.

Kelime-i Tevhîd Nedir?

Müslüman olmayan bir kişi, (rükün ve şartları tamâm olmakla birlikte) kelime-i tevhîdi söylediği andan itibaren Müslüman olur.

Kelime-i tevhîd ise malum olduğu üzere "lâ ilâhe illallâh" cümlesidir. Allâh'tan başka hiçbir hak ilâhın olmadığını, O'nun bir ve tek olup hiçbir ortağının bulunmadığını ifâde eder.

Her ibâdet gibi, kelime-i tevhîdin de kendisine mahsûs rükünleri ve şartları vardır. Konumuz tevhîdi bozan ameller olduğu halde, kelime-i tevhîdin rükün ve şartlarına burada girmemizin nedeni, kişi İslâm'a kelime-i tevhîdi söylemekle girer. Rükün ve şartlarını ihlâl etmekle, onları bozacak bir şeyin fâili olmakla da dînden çıkar. Bu nedenle kelime-i tevhîdin rükünlerine ve şartlarına kısa da olsa değinmemiz yerinde olacaktır.

Kelime-i tevhîd, iki rükünden oluşmaktadır:

1. Nefiy yani red ilkesidir. Kelime-i tevhîdin "lâ ilâhe/ilâh yoktur" kısmına tekâbul etmektedir. Allâh'tan başka hiçbir hak ilâhın olmadığını beyân etmekle birlikte, tüm sahte ilâhların reddini içermektedir.

2. İsbât yani kabûl ilkesidir. Kelime-i tevhîdin "illallâh/Allâh'tan başka" kısmına tekâbul etmektedir. Tüm sahte ilâhlar reddedildikten sonra yalnızca Allâh Azze ve Celle'nin tek hak ilâh kabûl edildiğinin beyânıdır.

Kelime-i tevhîdin kabûlü öncelikli olarak bu iki rüknün tâm olarak teşekkül etmesine bağlıdır. Sonrasında ise şartlarının tahakkuku gerekmektedir.

Kelime-i tevhîdin yedi şartı vardır:

1. İlim yani kelime-i tevhîdin mânâsını bilmektir. Bu kelimeyi mânâsını bilmeden söylemek, kişiye fayda vermez.

2. Yakîn yani kelime-i tevhîdin gerektirdiği mânâlara kesin bir şekilde inanmaktır.

3. İhlâs yani kelime-i tevhîdin gerektirdiği mânâlarda samimi olmaktır.

4. Sıdk yani kelime-i tevhîdin gerektirdiği mânâlarda yalan ve aldatma olmadan sadık olmaktır.

5. Muhabbet yani kelime-i tevhîdin gerektirdiği mânâları sevmektir.

6. İnkıyâd yani kelime-i tevhîdin gerektirdikleriyle amel ederek tâm bir teslimiyet ile boyun eğmektir.

7. Kabûl yani kelime-i tevhîdin gerektirdiklerini, kalb ve dil ile kabûl etmek ve amellerle de bunu desteklemektir.

Kelime-i tevhîdin bu yedi şartından bir tanesi dahi yerine gelmediği sürece lâ ilâhe illallâh sözü onu söyleyen kimseye fayda vermez ve sâhibinin tevhîd ehli olmasına yetmez.

Kelime-i tevhîdin tanımı, kısımları ve şartları ile ilgili delîllere ve nakillere ulaşmak isteyenler dergimizin bu ayki sayısında bulunan ilgili makalelere göz atabilirler.

Şimdi ise asıl konumuz olan tevhîdi bozan amellere geçebiliriz.

Tevhîdi Bozan Ameller:

Kelime-i tevhîd olan "lâ ilâhe illallâh" sözünün yukarıda zikrettiğimiz rükünlerini ve şartlarını ihlâl eden bir kimse, velev ki; günde yüzlerce defa zikrediyor da olsa, bu söz ona fayda vermez. Tevhîd ehli olması için yeterli gelmez. Böyle bir kimse tevbe edip, kelime-i tevhîd ile dîne dönmedikçe içinde bulunduğu küfür durumundan kurtulamaz. Zîrâ tevhîd, ancak tâm bir teslimiyet ile rükünlerinin ve şartlarının yerine gelmesi ve gerekleri ile amel edilmesi durumunda sahîh ve makbul olur. Bu sebeble tevhîdi bozan şeyleri öğrenmek ve onlardan uzak durmak tüm mükellefler üzerine farzdır. Tevhîdi bozan şeyleri başlıca şöyle sıralayabiliriz:

Şirk:

Şirk, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya rubûbiyetinde, ulûhiyetinde, isimlerinde ve sıfatlarında eş benzer ve denk tanımaktır. Şirk, tevhîdin zıttı olup, en büyük zulümdür. Kelime-i tevhîdin rükünlerinin ilki olan nefy/red ilkesi ile çelişmekte olup "lâ ilâhe (ilâh yoktur)" sözünü iptal etmektedir. Allâh Azze ve Celle, şirki asla bağışlamayacağını ve şirk koşanların amellerinin boşa çıkacağını birçok âyet-i kerîmesinde bizlere bildirmektedir. Nitekim O, şöyle buyurmaktadır:

"Allâh, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan (şirkten) daha

hafif günahları ise, dilediği kimseler için bağışlar." (Nisâ: 4/48)

Cehâlet:

Tevhîdi bozan bu unsur, tevhîdden ve gerektirdiklerinden habersiz olmayı yahut onu, aslına muhâlif bir şekilde bilmeyi gerektirir. Cehâlet, kelime-i tevhîdin ilim şartını iptal eder.

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm'a gelen ilk vahiy "ikrâ/oku" emridir ve sonrasında "i'lem/bil-öğren" emri, inen bir çok âyette zikredilmiştir. Zîrâ kişi, bilmediği bir şeyi kabûl edemeyeceği gibi onu red de edemez. İnanması gereken şeyleri reddedebilir. Reddetmesi gereken şeyleri de kabûl edebilir.

Şeyh Süleymân b. Abdullâh rahîmehullâh, kelime-i tevhîdi söylemekten maksadın ne olduğunu ve ne hal üzere olunduğunda kişiye fayda vereceğini açıklarken şöyle demiştir: *"Kim bu kelimeleri, mânâsını bilerek bâtın ve zâhir olarak gerekleriyle amel ederek telaffuz ederse (fayda verir) demektir. Nitekim:* ***'Bil ki! Allâh'tan başka ibâdete layık ilâh yoktur.' 'Ancak bilerek hakka şahitlik edenler bunun dışındadır'*** *âyetleri de buna işaret ediyor. Fakat mânâsını bilmeden ve gerekleri ile amel etmeden bunu ifâde etmenin faydasız olacağında icmâ vardır. Çünkü kişi bilmediği şeye nasıl şehâdet etsin? Kaldı ki mücerred olarak bir şeyden bahsetmeye, ona dair şehâdet etmek denilmez."* (Teysîru'l-Azîzi'l-Hamîd: 51.)

Şüphe:

Tevhîdi bozan bu unsur, îmâna dâir olan hak ve hakîkatlerden şüphe etmek suretiyle farz olan îmânın kalbe yerleşememesi kalpte şek şüphe bırakmasıdır. Böyle bir şüphe tevhîdin yakîn şartını iptal eder. Tevhîdi ve îmânı bozar. Çünkü inanç esaslarına dâir olan şeyler hakkında şüphe ve tereddüt etmek, itikat ve tastik değildir. Şüphe edilen şey, ancak kişinin içinden geçenler mesabesindedir. Ne îmândır ne de itikat. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Mü'minler ancak, Allâh'a ve Rasûlü'ne îmân edip, sonra da îmânlarında şüpheye düşmeyen Allâh yolunda malları ve canları ile cihâd eden kimselerdir. İşte onlar, sadıkların (doğru olanların) ta kendileridir." (Hucurât: 49/15)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Lâ ilâhe illallâh'a ve benim Allâh'ın rasûlü olduğuma şehadet ederim. Allâh'ın huzuruna bu ikisinde şüphe etmeden çıkan her kul Cennete girer." (Müslim)

Nifak:

Tevhîdi bozan bu unsur, îmâna dâir olan şeylerin hak ve hakîkat olduğunu kalben kabûl etmemekle birlikte, açıktan kabûl etmiş gibi gözükmek suretiyle ortaya çıkar. Bu durum kelime-i tevhîdin ihlâs ve sıdk şartlarını iptal etmektedir. Rasûlullâh zamanında Medine'de yaşayan münâfıklar özellikle de onların başı olan Abdullâh b. Übey bin Selûl ise buna misâldir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"İnsânlardan bazıları da vardır ki, inanmadıkları halde 'Allâh'a ve âhiret gününe îmân ettik' derler." (Bakara: 2/8)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Sevinin ve ardınızdan gelenlere müjde verin. Lâ ilâhe illallâh'a sıdk ile şehâdet eden cennete girecektir." (Ahmed)

Sövmek ve Alay etmek:

Tevhîdi bozan bu unsur, îmâna dâir olan hak ve hakîkatlere sövmek ve onlarla alay etmek suretiyle ortaya çıkar. Bu durum kelime-i tevhîdin muhabbet şartını iptal etmektedir. Allâh'a yahut Rasûlü'ne sövmek, dîne dâir meşhûr olan şeylerden herhangi biriyle alay etmek buna misâldir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Allâh ile O'nun âyetleri ve Rasûlü ile mi alay ediyorsunuz? (Boşuna) Özür dilemeyin. Çünkü siz îmân ettikten sonra tekrar kâfir oldunuz." (Tevbe: 9/65-66)

İrad/Yüz Çevirme ve İstikbar/Kibirlenme:

Tevhîdi bozan bu unsurlar, îmâna dâir olan hak ve hakîkatlere karşı yüz çevirmek sureti ile terk etmek veya öğrenmemek, ya da kibirlenmek suretiyle hakkı bilerek itaat etmemek şeklinde ortaya çıkar. Bunların her ikisi de ke-

lime-i tevhîdin inkiyad şartını iptal etmektedir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, dîninden yüz çevirenler ile ilgili şöyle buyurmaktadır:

"Küfredenler, uyarıldıkları şeylerden yüz çevirmektedirler." (Ahkaf: 46/3)

İstikbar küfrünün örneği ise Firavun'un Musa aleyhisselâm'a, Yahûdîlerin ise Muhammed aleyhisselâm'a hak peygamber olduklarını bilmelerine rağmen kibirlerinden sebeb îmân etmemeleridir. Allâh Azze ve Celle, şöyle buyurmaktadır:

"Kendilerine kitâb verdiklerimiz onu (Peygamberi) oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Böyle iken içlerinden birtakımı bile bile hakkı gerçeği gizlerler." (Bakara: 2/146)

İnkâr ve Tekzib/Yalanlama:

Tevhîdi bozan bu unsur, îmâna dâir olan herhangi bir şeyi kabûl etmemek yahut îmândan olan şeylerden herhangi birini bilmekle beraber gizlemek ya da yalanlamak suretiyle ortaya çıkar. Bu durum kelime-i tevhîdin kabûl şartını iptal etmektedir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Bizim âyetlerimizi ancak kâfirler inkâr ederler." (Ankebût: 29/47)

"İnkâr edip âyetlerimizi ve âhirete kavuşmayı yalanlayanlara gelince, işte onlar azabın içine atılacaklardır." (Rum: 30/16)

Sonuç:

Tevhîd, Allâh'ın kullarından râzı olduğu tek inançtır. Yaratılış gayemizdir. Kitâbların indirilmesinin nedeni ve peygamberlerin gönderilişinin sebebidir. Ona sâhib olmak ve onu korumak, onunla yaşamak ve Allâh'a ulaşmak her mükellefin sorumluluğudur. Bu sebeble o, ilk ve son farzdır. İmâm İbn Ebî'l-İzz rahîmehullâh, bu gerçeği şöyle ifâde etmektedir: *"Bil ki! Tevhîd, rasûllerin dâvet ettikleri ilk hususdur. Yoldaki aşamaların ilki ve Allâh'a doğru yol alanın gerçekleştirmesi gereken ilk makamdır... İşte bundan dolayı mükellefe farz olan ilk şeyin ne olduğu konusunda doğru olan, onun lâ ilâhe illallâh'a şehâdet etmesidir... Buna göre ilk olarak İslâm'a tevhîd ile girilir ve dünyâdan da son olarak onunla çıkılır. O halde tevhîd, hem ilk farzdır, hem de son farzdır."* (İbn Ebî'l-İzz, Şerhu'l-Akîdedi't-Tahâviyye: 1/21.)

Tevhîdi bozan şeyler başlığında yedi maddeden söz ettik ve her birini kelime-i tevhîdin şartları ya da rükünleri ile ilişkilendirdik. Eğer yetmiş yedi ayrı madde incelemek de isteseydik bunu

da yapabilirdik. Her biri, kelime-i tevhîdin şartları ve rükünlerinden en az biri ile ilişkilenirdi.

Tüm bu anlattıklarımızdan anlaşılacağı üzere, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın huzuruna tevhîd üzere çıkabilmek için üç temel şart vardır:

1. Tevhîdin şartlarını ve rükünlerini tâm olarak bilmek.

2. Tevhîdin şartlarını ve rükünlerini yerine getirmek.

3. Tevhîdin şartlarını ve rükünlerini bozacak amellerden kaçınmak.

Allâh'ım! Senden tevhîd üzere dîninde sebât etmeyi, hidâyet üzere kararlılık göstermeyi ve sana gereğince kulluk etmeyi diliyoruz. Allâh'ım hidâyet senin elindedir. Senin saptırdığını doğru yola iletecek yoktur. Bizleri sırat-ı müstakim üzere kıl. Allâhumme Âmin.

Selâm ve duâ ile…

ŞAHAN YÛŞA

TEVHÎDİN FAZİLETİ

Tevhîd, hayata hükmeden ilâhî bir nizâmdır. Yaratılışın gâyesi ve mücâdelenin kendisi adına verildiği en yüce değerdir. Cennet ve Cehennemin var oluş sebebidir. Allâh'ın affetmeyeceği tek günah da tevhîdin zıddı olan şirktir. Tevhîd ehli, ebedi olarak Cennetlerde rızıklanırken, şirk ehli ise sonsuz olarak elim bir azâb içinde olacaktır.

Giriş:

Rablığında, ilâhlığında, isim ve sıfatlarında bir ve tek Allâh'u Teâlâ'ya hamd, O'nun Rasûlü Peygamberimiz Muhammed aleyhisselam'a, âline ve ashâbına salât ve selâm olsun.

"Hayata hükmetmeyen İslâm, İslâm değildir. Onu hayatına geçirmeyen Müslüman da, Müslüman değildir." Çıkılan "tevhîd" yolculuğunun özü işte bu cümle gibi geliyor bana. Çünkü her zaman sözünü ettiğimiz gibi iddia ancak ispat ister. Zaten iddia dememizin sebebi de budur. Eğer ispat edilmez ve somut bir sonuca ulaşmazsa iddialar belirsizdir. Ve herkesin, hatta yüce yaratıcımızın nezdinde bile geçersiz ve değersizdir. Eğer İslâm üzere olduğumuzu ve bu bağlamda Müslüman olduğumuzu da iddia ediyorsak tevhîd kelimesinin yansıması muhakkak ki bu iddia sâhibinde bulunmalıdır.

Az önce yolculuktan bahsettik. Hayatımıza ve içerisindeki akışa dâima "hayat ancak bir yolculuktur" benzetmesini getiririz. Bunun sebebi, yaşantımızdaki her şeyin başlangıçlarının ve bitişlerinin olmasıdır. Peki, akıllı kişi geçici olduğunu bildiği şeylere sanki sonsuza kadar kalıcıymış gibi bağlanır mı? Ya da ne zaman biteceği muamma olan bir yolculukta sonunu düşünmeden bir dakikasını bile geçirebilir mi?

Yakinen biliyoruz ve görüyoruz ki, etrafımızda dünyâda sonsuza dek kalacağını iddia eden kimse bulamayız. Bırakın bunu iddia etmeyi, herkes bu dünyâyı ne zaman terk edeceğini bilemediği konusunda hemfikir. Hak veya bâtıl olsun, inançlı olan herkes öldük-

ten sonra yok olmayacağına aksine ruhunun başka bir âlemde sonsuza kadar var olacağına inanıyor. Tabi ki inanmak yetmez. Bu dünyâda her yaptığımız şeyin ve her verdiğimiz kararın sonuçları olduğu gibi, âhirette bulacağımız karşılık da bu dünyada işlediğimiz ameller ve yaptıklarımızın sonucu olacaktır. Ve durum böyle olunca burası bir sınav dünyası haline geldiği için, kullarına karşı pek merhametli olan yüce yaratıcımız da bu sınavı nasıl geçeceğimiz konusunda tabi ki bize yardımcı oluyor. Bizi sakındırdığı sonsuz ateş azâbından kaçınmamız ve sonsuz mükâfata kavuşmamız için tüm yaratılmışları var oldukları zamandan beri kutsal kitâblar ve o kitâbları beyân eden rasûller ile uyarmıştır. O halde, nedir biliyor muyuz bu denli ehemmiyetli uyarı? Öyle ki bizi sonsuz karanlıktan çıkarıp sonsuz aydınlığa iletecek ve tüm rasûllerin dâvetinin özü olan önemli ihtar? Öyle bir ihtar ki ona îmân edilerek yaşantıya aksettirilmesi halinde, ehlini dünyevî ve uhrevî saadete erdirecektir. Gerektiği gibi öğrenilmemesi halinde ise kendisine îmân edilmemesine ve yaşanmamasına sebebiyet verecektir ki, bu da helâkın başlangıcı olacaktır. Bu kavram, yaşlı veya genç, herkesin öğrenmesi ve yaşaması en gerekli olan şey iken, sonsuz âhiretten bihaber olan günümüz dünyâsında tamâmıyla unutulmuş ve hayatta hiçbir yeri kalmamıştır. İşte bu kavram "tevhîd"tir.

> "Andolsun, biz her ümmete: 'Allâh'a kulluk edin ve tâğûttan kaçının' diye bir rasûl gönderdik. Böylelikle, onlardan kimine Allâh hidâyet verdi, onlardan kiminin üzerine de sapıklık hak oldu. Artık, yeryüzünde dolaşın da yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün."
>
> (Nahl: 16/36)

Tevhîdin Tanımı ve Fazileti:

Ne zaman yaratıldığını bilemediğimiz dünyâmızda, insânlar var olduğundan beri onları uyarmak, sakındırmak ve müjdelemek için rasûller ve onlara vahyolunan kitâblar gönderilmiştir. Hepsinin ortak dâveti "tevhîd"tir. Çünkü insânoğlu bozulmaması gereken yegâne ahit olan tevhîdin aksine hareket edip, Allâh'a şirk koşarak bu sözü bozmuştur. Akabinde de Allâh Azze ve Celle merhametinin göstergesi olarak uyarıcılar göndermiş ve insânları uyarmadan asla helâk etmemiştir. Biz de "tevhîd" kelimesini hakkıyla tanımaya ve yaşantımıza geçirdiğimizde kavuşacağımız faziletleri açıklamaya

çalışalım ki Allâh'ın uyarılarına karşı bilinçli ve O'nun azâbından emin olanlardan olalım inşallâh.

Tevhîd, sözlükte; *"birlemek, tek kılmak"* gibi mânâlara gelir. İslâm ıstılahında ise; *"Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı zâtında, rubûbiyyetinde (rabliğinde), ulûhiyyetinde (ilâhlığında), isim ve sıfatlarında tek kabul ederek, ibâdetlerde O'nu birlemektir."* Tevhîdin kısaca açıklaması kaynaklarımızda geçtiği üzere böyledir.

Tevhîd üzere olduktan sonra bizim için en önemli asıl ve amaç, tevhîdi bozucu hiçbir amel işlemeden onu yaşamaktır. Bu kelime, yaratılışın gâyesi, emir ve yasakların, sevap ve cezânın kaynağıdır. Mahlûkat bu kelimeyi yaşayarak, onu bozucu ve iptal eden hiçbir şeyi yapmadan Allâh'a kavuşması için yaratılmıştır. Eksiksiz adâlet sâhibi olan rabbimiz Allâh'u Teâlâ'nın âhiretteki mizanında sorgu ve yargılama öncelikli olarak bu kelime hakkında yapılacaktır. Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

"Allâh hükmüne kimseyi ortak etmez" (Kehf: 18/26)

Allâh Azze ve Celle, asla ortak kabul etmez. İşte tevhîd denmesinin sebebi budur. Yani bir kılarak söylemektir ve ortaksız itaattir. Akıl sâhibi herhangi biri düşünsün; örnek göstereceğimiz bir kişi var. Bu kişi evli ve kendisiyle birlikte yaşadığı ev ahâlisi de var. Ama dışarıdan geçen herhangi biri veya yakın tanıdığı komşusu evinin düzenine, aile içindeki işleyişe ve kendi aralarındaki ilişkilerine karar vermek istediğini söylüyor. Sanırım herkes bu duruma muhatap olan kişinin nasıl tepki vereceğini öngörebilir. Sözle buna karşı çıkıp tartışmayı bırakın, buna cüret eden kişiyi fiziken men etmeye dahi çalışır. Ve şunu da ekleyelim ki örnekteki kişi eşinin ve ev halkının mutlak sâhibi de değildir. Hal böyleyken o kişi bile kendi idâresi altındakilere müdahale konusunda ortak kabul etmezken, her şeyin ve herkesin mutlak sâhibi olan Allâh Azze ve Celle nasıl kendisine ortak kabul edebilir?

Günümüzde sıklıkla şâhit olduğumuz üzere hâkimiyet gibi birçok alanda Allâh'a ortak olmaya kalkışanlar, ne abestir ki namazlarını kılarlar ve kifâyetsiz sözlerinde sürekli Allâh'ı birlediklerini söylerler. Ama bu birbiriyle çelişen söz ve amel silsilesi, dînini hakkıyla tanıyan Müslümanlara trajikomik bir bocalamadan farksız gelir. Çünkü dil ile söylenen tevhîd, ameller ile uygulanmazsa "şirk" meydana gelir. Zîrâ düşülecek en korkunç durum budur. Bunun nedeni ise Allâh Azze ve Celle'nin,

tevbe edip İslâm'a dönmedikçe şirki asla bağışlamayacağını söylemesidir.

"Allâh kendisine şirk (ortak) koşulmasını asla bağışlamaz. Bunun dışındakileri dilediği kimseler için bağışlar. Allâh'a ortak koşanlar tamâmıyla sapıtmıştır." (Nisâ: 4/116)

O halde şirk, terk edilmesi zorunlu ve elzem olan yegâne iştir. Şirk ehli kimsenin, şirk ameli işlerken niyeti de bu itibarla önemli değildir. Çünkü bir şeyin veya bir kimsenin hükmü ona kendi verdiği isimle değil, Kur'ân ve Sünnet'in o hal üzere olan kimseyi değerlendirdiği şekilde isimlendirilir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya şirk koşan bir kimse kendi nefsini müşrik olarak isimlendirmese de, o kişi müşriktir. Bunun gibi yapmış olduğu fiili Allâh'tan başka ilâh edinmek, ibâdet etmek veya şirk koşmak olarak nitelendirmese de herkesin hak vereceği üzere, kişi yaptığı ile değerlendirilir ve maalesef şirk üzeredir. Şirk, tüm sözleri ve amelleri boşa çıkarır ve geçersiz kılar. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmuştur: ***"Andolsun ki, sana ve senden öncekilere (geçmiş peygamberlere) şöyle vahyedildi: Eğer Allâh'a şirk koşarsan elbette amelin boşa çıkar ve elbette hüsrana uğrayanlardan olursun."*** (Zumer: 39/65)

Değerli kardeşlerim, bizi şirkten ve ona götürecek amellerden sakındıran yüce rabbimiz, tevhîd ehline de müjdelerini yüce kelâmında beyân etmiştir. Demiştik ya *"insânoğlu var olduğundan beri Allâh her topluluğa müjdeleyici ve uyarıcı rasûller ve kitâblar göndermiştir"* diye. İşte bu kitâblar ve onları beyân eden rasûller sadece şirk amelini ve şirk üzere ölenleri sakındırıp, cehennem ile insânları korkutmamıştır. Aksi şekilde dîni yalnızca Allâh'a has kılarak, tevhîd üzere yaşayan ve o hal üzere ölenlere ise benzersiz nimetler ve müjdeler de bir o kadar sunulmuştur. Çünkü yüce rabbimiz, kelâmında merhametinin galebe çaldığını bize şöyle söylemiştir:

"Rabbiniz, kendi üzerine rahmeti yazdı." (En'am: 6/54)

Benim buradaki amacım insânları sadece cehennem ateşi ile korkutmak de-

ğildir. Lakin yüce rabbimizin müjdelediği kadar sakındırdığı da aşikârdır. Nitekim ebeveynler bile evlatlarını ateşe dokunduğunda elinin yanacağı konusunda ikaz eder, çocuklarını ateşin varlığını anlatmayarak büyütmezler. Ancak zamanımızın dîni dünyevî bazı metalar karşılığında satmış belâmları, insânlara her ne olursa olsun Allâh'ın kendilerini affedeceklerini anlatıp dururlar. Gerçek dünyâdan asla haberinin olması istenmeyen ürkek çocuklar gibi. İnsânları Allâh'ın yolundan saptırmakla görevli bu memurlar, Allâh'tan daha mı merhametliler ya da daha mı hikmet üzereler ki insânları şirk üzere ölündüğü takdirde ebedî cehennem ehlinden olacaklarını anlatmazlar? Yoksa duyulmak istenileni mi söylüyorlar?

"Sakın çok aldatıcı (şeytan), Allâh'ın bağışlayıcılığını ve merhametini ileri sürerek de sizi aldatmasın!" (Fâtır: 35/5)

Cevap belli. Hiç şüphesiz ki onlar, duyulmak istenileni söylüyorlar. Belki klişe olacak ama gerçekler acıdır. Hal böyleyken herkes affedilme umuduyla, Allâh'ın kelamında asla affetmeyeceğini açıkça dile getirdiği şirke devam ediyorlar. İnsânların, kendi yaratıcılarının kelâmını okuyup anlamaktan başka çaresi yokken, kendilerine sadece gerçeklerin sulandırılmış halini anlatan şirk düzeninin hadimi olan kişileri dinlemekle ve onlara itaat etmekle yetiniyorlar.

Şirk üzere süren ve o hal üzere biten bir hayatın akabinde sonsuzluktaki yaşamdan bu denli korkutan ve sakındıran yüce rabbimiz, tevhîd ehlini daha fazlasıyla müjdelemiştir. Sakındırılan ve kaçınılması gereken şirkten hakkıyla kaçınıp, canını tevhîd üzere Allâh'a teslim edenler için sevindirici ve keder bırakmayan müjdelerden Kur'ân'da bolca söz edilmektedir. Tevhîdin faziletinin yansıması yalnızca sonsuzluğumuzu kurtarmakla kalmaz, dünyâyı âdil ve yaşanılabilir bir hale getirir. Nitekim dünyânın hali malumdur. Adaletsizlik, yolsuzluk ve nice sayılamayacak münkerler tevhîdin yokluğu nedeniyle rahatça yaşanmakta ve tevhîd otoritesinden söz edilmesi bile insânları korkutmaktadır. Allâh Subhânehu ve Teâlâ kelamında şirk ve tevhîd ehlini bakalım nasıl nitelendirmiştir:

"Kendilerine kitâb verilenler, ancak kendilerine o apaçık delîl geldikten sonra ayrılığa düştüler. Hâlbuki onlara, ancak dîni Allâh'a has kılarak, hakka yönelen kimseler olarak O'na kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti. İşte bu dosdoğru dîndir. Şüphesiz, inkâr eden kitâb ehli ile Allâh'a ortak koşanlar, içinde ebedî

kalmak üzere cehennem ateşindedirler. İşte onlar yaratıkların en kötüsüdürler. Şüphesiz, îmân edip, sâlih ameller işleyenler var ya; işte onlar yaratılanların en hayırlısıdırlar. Rableri katında onların mükâfatı, içlerinden ırmaklar akan, içlerinde ebedi kalacakları Adn Cennetleridir. Allâh onlardan râzı olmuştur, onlar da Allâh'tan razı olmuşlardır. İşte bu mükâfat Rablerine derin saygı duyanlara mahsustur." (Beyyine: 98/4-8)

Allâh Azze ve Celle ehemmiyetle kendisine, dîni yalnızca Allâh'a has kılarak, şirk ihtiva etmeyen ve katışıksız şekilde îmân edilmesi konusunda kullarını uyarıyor. Şirk üzere ölenler için ebedî kalmak üzere yaratılan cehennem ateşinin küfür ve şirk ehli insânlara kötü bir varış yeri olarak hazırlandığına işâret ediyor. Ve yaratılmış olanların en kötülerinin bu şirk ehli olan kişiler olduğunu bildiriyor. Akabinde ise Allâh kendisine tevhîd üzere ve şirkten berî şekilde îmân edenlerden ise râzı olduğunu ve sonsuz cennetleri hak edeceklerini müjdeliyor.

Evet, bir tarafta sonsuz ateş, diğer tarafta sonsuz mükâfat. Düşününce ne kadar kolay bir seçim değil mi? İstisnasız her insân, zorluk çekmeyeceği, her nimetle gark olacağı ve sonsuz huzura erişeceği Cenneti ister. Bu geçmiş tarihteki topluluklardan günümüze kadar muhakkak böyledir. Ancak istenilen şey uğrunda çaba göstermek ve o uğurda gereken yolu ve emirleri sapmadan izlemek gereklidir. İşte nefislere zor gelen budur. Herkes az çaba ile çok para kazanmak ister. Ancak parayı, çok ve başarılı şekilde çalışanlar kazanabilir. Bu yaşadığımız dünyâ için formülü çok basit bir kuraldır. Cennetin formülü ise tevhîddir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, biz kullarına çok basit iki seçenek sunmuştur. İnsânlar ya nefislerin emrettiği ve sevdiği şekilde hareket edip Allâh'ın emirlerinin aksine emirler veren âciz yaratılmışların kuralları ve O'nun yasakladıklarının aksine yaratılmışlar tarafından serbest kılınan münkerler doğrultusunda yaşar ve o şekilde ölerek sonsuz cehennem ateşini hak ederler veya Allâh'ın emirlerine ve O'na ibâdetlerine hiçbir ortak karıştırmadan Allâh'a kavuşarak sonsuz Cennet nimetleri mükâfatına ulaşırlar.

Allâh Azze ve Celle'nin dînini tevhîd üzere yaşamak ve O'nu kanun sistemi haline getirmek dünyâmızda yaşanan her soruna çözüm olacaktır. Aslında insânlar kendi uydurdukları bu sistemler ve kurallar doğrultusunda asla başarıya ulaşamadıklarını farkındalar. Gün geçtikçe de hiçbir şeyin düzelmediğini aksine her şeyin daha da kötüye gitti-

ğini görüyorlar. Hak olan ve tüm insânlığa emredilen tevhîd dînini yaşamaktan başka çareleri olmadıklarının da farkındalar. Ancak şeytan ve onun yardımcıları yeryüzünde büyük bir başarıya ulaştılar. Allâh'a hak olarak îmân ve itaati gericilik ve aşırıcılık olarak zihinlere yerleştirdiler. Şeytanlaşmaya müsait olan insânlar ise bu durumu hemen kabullendi ve yaratıcısının asla kulları için kötülüğü emretmeyeceğini göz ardı etti. Sonrasında ise Allâh adaletinin gereği olarak, tevhîd emrinin aksine hareket edip kendi kurallarını yaşamaya başlayan asi insânlara asla düzeltemeyecek musibetler verdi. Ve ne yazık ki gözleri perdelenmişler hala sorunları kendi kanunları ışığında çözmeye çalışıp, şirk batağında bocalamaya devam ediyorlar.

Kardeşlerim bildiğiniz üzere, bizlere Âdem aleyhisselâm'dan beri yegâne emir olan tevhîd üzere yaşayıp, o şekilde canımızı yaratıcımız Allâh'a teslim etmekten başkası yazılmadı. Zaten bu emirlere itaat etmek ve Cennet kazanmak istenildiğinde, yüce Kur'ân yürünmesi gereken yolu aydınlatacak ve yol gösterecektir. Muhtaç olduğumuz kuvvet damarlarımızdaki asil kanda değil, Allâh'a karşı tevhîdimizde, samimiyetimizde ve takvâmızda mevcuttur.

Evet şimdi sen bir düşün, eğer şirk üzereysen ve Allâh'ın râzı olmadığı bir haldeysen, hangi güç olursa olsun seni elem verici akıbetten koruyamayacaktır. Dünyânın yaratılışından beri nice güçlü olan ve Allâh'a başkaldıran görkemli topluluklar helâk olmuştur. Çok acıdır ki insânoğlu geçici ve âhirete kıyasla çok ama çok kısa olan dünyâ hayatındaki ihtişamı tercih eder ve neleri kaybettiğini farkında bile olmaz. Gel biz, kendini zeki zanneden ve ömürleri yeryüzünde kelebeğin ömrü kadar olan müşrik toplulukların aksine Allâh'a tevhid üzere îmân edip kazananlardan olalım. Hiçbiri dünyâda kalıcı olmadı ve nafile çaba gösterdiler. Kendi kanunlarını yeryüzünde uygulamak için gösterdikleri çabalar, âhirette kendilerine azâbtan başka bir şey getirmeyecektir. Aynı çabayı Allâh'ın dînini yaymak ve insânları tevhîd inancına davet etmek için gösterselerdi, kim bilir karşılığında ne büyük mükâfatlar alacaklardı.

Sonuç:

Her ne kadar tevhîdden uzak ve tevhîd ehlinden de kaçınanlar, sinirleri alınmış Amerikancı İslâm'ı isteseler de, abdesti bozan şeylere değinen, ama Müslümanların siyâsî, iktisâdî ve içtimâî durumlarına karşı ilkeleri olmayan bir İslâm anlayışını arzulasalar da bizler, hayata hükmeden, emirleri ve yasakları hayatın her alanında uygulanacak saf ve katışıksız olan İslâm'ı istiyoruz. Yani yaşam nizâmı olan tevhîd dînini istiyoruz. Çünkü biz, Müslümanız ve bu hal üzere rabbimize kavuşmak istiyoruz.

Unutmayalım ki herkes kendi yolunda mücadele edecektir. Ancak kader gereği bir süre geçse de Allâh, hak yolda mücadele edenleri mutlaka gâlib getirecektir.

Ya dünyâyı kuşatacak zafer!

Ya da Allâh'a sunulacak şehâdet…

"Allâh, îmân edenlerin velisi, koruyucusu ve emrinde oldukları otoritedir. Onları şüphe, inkâr ve cehalet karanlıklarından; hidâyet, îmân ve ilim aydınlığına, nura çıkarır. Kulluk sözleşmesindeki taahhütlerini, Allâh'a iman, kulluk ve sorumluluk bilincini örtbas edip inkârda ısrar edenlerin velileri ise putlaştırılmış, zalim, azgın diktatörler, idareler ve şeytanî güçlerdir yani tâğûttur. Onları hidâyet, îmân ve ilim aydınlığından yani Allâh'ın nurundan; şüphe, inkâr ve cehalet karanlıklarına götürürler. Onlar cehennemliktirler. Onlar orada ebedî kalırlar." (Bakara: 2/257)

Selam ve dua ile…

ABDULLÂH YİĞİT

TEVHÎD ŞUÛRU

Tevhîd, tüm peygamberlerin dâvetinin en temel esası ve ilk merhalesidir. Kitâblar onun için indirilmiştir. Peygamberler onun için gönderilmiş ve mucizeler ile desteklenmiştir. Onu kabul ederek hayat kılanlar kurtuluşa ermiş, yüz çevirenler ise hüsrana uğramışlardır.

Giriş:

Başta ve sonda, bugünde, yarında, şimdiki zaman ve her anda; yegâne rab olan Allâh'ın adıyla…

Her şeyin bir başlangıcı vardır. Örneğin, bitkiler bir tomurcukla ortaya çıkar. İnsânlar okumaya, alfabenin ilk harfinden başlar. Yürümeye de bebekler, emeklemekle ulaşırlar. Bu ufacık eylemler için bir başlangıç olduğu gibi, "İslâm'ın" da bir başlangıcı vardır. O da İslâm'ın ilk şartı olan "tevhîddir."

Tevhîdin Tanımı ve Önemi:

Tevhîd: *"Birlemek, bir kılmak"* mânâlarına gelmektedir. Yani; Allâh Azze ve Celle'yi, sıfatlarında ve fiillerinde birlemektir. İnsânlar için belirlediği hükümlerinde tek kılmaktır. Yaptığımız gizli ve açık tüm amelleri, sunduğumuz adak ve kurban gibi ibâdetleri sadece O'nun için yapmaktır. Yegâne kudret ve merhamet sâhibi olarak, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı bilmek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamaktır.

Tevhîd, İslâm dîninin giriş kapısıdır. Deyim yerindeyse, mîhenk taşıdır. İnsânların kendisine bağlanarak kurtulacağı yegâne dîn olan İslâm'ın ilk şartı, kelime-i tevhîddir. Kelime-i tevhîd, ilk olarak bizleri "lâ" diyerek, Allâh'tan başka tüm ilâhları reddetmeye çağırır. O'ndan başka hiçbir ilâh olmadığını, rab ve ilâh olarak, yalnızca O'nun olduğunu bizlere vurgulamaktadır.

Tevhîd, Tüm Peygamberlerin Dâvetinin Aslıdır:

İslâm'ın önderleri ve Allâh'ın elçileri olan peygamberler, insânları doğru yola çağırmaları için gönderilmiştir. Onlarda ilk olarak İslâm'ı, insânlara anlatmaya, "tevhîd" ile başlamışlardır. Allâh

Azze ve Celle, âyetinde şöyle buyurmaktadır:

"Andolsun biz, her ümmete, 'Allâh'a kulluk edin, tâğûttan kaçının' diye peygamber gönderdik." (Nahl: 16/36)

Allâh Azze ve Celle, tüm ümmetlere, peygamberlerini göndermiş ve onlara ilk olarak tevhîdi emretmelerini vahyetmiştir. Misâlen; Nuh aleyhisselâm, kavmine gönderildiğinde, onları ilk olarak, *"Allâh'ın birliğine ve tekliğine"* dâvet etmiştir.

İbrâhîm aleyhisselâm'ın da, tavsiye ettiği ve çağırdığı ilk gerçek, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın birliği ve yegâne tek rab olduğudur. O, fırsat bulduğu ilk anda baltayı eline alıp tüm putları parçalayarak, Allâh'tan başka ilâh edinilenlerin hiçbir şey yapamadığını; faydaya yahut zarara muktedir olmadıklarını, kendilerini dâhi koruyamadıklarını kavmine apaçık ve etkili bir yöntemle göstermiştir. Böylece tevhîd şuurunun nasıl olması gerektiğini insânlara sadece anlatmakla kalmamış, bizzat yaptıkları ile göstermiştir.

> Tüm rasûller, kavimlerine gittiklerinde onları Allâh'u Teâlâ'yı tevhîd etmeye ve O'ndan başka kendisine tapılan her ne varsa reddetmeye çağırmışlardır.

Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem de Mekkelileri ilk olarak kelime-i tevhîde, yani Allâh'ın bir ve tekliğine dâvet etmiştir. *"Ey kavmim! İnandığınız ve îmân ettiğiniz sahte ilâhları bırakın, tek ve bir olan ilâha; Allâh'a îmân edin"* demiştir.

Diğer, zikredemediğimiz tüm Peygamberler de, ilk olarak tevhîdi insânlara anlatmışlardır. Sonrasında İslâm'ın diğer güzelliklerini onlara sunmuşlardır.

Peygamberlerin Mucizeleri Tevhîd Akîdesini Teyit Eder:

Peygamberlerin gönderiliş gayeleri gibi, mûcizelerin var oluş sebebi de, tevhîdi insânlara öğretmektir. Nitekim Musa aleyhisselâm'ın Allâh'ın izniyle denizi ikiye ayırması, insânların tevhîde yönelmesi içindi. Firavun, onların gerçek ve tek rab olan Allâh'u Teâlâ'yı tevhîd etmelerini engellemeye çalışmıştı. Hatta ileriye giderek: *"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"* demişti. Allâh Azze ve Celle, onu, iki suyun

arasında çaresiz bıraktı. Kimsenin kendisine, ortak ve eş olamayacağını göndermiş olduğu rasûlün mûcizesi' ile ortaya koymuş oldu.

Mekkelilerde Peygamberimize: *"Eğer senin rabbin, bizim diğer ilâhlarımızdan çok daha üstün, yegâne ve tekse, bunu bize göster. Öyle bir şey ortaya koy ki, bizim ilâhlarımız bunu yerine getirmekten âciz kalsınlar"* demişlerdi. Bunun üzerine Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem parmakları ile ayı gösterdi ve ay ikiye ayrıldı. Bu mûcize insânlara -her ne kadar bazıları inkâr da etse- Allâh Azze ve Celle'nin inkâr edilemez kudretini gösterdi. Yegâne rab olduğunun da en büyük delillerindendi.

Sâlih aleyhisselâm insânları tevhîde çağırırken, rabbinden yardım istedi. Zîrâ Semûd kavmi, azgın ve sapkın bir toplumdu. Onlar, Sâlih aleyhisselâm'dan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın tekliğine şehâdet için mûcize istediler. Bunun üzerine Sâlih aleyhisselâm rabbine duâ etti. Yüce Allâh da kurak ve verimsiz kayaların içerisinden, kendisinin birliğine şâhitlik eden, bir deve çıkardı. Kavminin az bir kısmı da olsa, bunun üzerine tevhîdi anlamış ve Müslümân olmuşlardı.

Helâk Olunma Sebebi Tevhîdi İnkâr Etmektir:

Allâh Azze ve Celle, Peygamberleri ve mûcizeleri ile tevhîde insânları çağırmıştır. Yine tevhîdi inkâr eden, O'nun birliğine meydan okuyan veya tevhîdi ile alay edenleri helâk ederek, tevhîdin önemini insânlara açık bir şekilde göstermiştir. Yani Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın helâk etmesi de tevhîd ile ilgilidir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurur:

"Onlara, kendilerinden evvelkilerin; Nuh, Âd ve Semûd kavimlerinin, İbrahim kavminin, Medyen halkının ve altüst olan şehirlerin haberi ulaşmadı mı? Peygamberleri, onlara apaçık mûcizeler getirmişti. Allâh onlara zulmedecek değildi, fakat onlar kendi kendilerine zulmetmekte idiler." (et-Tevbe: 7/70)

Kendilerine Peygamber geldiği, tevhîd çağrısı yapıldığı halde îmân etmeyen kavimleri, mûcizeler gösterildiği halde O'nu birlemeyenleri ve rablığına karşı savaş açan kimseleri Allâh Azze ve Celle helâk etmiştir. O, şöyle şöyle buyurur:

"İsrailoğullarına sor ki kendilerine nice apaçık mucizeler verdik. Kim mucizeler kendisine geldikten sonra Allâh'ın nimetini (âyetlerini) değiştirirse bilsin ki Allâh'ın azâbı şiddetlidir." (el-Bakara: 2/211)

Helâk olmalarını da diğer insânlara bildirerek, tevhîdin önemini ve gerekliliğini açık bir şekilde göstermiştir. Bunun örnekleri tarihte çoktur. Bir ve tek olan rabbın mübârek evine savaş açan, Beytullah'a gidilmemesi için, altından bir mâbed yaptıran Ebrehe, bunlardan bir tanesidir.

Ebrehe, yaptırdığı o şaşalı mâbede kimsenin gelmemesi ve hakir görülmesi neticesinde, Allâh'u Teâlâ'ya ve beytine savaş açarak, koca bir ordu toplamış ve Mekke'ye doğru yola tüm gücüyle koyulmuştur. Allâh Azze ve Celle, tevhîdine ve beytine savaş açılması neticesinde, ebabilleri ile Ebrehe'nin koca ordusunu helâk etmiştir. Hem de ne helâk! Kur'ân Kerîm'de müstekbirlerin kıssaları arasında yerini almış ve kıyâmete kadar insânlığa ibret olmuştur.

Semûd kavmi de bu örneklerden bir tanesidir. Kendilerine tevhîdi anlatmakla görevli olan Sâlih peygamberden mûcize istemişlerdi. Sâlih aleyhisselâm, mûcize gerçekleşir ise Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı tevhîd edeceklerine dâir onlardan söz aldı. Mûcize gerçekleşip, kayaların ardından devenin çıkması ile birçoğu sözünden döndü. Putlarına tapmaya devam ederek, verdikleri tevhîd sözlerini çiğnediler. Allâh'a Azze ve Celle savaş açarak mûcizesi olan deveyi katlettiler. Tevhîdin habercisi Peygamberi de şehit etmek istediler. Allâh Subhânehu bunun üzerine onları helâk etti. Asırlarca okunacak olan Kitâb'ında, onları ibret olarak zikretti.

Peygamberlerin, mûcizelerin ve helâk edilen kavimlerin bizlere öğrettiği en büyük şey, tevhîdin önemidir. Tevhîdi kabul ettiğimiz sürece Allâh'u Teâlâ'nın yardımı bizimledir. İnkâr ettiğimizde veya kabul ediyoruz deyip, yaşantımızla bunu yalanladığımızda,

Allâh Subhânehu'nun azâbına râzı olmuşuz demektir.

Gerektirdikleriyle Amel Etmeden Tevhîd Sahîh Olmaz:

Gerektirdikleriyle amel etmeden tevhîd hiçbir kimseden kabul edilmez ve asla sahîh olmaz. Sadece *"tevhîdi kabul ediyorum"* demek yeterli değildir. Tevhîdi kabul ettikten sonra, gereklerinin yerine getirilmesi gerekmektedir. Kelime-i tevhîdin ilk rüknü olan "lâ ilâhe" derken söylediğimiz gibi; önce tüm putları reddetmeliyiz.

Tevhîd, gerektirdikleriyle amel etmeden hiçbir kimseden kabul edilmez ve asla sahîh olmaz. Sadece "tevhîdi kabul ediyorum" demek yeterli değildir. Tevhîdi kabul ettikten sonra, gereklerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Put derken de kendisine secde edilen veya taştan heykelleri olan bir şeyden bahsetmiyoruz. Emir ve yasaklarını, Allâh Azze ve Celle'nin emir ve yasaklarının önüne geçirdiğimiz her şey bir puttur. Eğer biz, nefsimizin isteklerini tek ve bir olanın isteklerinin önüne geçiriyorsak, nefsimiz bizim için bir puttur. Bizler hocaların sözlerine, Allâh Azze ve Celle'nin sözlerinden daha fazla güveniyorsak, hocalarımız bizim putlarımızdır. Yine bizler malı çok seviyor, zekâtını veremiyor, onun uğruna her şeyimizden, dînimizden bile ferâgat ediyorsak; tevhîdi anladık diyemeyiz.

Mekkeli müşriklerin neden "lâ ilâhe" diyemediklerini şimdi anlıyor muyuz? Bu sözü söylediklerinde bütün taptıklarından ayrılmaları gerektiğini onlar biliyorlardı. Birçok şeyden vazgeçmeleri gerektiğini, nefsin isteklerinden, yani en büyük putlarından ferâgat edeceklerinin farkındaydı onlar. Bu yüzden değeri her şeyin üzerinde olan "kelime-i tevhîd" sözünü söyleyemiyor ve putlarından vaz geçemiyorlardı.

Ebû Tâlib ölüm döşeğindeyken yeğeni olan Peygamberimiz sallallâhu aleyhi ve sellem: *"Ey amcacığım, gel Allâh Azze ve Celle'yi tevhîd et"* dediğinde o: *"Mekkeli kadınların arkamdan dininden döndü demelerinden korkarım"* cevâbını vermişti. Peygamberimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'e hayatı boyunca yardım etmiş olan amcası ne acıdır ki, putunu yıkamadan vefât etmişti.

Bugün insânlar, ağızlarında tekerleme gibi kelime-i tevhîdi söylemekte-

dirler. Fakat şuûruna varmadan. Sadece söylemek için söylemektedirler. Yahudi'sine, Hristiyan'ına, putperesine dâhi söyletmekte ve onların Müslüman olduğunu düşünmektedirler.

Alman'ına Fransız veya Japon'una kelime-i tevhîdi, kelime kelime telaffuz ettirerek, İslâm'a girdiklerini iddia etmektedirler. Ancak, onların mânâsını bilmeden telaffuz ettikleri bu sözleri boğazlarından aşağı inmemekte, yaşantılarına hiçbir etki etmemektedir.

İnsânlar nedense bugün, Allâh'ın Azze ve Celle'nin: ***"İnsânlar, imtihan olunmadan sadece 'îmân ettik' demekle bırakılacaklarını mı sanıyorlar? Andolsun ki biz, onlardan öncekileri de sınamıştık. Allâh, elbette doğru olanları ortaya çıkaracaktır; kezâ O, yalancıları da mutlaka ortaya çıkaracaktır"*** (el-Ankebut: 29/2-3) sözlerini anlamıyor veya anlamak istemiyorlar. Sadece tevhîd sözünü söyleyerek kurtulacağımızı bizlere anlatan insânlar aldanıyor, aldatıyorlar.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın, yalancıları da doğru söyleyenleri de ortaya koyacağı gün; tevhîdi kuru kuruya söyleyip yaşamayanlar başları önünde duracaklar. Doğru sözlü olanlar ise, sadece tevhîdi gerçek mânâsı ile anlayıp yaşayanlar olacaklardır. Diğer bir âyette şöyle buyrulmaktadır:

"Yoksa siz, sizden öncekilerin başına gelenler, sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Peygamber ve onunla beraber mü'minler, "Allâh'ın yardımı ne zaman?" diyecek kadar darlığa ve zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı. İyi bilin ki, Allâh'ın yardımı pek yakındır." (el-Bakara: 2/214)

> Tevhîd, yaptırımı olmayan mücerred bir sözden ibâret değildir. Bilâkis tevhîd, hayatın tümüne hükmeden ilâhî bir nizamdır.

Âyetin bizlere açıkça anlattığı gibi, Cenneti kazanmak kolay değildir. Önceki ümmetlerin, canlı canlı derileri yüzülenlerin, kayalar altında ahad diyenlerin, gözleri önünde anne ve babaları can verenlerin, gerçekleri anlattığı için, taşlanarak kanlar içinde kalan peygamberin başına gelen sıkıntılar, bizlerin başına gelmeden, mânâsından ve gerektirdiklerinden uzak kaldığımız bir kelime ile Cennete gireceğimizi sanıyorsak, vallâhi yanılıyoruz. Cennet o kadar ucuz değil çünkü.

Sonuç:

Tevhîdi gerçek mânâsı ile anlamadıkça, anladıklarımızı hayatımıza geçirip, yaşantımıza yansıtmadıkça, kurtuluşa ermiş olamayız. Tüm peygamberlerin ortak dâveti "tevhîdi" gerçek mânâsı ile yaşamadıkça, şuuruna varmadıkça; bizleri ne namazımız kurtarabilir ne zekâtımız nede diğer yapacaklarımız. Zîrâ her şeyden önce tevhîd gelmektedir. En başta da dediğimiz gibi, her şeyin bir başlangıcı vardır. İslâm'a, yani kurtuluş anahtarına, Cennetin kapısına, Allâh'u Teâlâ'nın rızâsına bizleri ulaştıracak tek şey, tevhîd şuurunu anlamak ve yaşamaya başlamaktır.

Namazdan, oruçtan, zekâttan ve de diğer tüm amellerden önce tevhîd gelmektedir. Tevhîd, bir Müslümanın olmazsa olmazıdır. Tevhîd; kurtuluş çizgisidir. Cennet habercisidir. Başlangıçta ve sonda Müslümanların tek gayesidir. İslâm fıtratı ile dünyâya gelen Müslümanlar, son nefesinde de tevhîd cümlesini söylemek için gayret etmektedir.

Kısaca; tevhîd yegâne ve tek olan Allâh'ın bir olduğuna îmân edip, diğer tüm sahte ilâhları reddetmektir. Kabul edip gerçekleştirmemiz için peygamberler, kitâblar ve mûcizeler gönderilme sebebidir. Rahmân'ı inkâr eden ve tekliğine karşı gelenlerin helâk olma sebebleridir tevhîd. Sadece kuru bir söz de değildir. Bir yaşam tarzı, bir hayat nizâmıdır. Kurtuluşun ve sırât-ı müstakimin çizgisidir.

Allâh Azze ve Celle, bizleri tevhîdi tâm mânâsı ile anlayıp, hayatına aksettirenlerden, son nefesini de kelime-i tevhîd ile istikâmet üzere verenlerden eylesin…

Allâhumme Âmin…

ÜZEYİR HANÎF

TEVHÎDİN GEREKTİRDİKLERİ VE HAKLARI

İslâm dîninde en önemli mesele, tevhîd hakîkatini yerleştirmektir. Şirkin hiçbir çeşidine yer bırakmayacak şekilde ibâdeti sadece Allâh'a yöneltmektir. Sonrasında ise tevhîdin gerektirdikleri ve hakları muhafaza edilmelidir. Tevhîd ancak bu şekilde teşekkül eder ve bozulmaktan korunur.

Giriş:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın ismiyle...

İhlâsla ibâdet edilmeyi hak eden Allâh'a hamd olsun. Allâh'ı tevhîd edip tâğûtları reddetmek için gönderilen Rasûlüne salât ve selâm olsun. Rasûlullâh'ın getirmiş olduğu dâvete icâbet ederek Allâh'ı tevhîd eden muvahhidlere selâm olsun.

İslâm dîninde en önemli mesele, tevhîd hakîkatini yerleştirmektir. Şirkin hiçbir çeşidine yer bırakmayacak şekilde ibâdeti sadece Allâh'a yapmaya dâvet etmektir. Allâh'u Teâlâ, insânları kullara kulluktan, kulların Rabbine kulluğa yükselmelerini murâd etmiş ve ancak bundan râzı olmuştur. Bunun gerçekleşmesi için ulûhiyyetinde Allâh'u Teâlâ birlenmeli ve ibâdet sadece O'na yapılmalıdır. Sonrasında ise tevhîdin gerektirdikleri ve hakları muhafaza edilmelidir. Tevhîd ancak bu şekilde teşekkül eder ve bozulmaktan korunur.

Bizim bu sayımızdaki konumuz, dînin ancak kendisi ile sâlim olacağı tevhîdin gerektirdikleri ve haklarıdır. Allâh'ın izni ve yardımıyla tevhîdin gerektirdiklerinin ve haklarının en önemlilerini kısaca delîlleriyle zikredeceğim. Başarı Allâh'tandır. O, Allâh ne güzel vekîl ve yardımcıdır.

Tevhîd İbâdeti Sadece Allâh'a Yapmayı Gerektirir:

İnsânoğlunun yaratılış gayesi ve rasûllerin yeryüzüne gönderiliş sebebi olan tevhîd, sadece Allâh'a ibâdet etmeyi gerektirir. Nuh aleyhisselâm'dan Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'e kadar bütün rasûller kavimlerini sadece Allâh'a ibâdet etmeye çağırmışlardır. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Ey kavmim, Allâh'a ibâdet edin. Sizin O'ndan başka bir ilâhınız yoktur!" (Araf: 7/59)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem kavmini sadece Allâh'u Teâlâ'ya ibâdet etmeye ve Allâh'u Teâlâ'dan başka taptıkları ilâhlarını terk etmeye dâvet etmiştir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Dediler ki: Bize, tek başına Allâh'a ibâdet edelim ve atalarımızın ibâdet ettiği şeyleri bir kenara bırakalım diye mi geldin?" (Araf: 7/70)

> Müslümanlar, Allâh'ın kendilerine emrettiği tevhîdin gereği olarak müşriklere, onlar İslâm oluncaya kadar düşmanlık beslerler. Bu, muvahhîdlerin atası İbrâhîm aleyhisselâm'ın nurlu yoludur.

Tevhîd Allâh'tan Başka İbâdet Edilenlere Düşmanlık Etmeyi Gerektirir:

Tevhîd, Allâh'u Teâlâ dışında ibâdet edilen şeyleri terk etmeyi ve aynı zamanda da onlara düşmanlık etmeyi gerektirir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"(İbrâhîm) dedi ki: Sizin de geçmiş atalarınızın da ibâdet ettiği şu şeyler var ya, işte onlar benim düşmanımdır, alemlerin Rabbi müstesna." (Şuara: 26/75-76-77)

Öyleyse tevhîdin gereği, alemlerin rabbi olan Allâh dışında ibâdet edilen her şeye düşmanlık etmektir.

Tevhîd Şirk Ehline Düşmanlık Etmeyi Gerektirir:

Hiç şüphesiz tevhîdin gereği olarak, Allâh'a şirk koşanlara düşmanlık beslemek gerekir. Bu inancı dîn olarak kabul eden her Müslümanın, bu dînin düşmanlarına düşmanlık etmesi, tevhîdinin gereğidir. Bundan dolayı tevhîdi kavramış olan her Müslüman, şirk ehline buğzedip onlara düşmanlık eder. Müşriklere buğzedip onlara düşmanlık etmek, İbrâhîm aleyhisselâm ve onunla beraber olan îmân edenlerin dînidir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"(Ey mü'minler!) Sizin için İbrâhîm ve onunla beraber olanlarda gerçekten güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine demişlerdi ki: 'Biz, sizden ve Allâh'tan başka ibâdet ettiğiniz şeylerden uzağız. Sizi inkâr ediyoruz. Siz, bir olan Allâh'a îmân edinceye kadar, si-

zinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve nefret başlamıştır." (Mümtehine: 60/4)

Şirk ehline buğzedip onlara düşmanlık etmek, Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in de dînidir. Nitekim Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Ey îmân edenler! Yahûdî ve hıristiyanları, (mü'minlere karşı) dostlar edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostlarıdır. Sizden kim onları dost edinirse, o da onlardandır (hüküm olarak onlar gibidir). Şüphesiz ki Allâh, (kâfirleri dost edinen) zâlimler topluluğunu asla doğru yola iletmez." (Mâide: 5/51)

"Ey îmân edenler! Küfrü îmâna tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi dostlar edinmeyin. Sizden kim onları dost edinirse, işte onlar zâlimlerin tâ kendileridir." (Tevbe: 9/23)

Tevhîd Muvahhidleri Sevip Dostluk Etmeyi Gerektirir:

Allâh'u Teâlâ, İslâm inancına düşman olan kâfirleri dost edinmeyi haram kılmakla birlikte, mü'minleri dost edinmeyi ve onları sevmeyi ise farz kılmıştır. Nitekim Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"(Ey mü'minler!) Sizin velîniz (dostunuz, yardımcınız), ancak Allâh, Rasûlü ve Allâh'ın emrine boyun eğerek namazlarını (devamlı) kılan ve zekâtlarını (gönül rızâsıyla) veren mü'minlerdir. Her kim Allâh'ı, Rasûlünü ve îmân edenleri dost edinirse, (bilsin ki) gâlip (ve üstün) gelecek olanlar, şüphesiz ki Allâh'ın dostlarıdırlar." (Mâide: 5/55-56)

Tevhîdin kendisiyle tamâm olduğu en belirgin özellik, Allâh'u Teâlâ'ya şirk koşanları tekfîr etmektir. Çünkü İslâm, Müslümanlar ile müşrikleri birbirinden ayırmak için gelmiştir.

Tevhîd Allâh'a Şirk Koşanları Tekfîr Etmeyi Gerektirir:

Tevhîdin kendisiyle tamâm olduğu en belirgin özellik, Allâh'a şirk koşanları tekfîr etmektir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Ey kâfirler! Ben sizin ibâdet ettiğiniz şeylere ibâdet etmem." (Kâfirun: 109/1-2)

Yani, siz o şeylere ibâdet ettiğiniz için kâfirlersiniz.

Şeyh Muhammed b. Abdulvahhâb rahîmehullâh, buraya kadar tevhîdin

gerektirdikleri hakkında zikrettiklerimizi toparlayarak şöyle demiştir: *"İslâm Dîni'nin aslı ve kâidesi iki önemli hususu ihtiva etmektedir. Bunlardan birincisi: Tek ve şeriki olmayan Allâh'u Teâlâ'ya ibâdet edip insânları buna dâvet etmek, bunu kabul edenleri dost edinip sevmek ve bunu terk edenleri ise tekfîr etmektir. İkincisi: Allâh'u Teâlâ'ya ibâdet hususunda insânları şirkten sakındırmak ve bu hususta sert davranmak, düşmanlığı bundan dolayı yapıp, şirk işleyenleri tekfîr etmektir."* (Dureru's-Seniyye: 2/22)

> Tekfîr, İslâm dininin aslındandır. Yokluğu halinde tevhîdin tamâm olmayacağı İslâm'ın temel bir parçasıdır.

Tevhîdi Dil İle Söylemeyi Hâl İle Yaşamayı Gerektirir:

Tevhîd mücerred bir sözden ibâret değildir. Bilâkis tevhîd, hayatın tamâmına hükmeden itikâdî ve amelî bir nizâmdır. Tevhîd, dînin bütün vecibelerini, müstehablarını, haramlarını, mekruhlarını ve mübahlarını kendisi için lazım ve bağlayıcı olarak kabul etmektir.

"Lâ ilâhe illallâh" kelimesinin, bu kelimeyi kabul edenlere yüklediği bazı sorumluluklar vardır. Kişinin bu sorumlulukları yüklendiğini kabul edip, onları kendisi için lazım ve bağlayıcı görmesi tevhîdin gerektirdiklerine dâhildir. Bunları yerine getirmek ise tevhîdin haklarına dâhildir. Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurur:

"Allâh'tan başka hak ilâh bulunmadığına, Muhammed'in Allâh'ın Rasûlü olduğuna şehâdet edip, namazı dosdoğru kılıncaya ve zekâtı hakkıyla verinceye kadar insânlarla savaşmakla emrolundum. Bunları yaptıkları takdirde, kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. İslâm'ın gerektirdiği haklar ise bunların dışındadır. Onların gizli hallerinin hesabı Allâh'a aittir." (Buhârî: 25)

Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem, kelime-i tevhîdi söylemeyle koruma altına alınan can ve mal güvenliğini, onun bazı haklarına bağlamıştır. Her birisi, can güvenliğinin şartı olmamakla beraber, şeriatın bütün emir ve yasakları, yani bütün farzları yerine getirip bütün haramlardan kaçınmak, tevhîdin haklarındandır.

Tevhîdin haklarının en büyüğü namaz ve zekâttır. Nitekim Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Onlara sadece, dini Allâh'a halis kılıp hanifler olarak O'na ibâdet etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermekle emrolunmuşlardı. Dosdoğru din işte budur." (Beyyine: 98/5)

"Dîni Allâh'a hâlis kılıp hanîfler olarak O'na ibâdet etmek", lâ ilâhe illallâh kelime-i tayyibesinin mânâsı ve gereğidir. "Namazı kılmak ve zekâtı vermek" de lâ ilâhe illallâhın en büyük haklarıdır. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Eğer onlar tevbe eder, namazı kılarlarsa ve zekâtı verirlerse, artık onlar sizin dinde kardeşlerinizdir. Bilen bir topluluk için âyetleri böyle birer birer açıklarız." (Tevbe: 9/11)

"Eğer tevbe eder, namazı kılarlarsa ve zekâtı verirlerse yollarını açıverin. Gerçekten Allâh, bağışlayandır, esirgeyendir." (Tevbe: 9/5)

Âyet-i kerîmelerdeki *"Eğer onlar tevbe eder..."* buyruğu hakkında İmâm İbn Kesîr rahîmehullâh şöyle demiştir: *"Onların tevbesi putlardan sıyrılıp onları terketmek, Rabblerine ibâdet etmek, namazı kılmak ve zekâtı vermektir."* (Tefsîrul-Kur'âni'l-Azîm: 4/102)

İmâm İbn Receb rahîmehullâh da bu mesele hakkında şöyle demiştir: *"Dîndeki kardeşlik ancak tevhîd ile beraber diğer farzların da edâsıyla gerçekleşir. Şirkten tevbe ise ancak tevhîd ile mümkün olabilmektedir."* (Kelimetu'l-İhlâs: 18-19)

> Tevhîd, asla mücerred bir sözden ibâret değildir. Bilâkis tevhîd, hayatın tamâmına hükmeden itikâdî ve amelî bir nizâmdır. Allâh'ın emrettiklerini yerine getirmek ve yasakladığı şeylerden de kaçınmak buna dâhildir.

Lâ ilâhe illallâhın namazdan sonra en büyük hakkı olan zekâtı vermeyenlerle savaşmak da sahâbenin icmâsıdır. Nitekim Ebû Bekir es-Sıddık radîyallâhu anh şöyle demiştir:

"Namaz ile zekâtın arasını ayırt edenlerle, Allâh'a yemin olsun ki savaşacağım. Zîrâ zekât malın hakkıdır. Vallâhi Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'e verdikleri bir oğlağı bile bana vermemezlik ederlerse, bundan dolayı onlarla savaşacağım." (Buhari: 1400)

Ebû Bekir es-Sıddık radîyallâhu anh, bundan dolayı onlarla savaşmış ve sahâbenin tamâmı da ona muvafakat etmiştir.

Tevhîd Allâh Yolunda Cihâd Etmeyi Gerektirir:

Tevhîdin en önemli haklarından bir tanesi de, Allâh'ın kelimesini, tevhîdini ve lâ ilâhe illallâhı en yüce yapmak için Allâh yolunda cihâd etmektir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, akrabalarınız, kazandığınız mallar, bozulmasından korktuğunuz ticâret ve hoşunuza giden evler, eğer sizin için Allâh'tan, Rasûlünden ve O'nun yolunda cihâd etmekten daha sevgili ise, o zaman Allâh'ın emri gelinceye kadar bekleyin. Allâh fâsıklar topluluğuna hidâyet etmez." (Tevbe, 9/24)

"Hiçbir fitne kalmayıncaya ve dîn tümüyle Allâh'ın oluncaya kadar onlarla savaşın." (Enfal: 8/39)

Âyet-i kerîmelerdeki *"Fitne kalmayıncaya"* buyruğunun mânâsı, şirk kalmayıncaya kadar demektir. Bu da kelime-i tevhîdin ilk rüknü olan "lâ ilâhe"yi, yani nefyi tâm olarak karşılar. *"Dîn tümüyle Allâh'ın oluncaya"* buruğu ise bütün ibâdetler sadece Allâh'a yapılıncaya kadar demektir. Bu da kelime-i tevhîdin ikinci rüknü olan "illallâh"ı, yani isbatı tâm olarak karşılar.

Tevhîd Allâh Yolunda Hicret Etmeyi Gerektirir:

Tevhîdin haklarından bir diğeri de itikad ve amelleri terk edilen müşriklerin bizzat kendilerini ve yurtlarını da terk ederek hicret etmektir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"(Melekler) der ki: Allâh'ın arzı geniş değil miydi, orada hicret etseydiniz ya.." (Nisa: 4/97)

"(İbrâhîm dedi ki:) 'Sizden ve Allâh'ın dışında ibâdet ettiklerinizden ayrılıyorum. Rabbime dua ediyor ve O'na duâ etmeyle bedbaht olmayacağını umuyorum.' (İbrâhîm) onlardan ve Allâh'ın dışında ibâdet ettikleri şeylerden ayrılınca, ona İshak'ı ve Yakub'u bağışladık. Hepsini de peygamber yaptık." (Meryem: 19/48-49)

"Ey îmân eden kullarım! Benim arzım geniştir. Öyleyse sadece bana ibâdet edin." (Ankebut: 29/56)

Yani sadece bana ibâdet etmek demek olan lâ ilâhe illallâh uğruna yurtlarınızdan çıkmanız gerekirse bunu yapın.

Tevhîd İlim ve Dâveti Gerektirir:

Tevhîdin haklarından başka bir tanesi de bu büyük nimetin şükrünü eda edip onun üzerinde sâbit kalabilmek için tevhîdin öğrenilmesi, öğretilmesi ve yayılması için Allâh yolunda infak edip maddî imkânları seferber etmektir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Ey îmân edenler. Allâh'a yardım ederseniz Allâh da size yardım eder ve ayaklarınızı sâbit kılar." (Muhammed: 47/7)

Yani Allâh'ın dînine, dîninin aslı ve esası olan tevhîde yardım ederseniz, Allâh da size yardım eder ve sizi dîninde ve tevhîdinde sâbit tutar. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"İşte sizler Allâh yolunda infak etmeye çağrılıyorsunuz. Bazılarınız da cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse kendisine cimrilik etmiş olur. Allâh zengin siz ise fakirsiniz. Eğer sırt çevirirseniz başka bir topluluğu sizin yerinize geçirir. Ayrıca onlar sizin gibi (cimri) de olmazlar." (Muhammed: 47/38)

Sonuç:

Tevhîdin rükünlerini ve şartlarını yerine getirip İslâm'a giren kişi, ibâdeti Allâh'a has kılıp, Allâh'tan başka ibâdet edilenleri terk ederek, müşrikleri tekfîr edip onlara ve taptıklarına düşmanlık besleyerek, muvahhidleri sevip onları dost edinerek tevhîdin gerektirdiklerini yerine getirmiş olur.

Tevhîdin en büyük hakları olan namazı ve zekâtı da edâ ettikten sonra cihâd ile canından, hicret ile yurdundan ve infak ile de malından vazgeçerek, bu büyük amellerle îmânını tasdik edip, "lâ ilâhe illalâh" kelime-i tevhîdine sadık olduğunu göstermiş olur.

Ya Rabbi! Tevhîdin gerektirdiklerini yerine getirip haklarıyla amel etmeyi bizlere kolaylaştır. Bizleri İslâm dîninin yeryüzünde hâkim olması için mücâdele eden kullarından eyle ve bu yol üzere ayaklarımızı sabit kıl! Allâhümme Âmin!

TEVHÎDE DÂİR SÖZLER

Çileli ayaklarla yürüyordu Tâif'e,
Kurtuluşu taşıyordu hak davanın eri,
Dile geldi hakikat, dâvetçinin dilinde,
Duyulacaktı artık yüce tevhîd dâveti.

HAKAN EMİN

Tevhîd, farzlar üstü bir farzdır. Bu farzın yerine getirilmemesi halinde, diğer farzlar kabûl edilmez. Çünkü tevhîd, İslâm'ın temelidir. Temeli olmayanın, binâsı da olmaz.,

KÂAN SÂLİH

İslâm dîninde en önemli mesele, tevhîd hakîkatini yerleştirmektir.
Şirkin hiçbir çeşidine yer bırakmayacak şekilde ibâdeti sadece Allâh'a yöneltmektir.
Sonrasında ise tevhîdin gerektirdikleri ve hakları muhafaza edilmelidir.
Tevhîd ancak bu şekilde teşekkül eder ve bozulmaktan korunur.

ÜZEYİR HANİF

Kelime-i tevhîd, Cennetin anahtarıdır. Her ibâdet gibi onun da şartları vardır.
Bu şartlar, adeta o anahtarın dişleri konumundadır. Dişleri olmayan anahtar nasıl kapıyı açmıyorsa, şartları tamâm olmayan kelime-i tevhîd de Cennetin kapısını söyleyen için açmayacaktır.

ALİ EREN

Kelime-i tevhîd olan "lâ ilâhe illallâh", dünyâ ve âhiret saadetinin vesilesidir. Çünkü kelime-i tevhîd, diğer ibâdetlerin kendisi üzerine yükseldiği asıldır. Her ibâdetin olduğu gibi kelime-i tevhîdin de rükünleri vardır. Bu rükünler tamâm olmadan bu asıl da var olmaz; olamaz.

ENES LÜTFÜ

Tevhîd, tüm peygamberlerin dâvetinin en temel esası ve ilk merhalesidir. Kitâblar onun için indirilmiştir. Peygamberler onun için gönderilmiş ve mucizeler ile desteklenmiştir. Onu kabul ederek hayat kılanlar kurtuluşa ermiş, yüz çevirenler ise hüsrana uğramışlardır.

ABDULLÂH YİĞİT

Tevhîd, rükün ve şartlarıyla gerçekleştikten sonra en önemli mesele, onu geçersiz kılacak herhangi bir amelin sâhibi olmamaktır. Çünkü tevhîdin fayda vermesi, onu bozacak bir şey bulunmadığı taktirde söz konusudur.

MUHAMMED FURKÂN

Tevhîd, hayata hükmeden ilâhî bir nizâmdır. Yaratılışın gâyesi ve mücâdelenin kendisi adına verildiği en yüce değerdir. Cennet ve Cehennemin var oluş sebebidir. Allâh'ın affetmeyeceği tek günah da tevhîdin zıddı olan şirktir. Tevhîd ehli, ebedi olarak Cennetlerde rızıklanırken, şirk ehli ise sonsuz olarak elim bir azâb içinde olacaktır.

ŞAHAN YÛŞA

ENES LÜTFÜ

TEVHÎDİN RÜKÜNLERİ

Kelime-i tevhîd olan "lâ ilâhe illallâh", dünyâ ve âhiret saadetinin vesilesidir. Çünkü kelime-i tevhîd, diğer ibâdetlerin kendisi üzerine yükseldiği asıldır. Her ibâdetin olduğu gibi kelime-i tevhîdin de rükünleri vardır. Bu rükünler tamâm olmadan bu asıl da var olmaz; olamaz.

Giriş:

Kendisinden başka hak ilâh olmayan Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın ismiyle…

O'na yarattığı zerrelerin âdetince hamd ederiz. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı, Efendimiz Muhammed Mustafâ sallallâhu aleyhi ve sellem'in, O'nun âlinin ve ashâbının üzerine olsun. Bundan sonra:

Değerli Minhâc Dergisi okuyucuları! Bilinmelidir ki dînde öğrenilmesi zarûrî olan ilimlerin başında, *akîde ilmi* gelmektedir. Çünkü akîde ilmi, bize inanç esaslarını öğreten bir ilimdir. Îmân edilmesi gerekli olan konular, iyi bir şekilde kavranmadığı takdirde, Müslümanlık hakîki mânâda gerçekleşemez.

İnanç esasları olarak, idrak edilmesi gerekli olan ilk akîdevî konu ise; "*Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın varlığına ve birliğine îmân*" konusudur. Yani her şeyin yaratıcısının Allâh Azze ve Celle olduğuna ve O'ndan başka hiçbir ilâhın bulunmadığına îmân etmektir. Akîde ilminde bu meseleyi ***"îmânın altı şartından ilki olarak; Allâh'a îmân etmek, İslâm'ın beş şartından ilki olarak ta; Allâh'tan başka hiçbir ilâh olmadığına şehadet etmek"*** olarak görebiliriz.

Allâh Azze ve Celle'nin varlığını kabul etmek, Müslüman olabilmek için tek başına yeterli değildir. Zîrâ diğer îmân esaslarını da tasdik etmeden İslâm sübut bulmaz. Allâh Azze ve Celle'nin varlığına îmân etmek kadar önemli olan diğer bir şeyde, O'na nasıl îmân edileceği konusudur. Îmân noktasında çok önemli bir yere sâhib olan bu konu, maalesef ki günümüzde tâm mânâsıyla kavranmış değildir.

Allâh'u Teâlâ'nın varlığı hakkında samimi bir îmâna sâhib olan ancak, Allâh Azze ve Celle'nin birliği konusunda (cehâletle yahut bilerek) bozuk inanca sâhib olan birçok insân vardır. Misal olarak, Mekkeli müşrikler Allâh Azze ve Celle'nin varlığına îmân ediyorlar fakat putlara ibâdet ederek, O'na şirk koşuyorlardı.

Aynı şekilde Yahûdi ve Hristiyanlar da Allâh Azze ve Celle'nin varlığına îmân ediyorlar, fakat kendi peygamberlerini Allâh'u Teâlâ'ya ortak tanıyorlar. Ve ne yazık ki günümüzde de birçok insân, Allâh Azze ve Celle'nin varlığına îmân ediyor, ancak hâkimiyet ve tasarruf yetkisi gibi konularda O'na şirk koşuyorlar. Allâh bizleri korusun...

Lâ ilâhe illallâh kelimesi, ilâhlık hakkının sadece Allâh Azze ve Celle'ye âit olduğunu, ve O'ndan başka ibâdet edilen tüm sahte ve bâtıl ilâhların reddedilmesi gereğini ifâde etmektedir.

Lâ İlâhe İllallâh:

Îmânı geçersiz kılan durumlar, tevhîdin gerçekleşmemesinden kaynaklanmaktadır. Binaenaleyh, kelime-i tevhîdin yani ***"lâ ilâhe illallâh"***ın ne mânâya geldiğini iyice öğrenmek ve onu gereğince hayata tatbik etmek gerekmektedir.

"Lâ ilâhe illallâh" cümlesi, Türkçe'ye genellikle *"Allâh'tan başka ilâh yoktur"* şeklinde tercüme edilmektedir. Fakat bu bilgi, kelime-i tevhîdi gerçek mânâda idrak edebilmemiz için yeterli değildir. Îmân ve küfür ayrımında sınır çizgisi olan bu kelime, ilâhlık hakkının sadece Allâh Azze ve Celle'ye âit olduğunu ifâde ettiği gibi, O'ndan başka ibâdet edilen tüm sahte ve bâtıl ilâhların reddedilmesini de ifâde etmektedir. Bu noktada kelime-i tevhîd, iki rükünden oluşmaktadır ve kelime-i tevhîdin gerçek mânâda anlaşılması rükünlerinin iyi bilinmesine bağlıdır.

Rükün; *"Bir şeyin varlığı, kendisine bağlı olan ve o şeyin yapısından bir parça teşkil eden şey"* anlamına gelir. Yani, bir şeyin rüknü o şeyin aslından bir parça olup, eksik olması durumunda o şeyin oluşmamasını, geçerli olmamasını gerektirir. Misal olarak, bir namazda secdeyi terk etmek, o namazı geçersiz kılar. Çünkü secde namazın aslından bir parça olup, namazı tamamlayan unsurdur. O sebeble secdenin yokluğu, na-

mazın yokluğunu gerektirir. Ve o kişiden de o namazın sorumluluğu düşmez.

Kelime-i tevhîdinde kendisine âit rükünleri vardır. Namaz örneğinde olduğu gibi kelime-i tevhîdin de rükünleri gerektirdikleriyle yerine getirilmezse tevhîd gerçekleşmez. Buna binaen, kelime-i tevhîdin rükünleri öğrenilmeli ve gereğince amel edilmelidir. Kelime-i tevhîd ancak bu takdirde tam mânâsıyla anlaşılmış olur. Aksi halde yani rükünlerin gerçekleşmemesi halinde, tevhîdin de gerçekleşmemesi söz konusu olacaktır. Bizim için anahtar mesabesinde olan kelime-i tevhîdin bu rükünlerinden ilki nefyi, ikinci rüknü ise isbâtı içerir. Şimdi bu iki rüknün gerektirdiklerinden bahsedelim.

Kelime-i Tevhîdin Rükünleri:

Kelime-i tevhîdin birinci rüknü, ***"lâ ilâhe"*** kısmı olan nefiydir. İkincisi rükün ise ***"illallâh"*** kısmına tekabül eden isbâttır.

Nefiy, *"inkâr etmek, reddetmek"* anlamına gelip, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan başka ibâdet edilen tüm ilâhların yok sayılmasını gerektirir. İsbât ise, *"kabul etmek"* anlamına gelerek, ibâdete layık tek hak ilâhın sadece Allâh Azze ve Celle olduğuna îmân etmeyi gerektirir. Kabul ile birlikte red gerçekleşmediği takdirde, şirk gündeme gelir ki, bu da îmânı bozan bir hâldir. Çünkü iki ilâhın kabulü tevhîde zıttır.

Nefyin Gerektirdikleri:

Nefyi içeren ***"la ilâhe"*** cümlesi; kelime-i tevhîdin birinci rüknü olup, Türkçe tercümesi itibari ile *"ilâh yoktur" demektir*. Bu rükün, Allâh Subhânehu ve Teâlâ dışındaki tüm bâtıl ilâhların reddedilmesini ifâde eder. Tam burada ***ilâh*** kavramı altın bir kelime olarak önümüze çıkar. Çünkü ilâhlık, öyle bir kavramdır ki, sadece Allâh Azze ve Celle'ye has kılındığında Müslümanlık gerçekleşebilir. Yani her şey, bu kavram üzerine binâ olmuştur. Bu öneme binâen ilâh kelimesinin ne anlama geldiği çok iyi bilinmelidir. Aksi halde kişi hak etmediği halde canlı-cansız herhangi bir varlığa bu sıfatı verebilir.

İlâh; *"görülen görülmeyen zâhiri ve*

bâtını bütün ibâdetlerin kendisine yapıldığı zât" demektir. Ehli Sünnet âlimlerimizden birçoğunun görüşünde; *"ister hak olsun ister bâtıl olsun kendisine ibâdet edilen herkese bu isim verilir"* ifâdesi geçmektedir. Ancak hak ilâh olmak, rab olmayı gerektirir, rab olmakta (rab olmanın gereği olarak) yaratma fiiline sâhib olmayı gerektirir. O halde tek gerçek ilâh, Allâh Azze ve Celle'dir. Çünkü yaratan kimse; yüceltilme, ilâh edinilme, kendisine ibâdet edinilme ve hükmüne boyun eğilme hakkına sâhib olan O'dur.

> Kelime-i tevhîdin red ve isbât olmak üzere iki rüknü vardır. Bu rükünler yerine gelmeden hiçbir kimseden bu kelime kabul edilmez.

Bu haklı sebeble, gerçek ilâh olan Rabbimiz, bizlerin ***"lâ ilâhe"*** diyerek kendisinden başka tapınılan her varlığı sahte ve bâtıl kabul etmemizi istiyor. Bu sözün gereği olarak da Allâh Azze ve Celle amellerimizle sadece kendisine ibâdet etmemizi ve O'nun dışındaki tüm sahte ilâhlardan uzaklaşmamızı istiyor. Bu sahte ilâhlara îmân edenlerin İslâm dâiresinden çıktıklarını bilmemizi ve onlardan yüz çevirmemizi bizden taleb ediyor. Anlaşılacağı üzere tevhîd, ilk olarak ***"lâ ilâhe"*** ile, bâtıl ilâhları red ile başlıyor.

İsbâtın Gerektirdikleri:

İsbâtı içeren ***"illallâh"*** cümlesi; kelime-i tevhîdin ikinci rüknü olup, Türkçe tercümesi ile *"ancak Allâh"* anlamına gelir. Yani, bir önceki rükün ile birlikte düşünürsek, kelime-i tevhîd *"hiçbir ilâh yoktur, ancak Allâh vardır"* demektir.

Kalbler, ancak **"lâ ilâhe"** ile temizlendikten sonra **"illallâh"** diyerek Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya îmân etmiş sayılır. O sebebledir ki, bir kalbte iki ilâhın bulunması söz konusu olamaz. İlâhlık tamamıyla Allâh Azze ve Celle'ye âittir ve kalblerde ilâh olarak sadece O olmalıdır. O'nu ilâh kabul eden her kul, ibâdet kastı içeren bütün eylemleri sadece Allâh Azze ve Celle'ye yapmalıdır.

Kelime-i tevhîdin bu rüknü gereğince kul, sadece Allâh Azze ve Celle için yaşamalı ve sadece O'nun rızâsını aramalıdır. Yaratanın ve yaşatanın Allâh olduğunu bildiği gibi, fayda ve zarar verenin, kanunlar koyarak hükmedenin ve rızıklar verip şifa verenin de, ancak O olduğuna îmân etmelidir. Dünyâ hayatın-

dan sonra, âhiret hayatına îmân ederek; öldürenin ve diriltenin, bütün kullarını mahşer yerine toplayarak hesaba çekecek olanın, hesâbtan sonra kullarını Cennet ya da Cehenneme sevk edecek olanın, ancak Allâh Azze ve Celle olduğuna îmân etmelidir.

Bunun üzerine kul, ibâdetlerini sadece Allâh Azze ve Celle'ye has kılarak; yardım ve hidâyeti ancak O'ndan istemelidir. Sadece O'na duâ etmeli ve sadece O'na tevekkül etmelidir. Sadece O'ndan korkmalı ve sadece O'na sığınmalıdır. Sadece O'nun emirlerine boyun eğerek, yalnız O'nun kanunlarından hüküm istemelidir. Kurban ve adak gibi bütün ibâdetlerini de yalnız O'na sunmalıdır. Özetle kullar, küçük-büyük, zâhiri-bâtını bütün ibâdetleriyle sadece Allâh Azze ve Celle'ye kul olmalıdır. Kelime-i tevhîdin ikinci rüknü, bu mânâyı ifâde etmektedir.

> ***"Her kim tâğûtu reddederek Allâh'a îmân ederse, kopması mümkün olmayan sapasağlam bir kulpa yapışmıştır."***
> (Bakara: 2/256)

Tâğûtları Reddetmek:

Rükünleri eksiksiz bir şekilde yerine getirilen kelime-i tevhîd, korunmadığı sürece güvende olmayacaktır. Bu sebebledir ki, kulluk sorumluluğu taşıyan herkesin, kelime-i tevhîdi sağlıklı bir şekilde öğrendikten sonra, onu bozacak olan şeyleri de öğrenip, onlardan korunması gerekir. Aksi halde bilinmeyen bir şeye karşı korunma da sağlanamaz.

Kelime-i tevhîdi bozan unsurların başında tâğûtu reddetmemek ve ona kulluk etmek gelmektedir.

Tâğût; *t-ğ-y* kökünden türeyen, mastarı tuğyan olup; *"haddi aşmak, azgınlık ve sapkınlık"* gibi mânâlara gelen bir kavramdır. Doğrudan tevhîde zarar veren bu kavramın ıstılâh mânâsı ise; *"Allâh Subhânehu ve Teâlâ dışında kendisine ibâdet edilen her şeydir."* Bu tanımı, Ehli Sünnet âlimlerinden başta imâm Mâlik rahîmehullâh yapmıştır.

Tâğût kavramı, Kur'ân'î bir kavram olarak, sekiz âyet-i kerîmede geçmektedir. Îmân ve tevhîde zıt düşen bu kavram, kelime-i tevhîdin birinci rüknü gereğince reddedilmelidir. Tâğût kavramı, bir sıfat olduğu için, somut bir şekilde ortaya koyulamaz. Fakat ıstılâhî

mânâsı üzere düşünürsek; *Allâh Subhânehu ve Teâlâ dışında kendisine ibâdet her şey tâğûttur*. Bu hal, ibâdet edinilen o şeye, Allâh'u Teâlâ'nın sıfatlarının verilmesiyle gerçekleşir.

Tâğûtlar çok çeşitlidir. Ancak onları, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasına ibâdete çağıran şeytân, kendisine tapınılan put, gaybı bildiğini iddia eden kâhin, sihir yapan sihirbaz, dindar kılığına girerek insânları saptıran belâm ve Allâh'u Teâlâ'nın kanunları haricindekilerle hükmeden idâreciler şeklinde sınıflandırılabilir.

> Tâğûtu tüm cüzleriyle birlikte reddetmek, tevhîdin gereğidir. Tâğûtun cüzleri; velâyeti, muhâkemesi, itaati ve savunuculuğudur.

Bir kimse tâğûtu reddetmediği sürece **"lâ ilâhe illallâh"** demesi kendisine fayda vermez. Çünkü bahsetmeye çalıştığımız gibi, kelime-i tevhîdin birinci rüknünü gerçekleştirmemiş sayılır. Tâğûtun günümüzde en sık görülen şekli ise, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın kanunlarının dışında kanunlar koyan ve bu kanunlarla hükmeden idâreci sınıfıdır.

Yarattıklarının üzerinde hükmetme yetkisi ancak Allâh Azze ve Celle'ye âittir. Kullar için kanunlar koyarak haram ve helal belirleyen yalnızca O'dur. O'nun emirlerine boyun eğmek ise ibâdettir. Yine Ehli Sünnet âlimlerimizin tarifine göre; *"ibâdetin özünde boyun eğmek vardır."* Dolayısıyla Allâh Subhânehu ve Teâlâ dışında hüküm veren her tâğûta boyun eğmekte ona ibâdet etmek sayılır. Çünkü o, haram ve helaller belirleyerek kendisini insânların mabudu konumuna getirmiştir. Bu noktada onun emirlerini benimseyen, ona boyun eğmiş olur.

Binaenaleyh tevhîdin zıttın da olan tâğût reddedilmeli ve ondan uzak durulmalıdır. Tâğûtun reddi ise; *onun kanun sistemini benimsememek, onun kanunlarından hüküm isteyerek muhakeme olmamak, seçim günlerinde onlara oy vererek onları veli edinmemek ve hiçbir şekilde onların savunuculuğunu yapmamak ile gerçekleşir*. Bu sayede kelime-i tevhîd korunmuş olacaktır.

Hâtime:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ biz kullarını, zâtını bilmemiz ve birlememiz için yaratmıştır. Biz de bu yazımızda özetle,

Allâh Azze ve Celle'ye îmânın tek boyutlu olmadığına ve O'nun varlığına îmân edildikten sonra birliğine de îmân edilmesi gerektiğine naçizane değinmeye çalıştık. Kulluğun gereği olarak da kelime-i tevhîdden ve onun rükünlerinden bahsettik.

Apaçık düşmanımız olan şeytân biliyor ki, Allâh Azze ve Celle'nin asla bağışlamayacağı en büyük günah şirktir. Bu sebeple şeytân, tevhîdi unutturmuş ve insânları şirke bulanmış bir îmânla aldatmıştır. Biz de bu yazımızla tevhîdin hatırlanmasına vesile olmaya çalıştık. İnşallâh, şeytânın ve şeytânîlerin kirli oyunlarını anlatmaya ve bozmaya devam edeceğiz.

Başta da sonda da hamd Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı olan Efendimiz Muhammed aleyhisselâm'ın, âlinin ve ashâbının üzerine olsun. Îmân ve hidâyetle kalmanız dileğiyle, Allâh'u Teâlâ'ya emânet olunuz.

ALİ EREN

KELİME-İ TEVHÎDİN ŞARTLARI

Kelime-i tevhîd, Cennetin anahtarıdır. Her ibâdet gibi onun da şartları vardır. Bu şartlar, adeta o anahtarın dişleri konumundadır. Dişleri olmayan anahtar nasıl kapıyı açmıyorsa, şartları tamâm olmayan kelime-i tevhîd de Cennetin kapısını söyleyen için açmayacaktır.

Giriş:

Bir ve tek olan ve kendisine hiçbir ortak kabul etmeyen Allâh Azze ve Celle'nin adıyla... El-Hamid olana hamd ve O'nun rasûlü'ne salat ve selâm olsun. Bundan sonra:

İnsânoğluna bahşedilen kulluk görevi, Allâh Azze ve Celle'nin emir ve yasaklarından müteşekkildir. Emirlerin en büyüğü tevhîd, nehiylerin en büyüğü ise, tevhîdin zıttı şirktir. Tevhîd ehli olmayan bir kimse, Allâh Azze ve Celle'ye olan kulluğunu, tâm mânâsıyla yerine getirmiş sayılmaz. Tevhîd ehli olmak ise, *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdini hakkıyla söylemek ile mümkündür. Kişi, bu kelime ile Müslüman olur. Cennet kapıları kendisine açılır ve ebedî saadete kavuşur. Öyleyse bu kelime, Cennetin anahtarı ve ona girişin iznidir.

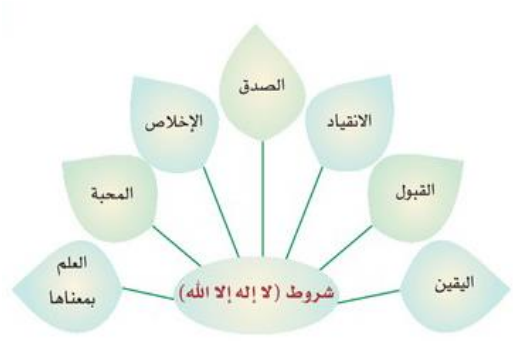
Mademki anahtardan bahsettik, şunu da ekleyelim. Anahtarın şifre niteliği taşıyan dişleri vardır. Açılacak kapı önce bu dişleri tanır ve açılma işlemi gerçekleşir. Tabiri câiz ise, kelime-i tevhîdin de, bu dişler niteliğinde şartları vardır. Şartlar oluşmadan kelime-i tevhîd anahtarı, bize fayda vermeyecektir. Ve Allâh korusun, bize Cennetin kapıları açılmayacaktır. İşte biz de bu sayımızda, kelime-i tevhîdin şartlarına maddeler halinde değinerek, onları kısa ve öz bir şekilde açıklamaya çalışacağız. Başarı Allâh Azze ve Celle'dendir.

Şart Nedir?

Konumuzun, kelime-i tevhîdin şartları olması hasebiyle, öncelikle şart kelimesini açıklamamız lazım gelir. Şart: ***"Varlığı hükmün varlığını gerektiren, yokluğu hükmün varlığını veya yokluğunu bizâtihi gerektirmeyen şeydir."***

Bu tanım, usûl okumamış kimseler için zor anlaşılır olsa da şunu ifâde eder:

Şart; bir şeyin gerçekleşmesi, kendisine bağlı olan şeydir. Yani, şart oluştuğu takdir de istenilen şey de oluşacaktır. Örneğin, namaz kılacak bir insânın abdest alması gibi... Abdest namazın bir şartıdır. Eğer abdest alınmışsa, namaz kılınabilir. Ama alınmamışsa kılınan namaz kabul olunmayacaktır. Çünkü namaz için koşulan şart oluşmamıştır. Yine oruç için de buna benzer bir örnek verebiliriz. Oruç tutmak isteyen bir kimse için niyet şarttır. Niyet şartını yerine getirmeyen birinin tutmuş olduğu oruç, Allâh Azze ve Celle katında makbul olmayacaktır. Örnekler uzatılabilir. Şart kavramını, tüm ibâdetler için düşünecek olursak, özellikle kelime-i tevhîd için elzem olacaktır. Çünkü o, ibâdetlerin en üstünüdür.

Kelime-i Tevhîdin Şartları:

Ehl-i Sünnet'e göre kelime-i tevhîdin şartları yedi tanedir. Bunlar: *İlim, yakîn, ihlâs, sıdk, muhabbet, inkıyâd ve kabuldür.* Ehl-i Sünnet âlimlerine göre bu şartları yerine getirmeyen hiçbir kimse, tam mânâsıyla kelime-i tevhîdi söylemiş olmaz. Bu şartlar hakkında Şeyh Hafız el-Hakemî şu beyitleri söylemiştir:

"Yedi şarta bağlanmıştır ve vahiy nasslarında gerçekten yer almıştır."

"Onu söyleyen kişi bunları tamamlamadıkça fayda görmez."

Şeyh'in de bahsettiği üzere, bu şartlar Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet'ten çıkartılmıştır. Şimdi bu şartları Kur'ân ve Sünnet'ten delîller ile açıklayalım:

1. İlim:

Kelime-i tevhîdin (*lâ ilâhe illallâh*) ilk şartı, ilimdir. *İlim*, bir şeyi hakikatiyle "bilmek" demektir. İlk olarak karşımıza çıkan bu şartın mahiyeti oldukça önemlidir. Nitekim her şeyin başı ilimdir. Bir işe koyulmadan önce, o iş hakkında asgari bilgiye sahip olmamız gerekir. Örneğin namaz kılmadan önce, yeterli miktarda ilmihâl bilgisi ediniriz. Nitekim bilinmeyen bir şeyin gerçekleştirilmesi oldukça güçtür, hatta imkânsız-

dır. Bu sebeble kelime-i tevhîdin muhteviyâtının bilerek söylenmesi, bu kelimenin kişiye fayda vermesi açısından şarttır. Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

"Bil ki! Allâh'tan başka (ibâdete layık) ilâh yoktur." (Muhammed: 47/19)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise kelime-i tevhîdin mânâsının bilinmesi gerektiğini şöyle ifâde etmiştir:

"Her kim lâ ilâhe illallâh'ın mânâsını bilerek ölürse Cennete girer." (Müslim)

Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet'te ifâde olunduğu üzere, *Lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdinin ilk şartı ilimdir. İlimden kasıt, ne mânâya geldiğini bilmektir. Gündelik hayatta bir işveren dahi, yapılacak işi iyi bilme şartı koşmaktadır. Hâl böyleyken, tabii ki ibâdetlerin en büyüğü olan kelime-i tevhîdin mahiyetini bilmek, bir kul için kaçınılmaz olacaktır.

> Kelime-i tevhîdin ilim şartı; bu kelimenin ne mânâya geldiğini bilmeyi gerektirir ve cehâlete mânîdir. Zîrâ bu kelimenin mânâsını bilmeyen onu binlerce defa söylese de Müslüman olmaz.

2. Yakîn:

Kelime-i tevhîdin *(Lâ ilâhe illallâh)* ikinci şartı yakîndir. *Yakîn,* kelime-i tevhîdin kendisine ve gerektirdiklerine şeksiz-şüphesiz, kesin bir şekilde inanmaktır. Şüphe üzerine hüküm bina olunmaz. Bu sebebledir ki Cennete giriş anahtarımız *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdine ve gerektirdiklerine, yakînen bağlanmamız istenmiştir. Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

"Mü'minler ancak, Allâh'a ve Rasûlü'ne îmân edip, sonra da îmânlarında şüpheye düşmeyen Allâh yolunda malları ve canları ile cihâd eden kimselerdir. İşte onlar, sadıkların (doğru olanların) ta kendileridir." (Hucurât: 49/15)

Allâh Azze ve Celle, îmân etmiş müminlerin vasıflarını söylerken, onların îmânlarında asla şüpheye düşmeyecek olduklarını buyurmaktadır. İşte bu, yakîn şartını ortaya koymaktadır.

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Lâ İlâhe İllallâh'a ve benim Allâh'ın rasûlü olduğuma şeha-

det ederim. Allâh'ın huzuruna bu ikisinde şüphe etmeden çıkan her kul cennete girer." (Müslim)

Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet bize açıklıyor ki, îmân hususunda asla şüphe edilmez. Ve îmân, kelime-i tevhîd ile gerçekleşir. Bu sebeble kelime-i tevhîdi söyleyen bir kimse, tüm şüphelerden sıyrılmalı ve yakînen ona bağlanmalıdır. Aksi takdirde söylemiş olduğu *Lâ ilâhe illallâh* kelimesi kişiye bir fayda sağlamayacaktır. Bununla alakalı olarak Şeyhu'l-İslâm İbn Teymiyye rahîmehullâh şöyle demiştir: "*Farz olan îmân bilgisi insânın kalbinin ayrılmaz bir sıfatı niteliğinde değilse, kişiye yarar sağlamaz ve sadece insânın içinden geçenler mesabesinde olur. Hâlbuki kurtuluş, zerre kadar da olsa ancak kalbteki yakîn ile mümkündür.*" (İbn Teymiyye, es-Sârimu'l-Meslûl: 370.)

3. İhlâs:

Kelime-i tevhîdin, *(Lâ ilâhe illallâh)* üçüncü şartı ihlâsdır. *İhlâs,* "yapılan bir şeyi hâlis bir niyetle, sadece Allâh Azze ve Celle için yapmak" demektir. Bu bağlamda *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdini samimiyetle ve içtenlikle söylemek, kelime-i tevhîdin şartlarından biridir. Hem öyle bir şart ki, zıttında şirk bulunmaktadır. Şirk işleyen bir kimse ise, dilindeki *lâ ilâhe illallâh* sözünü tamâmıyla yalanlamıştır. Oysa kul, *lâ ilâhe illallâh* derken, hâlis bir niyet ile Allâh Azze ve Celle'yi tevhîd etmelidir. Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

"Oysa onlar, dini yalnızca Allâh'a hâlis kılan hanîfler (Allâh'ı birleyenler) olarak sadece Allâh'a kulluk etmek, namazı dosdoğru kılmak ve zekâtı vermekten başkasıyla emrolunmadılar. İşte bu, dosdoğru dîndir." (Beyyine: 98/5)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet Günü şefaatimle insânların en mutlu olacak olanı, kalbinden ya da içinden ihlâs ile 'Lâ ilâhe illallâh' diyen kimsedir." (Buhari)

Nass ile sabit olduğu üzere, Allâh Azze ve Celle ve Rasûlü bizden kelime-i tevhîdi, ihlâslı bir şekilde söylememizi istemektedir. Bu da, şirkten uzak, âdetten ve taklidden uzak bir şekilde gerçekleşecektir. Çünkü bizden istenilen,

hâlis bir kalb ile bu kutsal kelimeye bağlanmaktır. İmâm İbn Receb rahîmehullâh şöyle demiştir: *"Onlar, Allâh'tan başkasına sevgi, minnet, korku, itaat ve tevekkül ile yönelmezler. İşte bu Lâ ilâhe illallâh sözünde sadık olan kimseler, Allâh'ın gerçek kullarıdır."* (İbn Receb, Kelimetu'l-İhlâs: 27.)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise Cennete girmeyi şöyle bir şarta bağlamıştır:

"Sevinin ve ardınızdan gelenlere müjde verin. Lâ ilâhe illallâh'a sıdk ile şehâdet eden Cennete girecektir." (Ahmed)

Âyet-i kerîmeden ve hadîsten de anlaşıldığı üzere, kelime-i tevhîdi, sıdk/doğruluk ile söylemeyen bir kimse, onu hakkıyla söylemiş değildir. Doğruluk üzerine kurulmamış bir yapı, yıkılmaya mahkûmdur. Bu sebebledir ki, kişi *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdini sıdk ile söylemelidir. Neticede doğru bir kulluk, ancak dosdoğru söylenen bir kelime-i tevhîd üzere kurulur.

4. Sıdk:

Kelime-i tevhîdin, *(Lâ ilâhe illallâh)* dördüncü şartı sıdktır. *Sıdk,* "doğruluk ve gerçeklik" gibi mânâlara gelmektedir. Nifak ise bunun zıttıdır. Allâh, kullarına doğruluğu emretmiştir. Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise bir Müslümanın asla yalancı olamayacağını bildirmiştir. Müslümanın, her alanda doğru olması gerekir. En başta da kelime-i tevhîdi söylerken sıdk ehli olması gerekir ki söylediği o kutsal kelime kendisine bir yarar sağlasın. Sıdk ehline ise "sâdık" denir. Allâh Azze ve Celle'nin sadıklar ile ilgili şu âyet-i kerîmesine bir göz atalım:

"Doğruyu getiren ve onu tasdik edene gelince, işte onlar sâdıklardır." (Zumer: 39/33)

5. Muhabbet:

Kelime-i tevhîdin, *(Lâ ilâhe illallâh)* beşinci şartı muhabbettir. *Muhabbet,* "*sevgi duyma*" mânâsında olup, zıttı buğzetmekdir. Kişi, kelime-i tevhîdi söylerken, kalbinde muhabbet ve sevgi barındırmalıdır. Kul, buğuzdan uzak, sevgi dolu bir kalb ile rabbini tevhîd etmelidir. Nitekim kişinin rabbi ve ilâhı

olan Allâh, sevilmeyi en çok hak edendir. Allâh Azze ve Celle, şöyle buyurmaktadır:

"İnsânlardan bazıları Allâh'tan başkasını Allâh'a eşler tutar, onları Allâh'ı sevdikleri gibi severler. Îmân edenler ise en çok Allâh'ı severler." (Bakara: 2/165)

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Üç şey kimde bulunursa îmânın tadını bulur. Bunlar: (1) Allâh ve Rasûlünü başka her şeyden çok sevmek; (2) Sevdiği kişiyi yalnızca Allâh için sevmek; (3) Küfre dönmeyi, ateşe atılmak kadar kötü görmek." (Buhari; Müslim)

Kişinin, Allâh Azze ve Celle'ye sevgi/muhabbet duymadan kulluk yapması imkânsızdır. Bu gerçek delîllerle sâbitken, fıtrat da bunun aksini iddia etmez. Kul, Allâh Azze ve Celle'ye olan sevgisini, O'na yapacağı ibâdetlerle izhâr edecektir. İbâdetlerin en üstünü, en başı kelime-i tevhîd olduğuna göre, bahsedilen bu sevginin, öncelikle kelime-i tevhîd üzerinde olması kaçınılmaz bir şarttır.

6. İnkîyad:

Kelime-i tevhîdin, *(Lâ ilâhe illallâh)* altıncı şartı inkîyaddır. *İnkîyad, "boyun eğmek"* mânâsına gelmektedir. Bu mânâya göre inkîyad, *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdinin gerektirdikleriyle amel etmek olup, bu kelimenin gerektirdiklerini terk etmeye engeldir. Kişi, kelime-i tevhîde, tâm bir teslimiyetle bağlanıp, Allâh Azze ve Celle'ye, Müslümanlığını kanıtlaması gerekir. Kaldı ki, Müslümanın kelime mânâsı, teslim olan demektir. Allâh Azze ve Celle kullarına, inkîyat ehli olmalarını şöyle emretmiştir:

"Rabbinize yönelin ve O'na teslim olun." (Zumer: 39/54)

"Kim muhsin (ihsân sahibi) olarak kendini Allâh'a teslim ederse, o kopmayan bir kulba (kelime-i tevhîde) yapışmıştır." (Lokman: 31/22)

Kulluğun başlangıcı olan kelime-i tevhîd, yalnızca dilde dolandırılacak bir kelime değildir. "Ben Müslüman oldum" diyen her şahıs, aslında şunu söylemiştir. "Ben her şeyimle teslim oldum!" Bu teslimiyet, kelime-i tevhîd ile başlar, gerektirdikleriyle amel etmeyle ve gerektirmediklerinden beri olmayla devam eder. Allâme Şevkânî rahîmehullâh, şöyle demiştir: *"Lâ ilâhe illallâh sözünü sadece dille söylemek, fakat bununla birlikte mânâsıyla amel etmemek insâna Müslüman sıfatı vermez. Çünkü câhiliyye ehlinden bir adam bu sözü söy-*

lese ve bununla birlikte puta ibâdet etmeye davam etse, Müslüman sayılmaz." (ed-Durru'n-Nedîd: 40.)

7. Kabûl:

Kelime-i tevhîdin, *(Lâ ilâhe illallâh)* yedinci şartı kabûldür. *Kabûl, lâ ilâhe illallâh*'ın getirdiği istisnâsız her şeyi, kabûl etmektir. Bu kutsal kelimenin getirdiği her şeyi kalb ile tasdik, dil ile ikrâr edip, onları amellerle yalanlamamaktır. Söz bir iddiadır, ispata muhtaçtır. Kişinin, kelime-i tevhîdi sadece dili ile söylemesi, îmân ehli olması için, yeterli olmamaktadır. Kişi, kelime-i tevhîdi söylediği gibi, naslarda gelen her emir ve yasağı da kabûl etmelidir. Allâh Azze ve Celle, şöyle buyurmaktadır:

"Çünkü onlara: 'Lâ ilâhe illallâh (Allâh'tan başka hak ilâh yoktur) denildiği zaman, büyüklük taslarlardı. Ve: 'Biz, mecnun bir şâir için ilâhlarımızı mı terk edeceğiz?' derlerdi." (Saffat: 37/35-36)

> Kelime-i tevhîd, rükün ve şartları tamâm olup onları bozacak bir şey vuku bulmadığı sürece Cenneti kazandırır. Aksi halde sadece mücerret olarak söylenmesi fayda vermeyecektir.

Görüldüğü gibi, kendilerine hüccet ulaşan önceki kavimler, hevâlarına uymadığı için hakkı kabul etmemişler ve küfre dûçar olmuşlardır.

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ise şöyle buyurmuştur:

"Nefsim, elinde olan Allâh'a yemin ederim ki; arzusu benim getirdiğime tâbi olmadıkça hiçbiriniz îmân etmiş olmaz." (İbn Ebi Âsım; İbn Batta)

Çoğumuzun bildiği üzere -Allâh'ın laneti üzerine olsun- İblis, Allâh Azze ve Celle'yi inkâr eden bir varlık değildi. O'nun kâfir olmasının sebebi, Allâh Azze Celle'nin bir emrini, arzusuna uymadığı için kabûl etmemesiydi. Oysa Allâh ve Rasûlü, bir şey hakkında hüküm verdiği takdirde, artık onu kabûl etmek tek seçenektir. Eğer böyle olmazsa, *lâ ilâhe illallâh*'ı söylemek, kişi için bir anlam ifâde etmeyecek ve kendisine de fayda vermeyecektir. Şeyh Abdurrahmân b. Hasen rahîmehullâh, kelime-i tevhîd hakkında şöyle demiştir: *"Kim bu kelimeyi gerçekten ne anlama geldiğini bilmeden,*

inanmadan ve gereğiyle de amel etmeden söylerse, kendisi için hiçbir yararı yoktur."

Sonuç:

İfâde olunduğu üzere, kelime-i tevhîdin kişi üzerinde faydalı olması, ancak uyulması gereken şartlarına bağlıdır. Kur'ân-ı Kerîm, Sünnet ve Ehl-i Sünnet âlimlerimizin nakilleri bizlere bu gerçeği göstermektedir. Yukarıda zikredilen yedi şartı yerine getirmeyen bir kul, *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdini hakkıyla söylemiş değildir. Böyle bir *lâ ilâhe illallâh* söylemi, Müslüman olmaya yeterli olmayacaktır. Sonuç olarak da, kişiye Cennet kapıları asla açılmayacaktır. Bundan Allâh Azze ve Celle'ye sığınırız.

Allâh Azze ve Celle bizlere el-Hâdi olan ismiyle muamele buyursun ve bizleri, *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhîdini hakkıyla söyleyebilen ve onu yaşayabilen kullarından eylesin. Allâh'ım kabûl buyur.

Yardım, başarı izzet ve şeref ancak Allâh Azze ve Celle'dendir.

OLCAY LOKMÂN

ZEYTİN YAĞININ FAYDALARI

Bilindiği üzere beslenmemiz için sofralarımıza gelen yemekler yağ ile pişirilmektedir, ama hangi tür yağ ile? Her gün dolaylı yoldan da olsa tükettiğimiz bu besin, sağlıklı ise doğal olarak onu tüketenler de sağlıklı olacaklardır. Aksi halde onu tüketenler, mide rahatsızlıkları başta olmak üzere birçok hastalığa yakalanacaklardır.

Bizleri en güzel sûrette yaratan, bedenlerimizi emânet, hastalığı ve sağlığı imtihân olarak bizler için var eden Allâh'ın ismiyle... O'na yarattığı nimetler adetince hamd olsun.

Salât ve selâm ise O'nun Rasûlü Muhammed aleyhisselâm'a, âline ve ashâbına olsun.

Değerli okurlarımız, Rabbimizi hamd ve senâ ettikten sonra sizleri selâmların en güzeli olan Allâh'ın selâmıyla selâmlıyorum.

Esselamu aleykum ve rahmetullahi ve berakatuhu.

Bu sayıdaki değerli bilgilere de, "sağlıklı besleniyoruz" makale serimiz adı altında zeytinyağının faydalarından bahsetmeye çalışarak devam edeceğiz. Daha doğrusu zeytin meyvesinin suyu olan zeytinyağının faydalarından bahsedeceğiz. Neden meyve suyu? Çünkü zeytin bir meyvedir, sıkılarak elde edilen suyu da meyve suyudur. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem, bir hadîsinde zeytinyağından bahsederken "yiyin, için ve sürün" buyuruyor. Tabi ki bu noktada sorulacak olan, "yenilecek, içilecek ve sürülecek zeytinyağları hangileri" olacaktır.

Değerli okurlarım, size geçen yazımda bahsettiğim mide rahatsızlığım sürecinden önce, toplumun geneli gibi gıda konusunda detaylı teknik ve bilimsel bir araştırma yapmadan market reyonlarında önümüze çıkan ilk zeytinyağını sırf zeytinyağı diye satın alır hatta bilindik bir markanınkini almışsak bu mutlaka sağlıklıdır diye övünürdük. Ailemize, çoluk çocuğumuza gönül rahatlığıyla yedirirdik ve kullanılması gereken her yerde kullanırdık. Bazen çiğ olarak bazen yemeklerimizde tüketirdik. Oysaki biraz evvel bahsettiğim gibi bu iş hiç de böyle değilmiş. Bu işin içine

girip detaylı şekilde araştırmaya başladıktan sonra yani bilinçli bir tüketici olmayı kafaya koyduktan sonra zeytinyağının çeşitlerini, rafine edilmiş veya rafine edilmemiş, kaliteli zeytin çeşitlerinden elde edilmiş ya da edilmemiş olduğunu araştırıp, hangi aşamalardan geçip, hangi süreçte toplanıp, ne kadar sürede sıkıma yetiştirilmesi gerektiğini, erken hasat veya olgun hasat, soğuk sıkım veya sıcak sıkım gibi üretim aşamaları olduğunu öğrendim. Peki, bunun en sağlıklısı hangisiydi? İşte konunun can alıcı bölümü burası.

Değerli okurlarım, eskilerden beri alışılagelmiş, zihnimizdeki "amcamgiller bir zeytinyağı getirtmiş çok güzelmiş, halamgillerin bir tanıdığı varmış zeytin bahçeleri varmış onlardan bir zeytinyağı gelmiş çok güzelmiş" sözleri günümüzde artık eskilerde kalmış bir söylemdir. Bilimsel araştırmaların neredeyse yok denilecek kadar az olduğu tarihler çok gerilerde kaldı. Ben de işte tam bu konuyu anlatmaya çalışacağım. Mide rahatsızlığım döneminde beni bilimsel araştırmalara sevk eden ve sağlıklı beslenip, sağlığın başladığı bağırsaklar ve bunun önemindeki organlarıma daha iyi davranıp, onları koruma altına almam gereken dönemde, bir arkadaşımın önerisiyle içilebilir zeytinyağı ile tanıştım. Zaten bana önerdiği markanın sitesini ziyaret ettiğimde, "eğer bize ulaştıysanız herhangi bir mide rahatsızlığı yaşıyorsunuz ve ülseriniz var demektir" diye bir ibare okudum. Daha sonra zeytini ve zeytinyağını bilimsel olarak tanıtan açıklamaları sayfa sayfa okudum. Okudukça aydınlandım ve çiğ tüketim (içmelik, ilaçlık), çiğ tüketim (soğuk gıdalar) zeytinyağlılar, salatalar vesaire, yemeklik ve kızartmalık gibi birçok çeşidi olduğunu gördüm. Şimdi ben ne istiyordum? Zeytinyağımı nerede kullanacaktım ve hangi markaları seçmeliydim? Bilgim arttıkça doğru zeytinyağına ulaştım ve çok şükür işte siz değerli okurlarıma da bu konuda rehber olmak istedim.

Değerli okurlarım, sizlere soracağım ilk soru; ayçiçek yağı, kanola yağı, mısır

özü yağı, fındık yağı, ceviz yağı gibi ne idüğü belirsiz yağların ne kadarı fındıktan ne kadarı diğer bitkilerden elde edildiği bilinmeyen yağları mı yoksa adına âyet dahi olan, tüm yağların içinde en sağlıklısı olduğu dünyâ literatürü tarafından dahi kanıtlanmış ve onaylanmış olan zeytinyağı mı kullanmak istiyorsunuz? Eğer cevabınız zeytinyağı ise buyurun sizi güzel bir yolculuğa davet ediyorum. Zeytinyağı kullanma kararınızdan sonra bir de bu yağı nerede kullanmak istiyorsunuz? Ve bu zeytinyağını nasıl kullanmak istiyorsunuz? Şeklinde devam etmeliyiz. Örneğin sizlerden birileri, "ben sadece sıcak yemeklerim için zeytinyağı kullanmak istiyorum" derseniz, birazdan hangilerini kullanmanız gerektiğini açıklayacağım. Bazı butik firmalar var ki, benim de bunları tecrübe edip tespitlerim sonucunda kendi tabirleriyle de bu kusursuz zeytinyağı üreticilerini önereceğim.

Gelelim sıcak yemeklerde kullanılacak zeytinyağına; sıcak yemeklerde olgun hasat fakat soğuk sıkım yağ kullanılmalıdır. Nedeni, erken hasat-soğuk sıkım bir zeytinyağındaki olan değerli bazı polifenoller, sıcak yemeklerde yüksek ısıyla kayboluyor. Isıyla kaybolacağı için soğuk sıkım bir zeytinyağını sıcak yemeklerde ziyan etmek istemeyiz. Soğuk sıkım-erken hasat zeytinyağının da kullanım alanları salatalarımız, zeytinyağlı türlerimiz ve birazdan açıklayacağım bazı özelliklere sahip olan erken hasat-soğuk sıkım zeytinyağından aç karnına içip, ondan ilaç niyetine faydalanabilmek için kullanmaktır.

Bir diğer zeytinyağı ise çiğ tüketim için yani sabahları aç karnına 10 ml ya da 20 ml yetişkinler ve çocuklarımız dâhil olmak üzere gönül rahatlığıyla ve düzenli bir şekilde kullanıp Allâh'ın izni ile şifa bulabileceğimiz, soğuk sıkım-erken hasat, yüksek polifenol değerli, 0.2 asidik değerine sâhib olan yağlardır. Son bahsettiğim zeytinyağının hikâyesi şöyleydi; firmaların açıklamalarında: "Bizler zeytin meyvesini ellerimizle tek tek dallarından toplayarak, 20 kiloyu geçmeyecek şekilde delikli kasalarda taşıyarak, toplama ve sıkım aşaması 4 saati geçmeyecek kadar hızlı bir maratonla sevkiyatı yapılıp, insân vücudunun ısısını geçmeyen bir ısıyla yani maksimum 24 ila 27 derecede sıkılıp, çelik tanklarda muhafaza edip, sonrasında laboratuvarlarımızdaki asit testleri, polifenol testleri, tadım testleri gibi aşamalardan sonra gün ışığına maruz kalmaması için koyu renkli şişelere özel kapaklar yerleştirerek şişelenip, siz değerli müşterilerimizin beğenisine sunuyoruz" diye yazılarını okudum. Ve neredeyse üç ya da dört taneyi geçmeyen

kaliteli ve butik firma tespit edip, her birinden birer ikişer olmak üzere 250 ml, 500 ml olarak birkaç zeytin çeşidinden elde edilmiş olan yani (domat, memecik, tirilye) gibi cins zeytinlerden elde edilen zeytinyağlarını test ettim. İstikrarlı bir süre kullanmaya devam ettikten sonra vücudumdaki, bağırsaklarımdaki, hatta beynimdeki faydalarını Allâh'ın izniyle görmeye başladım. Zeytinyağının vücuda yedi yararından bahsedilir. Zeytinyağı yaşlanma karşıtı fonksiyonel bir gıdadır. Hem DNA dostudur, hem de telomerleri korur.

1- İnflamasyonu önler.

2- Kalp ve damar hastalıklarını önler.

3- Damar sertliği ve kansere yol açan enzimlerin oluşumunu engeller.

4- Serbest radikalleri etkisiz hale getirir.

5- Dost bakterileri arttırır, zararlı bakterileri azaltır.

6- Kemikleri korur.

7- Cildi dış etkenlerden korur.

Bir de kaçınılması gereken ve inflamasyona yol açan yağlar vardır. Onlar da sırasıyla şunlardır:

1- Soya yağı.

2- Fıstık yağı.

3- Kanola yağı.

4- Mısır yağları.

5- Ayçiçek yağı.

6- Margarinler.

Yani değerli okurlarım, zeytinyağının öneminin bu yazımdan sonra daha iyi anlaşılacağını umut ediyorum. Zeytinyağı seçiminizi yaparken yukarıdaki tavsiyelerime sadık kalarak seçim yapmanızı temenni ediyorum. Eğer yukarıda bahsettiğimiz üreticilerin isim ve adreslerini talep ederseniz dergimize yazmanız yeterlidir. Size inşallâh dönüş yapılacaktır. Yazıma burada son verirken ünlü Lokman hekimin bir sözü ve araştırmasıyla sizlere veda ediyorum. Derler ki, Lokman hekim yaşamı ve hekimliği boyunca 32 tane hastalık tespit etmiştir. Bunların on altısının sebebi "ayaz", on altısının sebebi de "boğaz" imiş. Yani buradan anlayacağımız, üşütmemeliyiz ve çok yememeliyiz. Bir sonraki sayıda buluşup görüşmek umuduyla. Âlemlerin Rabbi olan Allâh'a emanet olun.

ÖMER ABDURRAHMÂN

BİLÂL B. REBÂH

Ebû Abdillâh
(Ebû Abdilkerîm veya Ebû Amr)
Bilâl b. Rebâh
(v. 20/641)

Bilâl b. Rebâh radîyallâhu anh.

Bir dil ki, şâhitlik edecek bir olana. Eziyetler, baskılar, işkenceler altında, gönlünden gelen îmânın sesi tevhîdi bir haykırış olarak yankılanacak asırlarca.

"Ehad, Ehad, Ehad..."

Uzun boylu, kara dereli, zayıfça bir adamın sesi bu. Câhiliye toplumunda insân yerine koyulmayan bir kölenin sesi bu. İnsânlar katında değersiz sayılsa da, Rabbi katında değerli olan bir dava adamının sesi bu. Habeşli Bilâl'in sesi bu.

"Ehad, Ehad, Ehad..."

Bir toplum düşünün ki, adâlet ve merhameti hapsetmiş. Bir toplum düşünün ki, şirkin her türlüsü işleniyor. Bir toplum düşünün ki, ahlakı elleriyle katletmiş. Evlerinden sokaklarına, pazarlarından meclislerine her yerde; adaletini, merhametini, ahlakını yitirmiş bir şirk toplumunu düşünün.

Böyle bir toplumda; adalete, merhamete, ahlaka çağıran tevhîdi bir dâvet duyuluyor. Kapkaranlık bir zamanda, karanlığı aydınlatan pak dâvete gönül veren aydınlığın adamlarının dilinde tevhîdi bir parola var. Şirke meydan okuyan yiğitlerin sözleri şirkin meclisi Dâru'n-Nedve'de yankılanıyor.

Hazımsızlar güruhu durur mu? Tuzak üstüne tuzak kuruyorlar. Onlar tuzaklarıyla oyalanadursun, âlemlere rahmetin talebeleri çağlara damgasını vurmaya hazırlanıyor. Evet, koyu bir câhiliye yaşanıyor. Zifiri bir zulüm, adâlet ve merhamet kara zindanlarda idâmı bekliyorken, tevhîdin çağrısı hürriyeti muştuluyor. Teni kara, kalbi ak adam, karanlık çağın alçak müstekbirlerine İslâm'ın mesajını haykırıyor:

"Ehad, Ehad, Ehad..."

Düne kadar Ümeyye b. Halef'in kölesi sâdık adam, birden asileşiyor. Habeşli kara kadının oğlu denilen Bilâl, küfrün önderlerine meydan okuyor. Muvahhîdler ordusunun bir eri, tevhîdin müdâfisi Bilâl, putperestlere karşı tevhîdi bir dirençle direniyor. Şirk düzeninin şiş göbekli mütreflerini, cılız gördükleri, kıymet vermedikleri bir kara adam yeniyor. İşkencelerin biri bitip diğeri başlıyor ama Bilâl'in tavizi yok; onda artan şey yeis değil, tevhîdi bir sabır.

Ey sabrın kahramanı! Ey koca yürekli adam! Mekkeliler senin büyüklüğünü şimdi yeni öğreniyor.

Kâh boynunda bir iple çocuklara teslim edip, Mekke sokaklarında dolaştırıyorlarken onu, kâh ağır kayaları göğsüne koyup, kızgın kumlara yatırıyorlar. Amaçları onu yıpratabilmek; onun gibilere de gözdağı vermek. Amaçları onu teslimiyete zorlamak; onun üzerinden de mesajlar vermek.

Heyhat! Bilâl, el-Ehad olana teslim olmuş, ancak onlar bunu anlayamıyorlar. Anlayamıyorlar seni Bilâl! Dağ gibi göğsüne, çakıl taşlarını koyanlar, senin gücünü kavrayamıyorlar. Tevhîd davasını bilmiyorlar, ey Bilâl. Bu dâvanın büyüklüğünü şimdi senden öğreniyorlar. Onlar işkencelerine ara vermezken, dilinden düşmeyen tevhidin sesiyle de kahroluyorlar:

"Ehad, Ehad, Ehad..."

Zayıf denilen, ötelenen, değersiz görülen kara derili adamı, gıptayla izliyorlar. Cevaplayamadıkları soruyu birbirlerine soruyorlar: *"Dünkü Bilâl, bugünkü adam haline nasıl dönüştü?"* Kör, sağır ve dilsiz olanlar anlamıyorlar, tanıyamıyorlar seni Bilal.

Küfür gözünü yummuş, kulağını tıkamış, iman etmemekte direniyor. Mekke'de iki taraf var. Birinde tevhîd ehli, diğerinde şirki hayat yapanlar. Şirkin cephesi hazımsız, güç kullanmaktan çekinmiyor. Baskılar ardı ardına geledursun, vahyin evlatları sabırla kadrolarını oluşturuyor.

İmtihan biter mi hiç?

Biri bitse, diğeri başlar. Hayat, son nefese kadar çetin bir imtihan. İmtihanın hakkını verenler onlar. Onlara "ashâb" deniliyor. Canından, malından, evladından geçenler onlar. Tevhîd uğruna fedakârlık gerektiğinde, kim var diye sağa sola bakmadan **"ben varım"** diyen, Nebî aleyhisselâm'ın fedâileri onlar. Kıyâmete kadar adları hayırla yâd edilecek, seçilmiş bir Efendi'nin izinde, seçilen efendiler onlar.

Ömer, Bilal için: *"Ebubekir, efendimizdir; efendimizi azad etmiştir"* diyor. Sahâbenin dilinde efendi olup, Cennete vâris olanlar onlar. Asrısaadeti yaşayıp, saadete erenler onlar. Selâm olsun onlara! Ey efendimiz Bilâl, sana da selâm! Şimdilerde senin parolanı söyleyen kardeşlerin var.

"Ehad, Ehad, Ehad..."

KAAN SÂLİH

EL-VÂHİD, EL-EHAD, EL-VİTR

«Zâtında, fiil ve sıfatlarında dengi ve ortağı, benzeri ve misli olmayan ve kendisine tevhîd üzere ibâdet edilen Allâh.»

Giriş:

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve Rasûlü'dür. Bundan sonra:

"el-Vâhid", "el-Ehad" ve "el-Vitr " isimleri, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın esmâu'l-husnâsındandır. O, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Her şeyin yaratıcısı Allâh'tır. O, (zâtında, fiil ve sıfatlarında tek olan) el-Vâhid, (mutlak hâkimiyet sâhibi) el-Kahhâr'dır." (er-Rad: 13/16)

"De ki: O Allâh (zâtında, rablığında ve ilâhlığında) tektir." (İhlâs: 112/1)

"el-Vâhid" ismi Kur'ân-ı Kerîm'de yirmi iki yerde, "el-Ehad" ismi de sadece bir yerde Allâh Subhânehu ve Teâlâ için kullanılmıştır. "el-Vâhid" ismi birçok âyette, karşı konulamaz mutlak gâlib ve hiçbir şeyin kudretinin ve mülkünün dışına çıkamayacağı mânasında olan "el-Kahhâr" ismi ile bir arada geçmiştir. "el-Vitr" ismi ise Kur'ân-ı Kerîm'de geçmemekle birlikte sahîh Sünnet'te yer almaktadır. Ebû Hureyre radîyallâhu anh'dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Allâh'ın doksan dokuz; yüzden bir eksik ismi vardır. Kim onları ezberlerse kesinlikle Cennet'e girer. Muhakkak ki O, (zâtında, fiil ve sıfatlarında) Vitir'dir, vitri (tek olanı) sever." [Buhârî (6410); Müslim (2677)...]

Lügat Mânâları:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın esmâu'l-husnâsından olan "el-Vâhid" ve

"el-Ehad" isimleri, Arapçada sayısal anlamda tekliğe delâlet eden *"vehede vehe-de"* kökünden türemiştir. Köklerinin aynı olması nedeniyle İbn Abbas ve Ebu Ubeyde'ye göre -Allâh onlardan râzı olsun- "el-Vâhid" ile "el-Ehad" isimlerinin anlamları aynı olup, aralarında fark yoktur. (İbnu'l-Cevzî, Zâdu'l-Mesîr: 4/506.)

Ancak tercih edilen görüşe göre, ortak anlamları olsa da aralarında bazı farklar bulunmaktadır. Arapça'da lafız farklılığının anlam farklılığına işâret ettiği de bilinen bir husûstur. "el-Vâhid" ile "el-Ehad" arasındaki farkları üç maddede toparlayabiliriz:

1. el-Vâhid, sayıların başlangıcıdır. Bir, iki ve üç gibi şekillerde kullanılır. Ehad ise sayılardan ayrıdır. Bir, iki ve üç gibi şekillerde kullanılmaz. Ezheri -Allâh ona rahmet etsin- şöyle demiştir: *"Ehad, adeti nefyetmek için kullanılır. Vâhid ise sayıları başlatan sayının adıdır."* (Kurtubî, el-Esnâ: 136.)

2. Ehad, nefih/olumsuzluk halinde el-Vâhid'den daha genel bir anlam ifâde eder. Misâl olarak مَا فِي الدَّارِ وَاحِدٌ "Evde bir kişi yok" denildiğinde, evde iki yahut daha çok kişinin olması mümkündür. Ancak مَا فِي الدَّارِ أَحَدٌ "Evde tek kişi yok" denildiğinde, bu cümle cinsin mevcûdiyetini ortadan kaldırmakta ve evde hiçbir kimsenin olmadığını ifâde etmektedir.

3. el-Vâhid, sıfat olarak herhangi bir şey için kullanılabilir. Misâl olarak وَاحِدٌ رَجُلٌ "Bir adam" denilebilir. Ancak أَحَدٌ رَجُلٌ "Tek adam" denilemez. Ezheri'nin de -Allâh ona rahmet etsin- söylediği üzere, Allâh'tan başka bir şeyin olumlu ifâde içinde ehad kelimesiyle nitelenmesi doğru değildir. Çünkü ehad, benzeri ve misli olmayandır. Allâh'u Teâlâ'nın kendi zâtı için seçmiş olduğu sıfatlardandır. Bu sıfatta hiçbir şey O'na ortak olamaz. Bu sebeble ehad kelimesinin sıfat olarak Allâh'tan başkası için kullanılması câiz değildir. (Râzî, Mefâtihu'l-Gayb: 32/359.)

Kurtubî'nin -Allâh ona rahmet etsin- dil âlimlerinden naklettiğine göre Ehad sıfatlara, Vâhid ise zâta, mahsûstur. (Kurtubî, el-Esnâ: 135.) Halîmî ise -Allâh ona rahmet etsin- şöyle demiştir: *"Ehad, benzeri ve misli olmayandır. Vâhid ise ortağı ve dengi olmayandır."* (Halîmî, el-Minhâc: 1/195.)

Bu itibarla Allâh Subhânehu ve Teâlâ, zâtında dengi ve ortağı olmayan el-Vâhid'dir. Fiil ve sıfatlarında benzeri ve misli bulunmayan el-Ehad'dır.

"el-Vitr" ismi ise lügatte; tek olan ya da çift olmayan sayı mânâsındadır. Allâh Subhânehu ve Teâlâ hakkında kullanıldığı ise Vitr'in mânâsı, Hattâbî'nin -

Allâh ona rahmet etsin- söylediği üzere: *"Hiçbir ortağı ve benzeri olmayan, tek demektir."* (Hattâbî, Şe'nü'd-Duâ: 104.)

İbn Hacer ise -Allâh ona rahmet etsin- Vitr'in mânâsı hakkında şöyle demiştir: *"Vitr, tek demektir. Bunun Allâh hakkında mânâsı, Allâh'u Teâlâ'nın zâtında benzeri olmayan ve bölünme kabul etmeyen bir olduğudur."* (İbn Hacer, Fethu'l-Bârî: 11/227.)

İcmâli Anlam ve Tefsîri:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın "el-Vâhid", "el-Ehad" ve "el-Vitr" isimleri, O'nun zâtında, fiillerinde, isim ve sıfatlarında denginin ve ortağının, benzerinin ve mislinin olmadığını, rablığın ve ilâhlığın kendisine mahsûs olduğunu ifâde eder. Kısacası bu isimler, Allâh'ın tevhîdini ve vahdaniyetini bildirir.

el-Vâhid olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ, zâtında eşi ve benzeri, dengi ve misli olmayandır. Tek rab ve gerçek ilâhdır. İbn Kayyım -Allâh ona rahmet etsin- şöyle demiştir: *"el-Ehâd ismi, Allâh'u Teâlâ'nın rablık ve ilâhlıkta tek olduğu anlamını taşımaktadır."* (Bedâiul-Fevâid: 1/146)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, zâtında bölünme ve parçalanma kabûl etmeyen el-Vitr'dir. Noksan sıfatlardan münezzehtir ve benzeri olmaması yönüyle ezeli sıfatlarda birdir. Doğmamış ve doğurmamıştır. Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Vâhid/tek bir ilâhtan başka ilâh yoktur." (Mâide: 5/73)

el-Ehad olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ, fillerinde ve sıfatlarında zâtında eşi ve benzeri, dengi ve misli olmayandır. Bütün mükemmelliklerin yegâne sâhibidir. Tüm kemâlâtı, şan ve şerefi, yücelik ve güzelliği, övgü ve senâyı hikmet ve rahmeti ve diğer kemal sıfatları kendisinde toplayandır. Sonsuz mükemmellik ile muttasıftır. Hiçbir kimse ve hiçbir şey bu konuda O'na ortak değildir, eşi ve benzeri olamaz. Bu sebeble bu ismi, Allâh'tan başkasına isim olarak vermek câiz değildir. Allâh'u Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: O, Allâh, (zâtında, rablığında ve ilâhlığında) ehaddır/bir tektir. Allâh (hiçbir şeye ihtiyaç duymayan fakat her şeyin kendisine muhtaç olduğu) es-Samed'dir. O, doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir." (İhlâs: 112/1-4)

"De ki: Her şeyin yaratıcısı Allâh'tır. O, (zâtında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) el-Vâhid, (her şeye boyun eğdirip hükmü altın alan) el-Kahhâr'dır." (Rad: 13/16)

"el-Vâhid", "el-Ehad" ve "el-Vitr" olan Allâh Subhânehu ve Teâlâ, zâtında, fiillerinde ve sıfatlarında, rablığında ve ilâhlığında bir ve tek olandır. Doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir yönden ve hiçbir şekilde eşi ve benzeri, dengi ve misli olmayandır. Mutlak kemâlâta ve senâya lâyık olandır. Âcizlik ve eksiklik, değişkenlik ve başkalaşım kendisinde bulunmayandır. O, diriliğinde ve kendi kendine varoluşunda, ilminde ve kudretinde, azâmet ve celâlinde, güzellik ve övgüye lâyık oluşunda, hüküm ve hikmetinde, adâlet ve rahmetinde ve diğer sıfatlarında tektir. Bu itibarla kulların akîde, söz ve davranış olarak O'nun mutlak mükemmelliğini ve vahdaniyetini itiraf etmek suretiyle O'nu birlemesi ve her türlü kulluğu ve ibâdeti sadece O'na yapması gerekir.

Delâletleri:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın bu üç güzel isminin delâlet ettiği hüküm ve fâideleri, tecelli ve sonuçları, Müslümanların üzerine yüklediği sorumluluk ve vazifeleri, altı maddede toparlayabiliriz.

Allâh'u Teâlâ Zâtında ve Sıfatlarında Tek Olandır:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, zâtında ve sıfatlarında bir ve tek olandır. O, el-Vâhid, el-Ehad ve el-Vitr'dir. O'nun zâtı gibi hiçbir zât yoktur. Ne doğmuş ne de doğurmuştur. Ne eşi ve ne de çocuğu vardır. O, zâtında ve sıfatlarında bir tek olandır. Eşsiz ve benzersizdir. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Eğer göklerde ve yerde Allâh'ın dışında ilâhlar olsaydı, elbette ikisi de bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allâh, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir." (Enbiyâ: 21/22)

Her şeyin bir doğumu ve bir başlangıcı, ölümü ve bitişi varken, O'nun öncesi ve sonrası, başlangıcı ve bitişi yoktur. Önceleri ve sonraları yaratan O'dur. Çünkü O, el-Evvel'dir ve el-Âhir'dir. O, hiçbir şeye ihtiyaç duymadığı halde, her şey O'na muhtaç ve bağımlıdır. Çünkü O, es-Samed'dir. Her şey ölümlü iken, O, dâim diridir. Çünkü O, el-Hayy'dır. Canlılar yine O'nun izniyle bazı şeyleri görüp duyarken, O, her şeyi görüp duymaktadır. Çünkü O, el-Basir ve es-Semi'dir. İnsânlar yine O'nun lütfuyla bazı şeylerin sâhibi iken, O, insânların ve insânların sâhib olduklarının ve de yerlerde ve göklerde her ne varsa tümünün sâhibidir. Çünkü O, el-Melik olandır. Her şeyi bilmekte ve her şeye gücü yetmektedir. Çünkü O, el-Alim ve el-Kadir olandır. Her şeyi

mutlak egemenliği altına almış, tümüne gâlib ve üstündür. Çünkü O, el-Kahhâr olandır. O'nun dengi ve benzeri, ortağı ve eşi yoktur. Bu sebeble, kemâl sıfatların tümüne tek başına sâhib olan, her türlü mükemmelliğin, celâl ve cemâlin, övgü ve rahmetin, hüküm ve hikmetin ve diğer kemâl sıfatlarının tamâmı "el-Vâhid", "el-Ehad" ve "el-Vitr" olan Allâh'u Teâlâ'ya mahsûstur. O, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: O, Allâh, (zâtında, rablığında ve ilâhlığında) ehaddır/bir tektir. Allâh (hiçbir şeye ihtiyaç duymayan fakat her şeyin kendisine muhtaç olduğu) es-Samed'dir. O, doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir." (İhlâs: 112/1-4)

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, sıfatlarında bir ve tektir. Yaratanın sıfatlarını, yaratılanların sıfatlarına ya da yaratılanların sıfatlarını yaratanın sıfatlarına benzetenler Allâh'ı birlemiş değildirler. Bilâkis O'na şirk koşmuşlar; denk ve benzer, eş ve ortak tanımışlardır.

Bu itibarla Müslüman bir kimse, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'yı zâtında ve sıfatlarında birler. Asla eş ve benzer, denk ve misil tanımaz. O'nun sıfatlarını kimseye vermez. Yaratılmış olan hiçbir kimseye; ne peygamberlere ve ne de velîlere Allâh'a âit olan sıfatları yakıştırmaz. Ne rubûbiyyeti ve ne de ulûhiyyeti O'nun zâtından başkasına câiz görür. el-Vâhid ve el-Ehad olanı hayatının her alanında birler.

Tek Gerçek Rab Allâh'u Teâlâ'dır:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, tek gerçek rabtır. Rablığında bir ve tek olandır. Çünkü rablığın gereği olan yaratmak ve rızık vermek, yönetmek ve hükmetmek, sevk ve idâre etmek, hidâyet etmek ve yol göstermek, terbiye etmek ve geliştirmek, sadece âlemlerin rabbi olan Allâh'u Teâlâ'ya mahsûstur. Bunlara ancak O'nun gücü yeter. Hiçbir kimsenin bu ve benzeri rablık sıfatlarında hakkı ve payı yoktur. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden, geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allâh'tır. İyi bilin ki, yaratmak da emretmek de O'na mahsustur. Âlemlerin Rabbi Allâh ne yücedir!" (Arâf: 7/54)

"De ki: 'Kimdir sizi gökten ve yerden rızıklandıran? Kimdir kulaklarınıza ve

gözlerinize mâlik olan? Kimdir ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkaran? Kimdir bütün işleri çekip çeviren, kâinatı yöneten? Derhal: 'Allâh!' diyecekler. De ki: O hâlde, Allâh'a karşı gelmekten sakınmayacak mısınız?" (Yûnus: 10/31)

Bu itibarla Müslüman bir kimse, rab olarak Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasını kabûl etmez. O'nun rubûbiyyetine boyun eğer. Allâh'u Teâlâ'dan başka yaratan ve rızıklandıran kabûl etmez. O'ndan başkasına hâkimiyet yetkisi vermez. O'nun şeriatını benimser ve uygular. Yardım ve imdat istenilecek tek merci olarak O'nu kabûl eder ve ancak O'na tevekkül eder. Kalbi tâm bir teslimiyet O'na bağlanır. Endişe ve hüznünü O'nunla paylaşır. Her hâli üzere O'na hamd eder. O'nunla huzur bulur ve O'na dayanıp güvenir. İbâdeti sadece O'na hasreder ve tüm bunları bir hayat kılarak Rabbine ulaşır.

Tek Gerçek İlâh Allâh'u Teâlâ'dır:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, tek gerçek ilâhtır. İlâhlığında bir ve tek olandır. İbâdet olunmayı hak eden yegâne mabûd O'dur. İbâdet cinsinden olan ameller sadece O'nun için yapılır. O'nun dışında kendisine tapınılanların tümü sahte ve bâtıldır. İbâdet olunmayı asla hak etmezler. Çünkü mahlukatı kim yaratmış ve rızıklandırıyor ise ibâdeti hak eden ancak O'dur. Allâh'tan başka hâlık ve rezzâk (yaratan ve rızıklandıran) hiçbir kimse yoktur. O, zâtı için sevilen ve haşyet duyulandır. İtaat olunan ve boyun eğilendir. Âcizliklerin ve güçsüzlüklerin kendisine itiraf edilerek yardımı istenendir. Sığınma tâleb edilendir. O, tek gerçek ilâhtır. O'ndan başka ilâh yoktur. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Allâh şöyle dedi: İki ilâh edinmeyin. O, ancak tek ilâhtır. O halde yalnız Ben'den korkun." (Nahl: 16/51)

"De ki: Ben yalnızca sizin gibi bir beşerim. (Ancak) Bana ilâhınız sadece bir ilâh olduğu vahyolunuyor." (Kehf: 18/110)

Bu itibarla Müslüman bir kimse, ilâh olarak Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasını kabûl etmez. O'nun ulûhiyyetine kalbinden sevgi ile bağlanarak boyun eğer. O'nu yüceltir ve O'na tâzim eder. Sadece Allâh'u Teâlâ'ya ibâdet eder. O'nun dışında ilâh kabûl edinilenleri reddeder. Allâh'ın indirdiği kanunları benimser ve onları uygular. Onlarla yönetir ve hükmeder. Ancak onlara muhâkeme olur. Sadece O'nun için kurban keser ve adak adar. Duâ ettiğinde O'ndan başkasından istemez, yardıma

çağırmaz ve O'ndan başka şeylere sığınmaz. İşlerinin sonucunu O'na havale eder ve tevekkül edilecek başka bir zât edinmez. İbâdetin tümünü, hayatı ve ölümü ve her ikisi arasındaki amelleri âlemlerin tek rabbi ve gerçek ilâhı olan Allâh'a âit kılar.

Mülk ve Hâkimiyet Allâh'u Teâlâ'nındır:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, mülkün ve hâkimiyetin tek gerçek sâhibidir. Mülk; yaratılmış her ne varsa O'nundur. Çünkü yaratan O'ndan başkası değildir. Hâkimiyet; kevnî, uhrevî ve şer'î hükmetme yetkisi O'nundur. Çünkü gerçek Hakîm, O'ndan başkası değildir. O, mülkünde ve hâkimiyetinde eşsiz ve ortaksız olandır. Mülkünde ve hükmünde kendisiyle çekişecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Var etmek ve yok etmek, can vermek ve almak, yaratmak ve rızık vermek, azîz kılmak ve zelîl etmek, hidâyet etmek ve dalâlette bırakmak, zengin kılmak ve fakir düşürmek, bereket vermek ve engellemek, sağlık vermek ve hastalandırmak, emretmek ve nehyetmek, izin vermek ve yasaklamak, kâinatı düzenlemek ve hayatı idâme ettirmek, insânlara ve cinlere kanunlar ve nizamlar belirlemek, mükâfatlandırmak ve cezâlandırmak gibi gerçekleştirdiği tasarruflar konusunda tektir. Hiçbir kimse veya hiçbir kurum ya da kuruluş, bu ve benzeri tasarruflarında O'nunla çekişemez. O'nun zelîl ettiğini azîz kılamaz, yok ettiğini var edemez, koruduğuna zarar veremez, terk ettiğini koruyamaz, emrettiğini yasaklayamaz, yasakladığını ise emredemez. Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Mülk elinde bulunan (Allâh) ne yücedir. O, her şeye güç yetirendir." (Mülk: 67/1)

"İyi bilin ki! Yaratmak da, emretmek de O'na âittir. Âlemlerin Rabbi olan Allâh ne yücedir." (Arâf: 7/54)

"Hüküm vermek yalnızca Allâh'a âittir. O, kendisinden başka hiçbir şeye ibâdet etmemenizi emretmiştir." (Yûsuf: 12/40)

Bu itibarla Müslüman bir kimse, mülkün ve hâkimiyetin sâhibi olarak Allâh Subhânehu ve Teâlâ'dan başkasını kabûl etmez. Nefsinin ve her şeyin O'nun mülkü olduğunu ve O'nun hâkimiyeti altında olduğunu bilir. Efendisi olan Rabbinin emirlerini yerine getirir ve yasaklarından kaçınır. O'nun hâkimiyetini ve egemenliğini tanır. Hayatını O'nun koyduğu kurallara ve nizâma göre belirler. O'ndan başka sâhib ve hakîm aramaz. O'na teslim olur ve

rızâsına ulaşmak için hoşnut olacağı işleri gerçekleştirir.

İbâdetlerin Tekli Sayılarda Bitirilmesi Müstehâbtır:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, nâs ile çift sayılı olarak tayin edilmeyen ibâdetlerin sözlü olsun fiili olsun tekli sayılarda bitirilmesinden hoşnut olur. Şerîatta yer alan çok sayıdaki amel ve zikir incelendiğinde görüleceği üzere tek sayılı olarak; özellikle bir, üç ve yedi ile bitmektedir. Çünkü Allâh Subhânehu ve Teâlâ, tektir ve tek olanı sever. Alî radîyallâhu anh'dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Ey Kur'ân ehli, vitir namazı kılın. Çünkü Allâh Vitr'dir (tektir.) Vitri (tek olanı) sever."** [Ebû Dâvud (1416); Tirmizî (453)...]

el-Ehad İsmi Allâh'tan Başkası İçin Kullanılmaz:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın Rab ismi gibi zâtına özel bazı isimleri vardır. Bu isimleri O'ndan başkasına vermek câiz değildir. el-Ehad ismi de bu isimlerdendir. ez-Züccâc -Allâh ona rahmet etsin- şöyle demiştir: *"Ehad, sözlükte vâhid/bir anlamındadır. el-Vâhidu'l-Ehad, Rahmân ve Rahîm sıfatları gibi genellikle birlikte kullanılır. Rahmân sıfatı yalnız Allâh'a mahsûs olduğu gibi, Ehad sıfatı da yalnız Allâh'a mahsûstur. Bu yüzden bir başkası için kullanılması câiz değildir. Ehad, yalnız Allâh'a özel bir sıfat olması nedeniyle belirlilik takısı olan 'el' onda kullanılmamış 'el-Ehad' yerine 'Ehad' şeklinde kullanılmıştır."* (el-Câmiu li Esmâillâhi'l-Husnâ: 297.)

Kurtubî ise -Allâh ona rahmet etsin- "el-Vâhid" isminin de hakîkat mânâsıyla Allâh'tan başkası için kullanmanın câiz olmadığını ancak mecâz olarak kullanılabileceğini ifâde etmiştir. (Kurtubî, el-Esnâ: 133.)

HAKAN EMİN

TÂİF'ÎN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Çağları aşıp, çağrısı çağları mayalayacak olan tevhîd dâvetine bir şehir gerekir. Tevhîd sancağını taşıyacak, muvahhîdleri kucaklayacak, medeniyetin merkezi olacak bir şehir. İşte bu şehri ararken Nebîmizin siretinden düşünmemiz ve düstur edinmemiz gereken büyük ibretler vardır.

Başlarken:

Azîz ve Celîl olan Allâh'ın ismiyle…

Tarihi değerlendirirken, sebeb-sonuç ilişkisi içerisinde ele almak gerekir. Şayet böyle yapılmazsa, elimizdeki bilgiler bizler için hikmetten uzak, yüzeysel bilgiler konumunda gözükebilir. Bu bilgiler, zihnimizde parça parça olup, zihnimizi parçalar. Parçalı bir zihin ise, görülmesi gerekeni göremez. Tarihi olayların iç yüzlerini, arka planlarını ancak sebeb-sonuç ilişkisini anladığımızda anlayabiliriz. Şunu da unutmamak gerekir ki; bazen sebeblerden yola çıkarak sonuca varırız. Bazen de bir sonuç, birçok farklı şeylerin sebebi olabilir.

Böyle bir girişten sonra, bu sayımızda **"Siyerden Mesajlar"** bölümümüzde Nebimiz aleyhisselâm'ın Tâife gidişini işleyeceğiz. Tâif günleri bizler için önemli. *"Neden?"* diye soracak olursak, deriz ki: *"Çünkü Nebîmiz için önemli idi. O'nun için önemli olan, elbette ki bizler içinde önemlidir."* Önemli olanın önemine binaen, bizde o günleri bu yazımızda ele aldık. Faydalı olur inşallâh.

Tevhîd Davetiyle Ayrışanlar:

Tarih incelendiğinde görülecektir ki, tarih boyunca insânlar, sürekli olarak farklı sebeblerden ayrışmışlardır. Ancak meseleyi inanç yönünden; hak ve bâtıl olarak iki kısımda incelediğimizde, insânlar hakkın ve bâtılın taraftarları olarak iki kısma ayrılırlar. Bu tarih boyunca hep böyle olmuştur.

Onlara selâm olsun tevhîd elçileri, tevhîd dâvetiyle kavimlerine gidip **"Allâh'a kulluk yapın"** dediklerinde ilk olarak kavmin önde gelenleri bu hak dâvete karşı çıktılar. Öncelikle homurdandılar, sonrasında ise dâveti ve

dâvetçiyi yok saymak için ellerinden ne geliyorsa yaptılar. Tevhîd dâvetini, avam kesime *"tehlikeli bir davet!"* olarak sunarlarken, davetçiye de her türlü kötü yakıştırmayı yapmaktan geri durmadılar. Sünnetullâh gereği, benzer şeyleri Peygamberimiz aleyhisselâm'da yaşadı.

Rabbimiz, hak ve bâtılın ayrışmasını istediğinde göklerin emini ile yerlerin eminini buluşturdu. Arayış mağarası Hira'da gelmeye başlayan âyetlerle insânlar ayrıştı ve kıyamete kadar da ayrıştıracaklar. Gelen âyetlerle, bir toplum öncelikle iki kısma ayrıldı, sonrasında da hak ve bâtılın amansız mücâdelesi başladı. Mustazafların müstekbirlerle mücadelesinde maddi gücü elinde bulunanların mustazaflara tavrı farklı işliyordu. Baskı, işkence, ambargo, tehdit ve sonunda da gelen katliamlar. Tarih boyunca zâlim müstekbirlerin, mazlum mustazaflara yaptıklarının özeti bunlardan ibârettir.

Mekke'nin tâğûtî iktidarını ayakta tutan, tevhîd dâvetine ve dâvetçisine karşı çıkan farklı kabilelerden birçok isim vardır. Bu insânlar, tevhîdin karşısında şirkin taraftarları oldular. Kimisi eceliyle öldü, kimisi savaş meydanlarında öldürüldü, kimisi ise tevhîd dâvetini kabul etti. Tevhîd davetinin önünde set olup, insânların tevhîdi kabul etmemesi için ellerinden geleni yapanlar sonunda pişman oldular. Ölenler, ebedî bir pişmanlıkla pişman olurken, tevhîdi kabul edenlerse yaptıklarına pişman oldular. Bu dün olduğu gibi bugünde böyledir. Tevhîdin taraftarları kazanırken, şirkin taraftarlarıysa nedamet ehli olacaktırlar.

Tâif Günleri:

Tarih: Nübüvvetin 10. yılı, aylardan Şevval.

Tevhîd davetinin insânlara ulaşması, kabul edenlerle tevhîd medeniyetinin kurulması için "nur kandili" yola çıkıyor. Yanında azatlı kölesi ve evlatlığı Zeyd b. Harise ile.

İstikamet: Tâif.

Çağları aşıp, çağrısı çağları mayalayacak olan tevhîd dâvetine bir şehir gerekiyor. Tevhîd sancağını taşıyacak, muvahhîdleri kucaklayacak, medeniyetin merkezi olacak bir şehir. Bu şehir Tâif olabilir miydi? Demek ki, göklerin habercisi Cibril-i Emin gelerek "olamaz!" dememişti. Demek ki, âlemlere rahmetin yaşayacakları vardı, diğer tevhîd elçileri gibi. Sonradan buyuracaktı Nebîmiz aleyhisselâm; **"en şiddetli belalar nebîlere gelir"** (Tirmizi) diye. O da tevhîd dîninin son dâvetçisi olarak bu

zorlukları çekiyordu. Seneler sonra Âişe vâlidemiz ile konuşmasından bu güne dâir bilgiler alıyoruz.

Âişe validemiz: *"Ey Allâh'ın Rasulü! Uhud gününden daha kötü bir gün yaşadın mı?* diye sorduğunda, Rasûlullâh aleyhisselâm anlatmaya başlar: **"Senin kavminden neler çektim neler! Onlardan en kötü olanı hayatımın en zor günü olan Tâif'te başıma geldi. Ben, Abdu Yaleyl b. Abdi Külal'e İslâm'ı arz etmek için başvurduğumda beni kovdu. O kadar üzüldüm ki, adeta kendimde geçmiş olarak geri döndüm. Karnussealib'e nasıl geldiğimi hatırlamıyorum. Ancak orada kendime geldim. Başımı havaya kaldırdım. Baktım ki bir bulut beni gölgeliyor. Cibril'de onun içinde duruyordu. Cibril bana: 'Allâh, kavminin sana söylediklerine ve sana yaptıklarına şâhit oldu. Bunun için istediğini kendisine emredesin diye benimle birlikte dağlar meleğini gönderdi' dedi. Cibril'in sözünden sonra dağların meleği bana seslendi. Bana selâm verdi ve: 'Ey Muhammed! Dilediğini yaparım. İstersen onların üzerine Ebu Kubeys ve el-Ahmer dağlarını kapatırım' dedi. Ben de: 'Hayır! Umarım ki Allâh, onların neslinden Allâh'a kulluk eden, Allâh'ı birleyen ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayan kimseler çıkarır' dedim."** (Buhari, Müslim)

Bilindiği üzere Uhud Günü, Nebîmiz aleyhisselâm ve Müminler için çetin bir imtihan günüdür. Müslümanların şehidleri vardır. Hatta şehidlerin efendisi, Rasûlullâh'ın amcası Hamza radîyallâhu anh da, o gün şehid edilmiştir. Diğer şehidler gibi ona da müsle yapılmıştır. *Müsle*, yani onun ve diğer şehidlerin çeşitli azalarını kesmişlerdir. Bunu gördüğünde Nebî aleyhisselâm'ın hissiyatını bir düşünün. Elbette bu çok ağır bir durumdur. O gün, Efendimiz de yaralanmıştır. Müslümanlar çok zor zamanlar geçirmişlerdir; ancak Tâif günleri Uhud Günü'nden dahi daha çetin bir gün olmuştur.

Hükümlerin illetleri ve hikmetleri olur. Cihâdın da birçok gerekçesi, şartları, sınırları vardır. Cennet, kılıçların gölgelerinde iken, hakkı söylemekte İslâm'da "cihadın efdali" olarak adlandırılır. Uhud'da kâfirlerle fiili cihâd olan kıtalı yerine getiren Nebîmiz aleyhisselâm, Tâif'te de mücâhid bir Peygamber olarak, zâlimlere hakkı beyân ederek, onları tevhîde dâvet etmiştir.

İslâm, insânlık dînidir. Ümmeti Muhammed'de insânlık için çıkarılan en hayırlı ümmettir. Sözlü ve fiili olarak cihâdda bir nevi insânları kurtarma mücâdelesidir. Tevhîd dâvetçileri bu kurtarma faaliyetlerinde insânların he-

lak olmasından ziyâde, onların kurtulmaları için ömürlerini vermişlerdir. Ağızlarından çıkacak bir sözle, bir kavim helak olabilecekken, onların nesillerini düşünüp, kurtulmalarını isteyebilen geniş gönüllere sâhibtir, tevhîd davetçileri. Onlara selâm olsun.

Peygamberlerin hayatlarına baktığımızda, işlenen cürümlerden geri dönüş olmadığında, şirk ve zulüm son noktaya vardığında, farklı birtakım sözler söylediklerini ve yaptıklarını görebiliriz. Ancak o zamana kadar sürekli el-Hadi olana yönelmişlerdir. Aslında bu tüm Ümmet-i Muhammed'in ders alması gereken önemli bir bakış açısıdır. **"Allâh'ım kavmimi bağışla onlar bilmiyorlar."** (Buhari) **"Allâh'ım kavmime hidâyet et, onlar bilmiyorlar"** (Buhari) diyerek bilmediklerini öğretmeye çalışan bir büyük muallimden de alınacak çok büyük dersler var.

Peygamberimiz aleyhisselâm, Tâif'e gittiğinde öncelikle Sakif kabilesinin önde gelenleriyle görüştü. Bunlar; Amr bin Ümeyye es-Sakafinin oğulları olan Abdu Yaleyl (az önce ismi geçmişti) Mesud ve Habib kardeşlerdi. Nebimiz aleyhisselâm onlara kurtuluş dâveti olan tevhîdi sundu. Âlemlerin Rabbinin dîni olan İslam'ı onlara arz etti.

Bu hak dâveti kabul etmelerini, Allâh'ı birleyip, şirkten vazgeçmelerini ve kendisini desteklemelerini istedi. Ancak mustazafların üzerinde otorite kurup, şirk sisteminden beslenenler için bunları kabul etmek kolay değildi ve kabul etmediler. Kabul etmedikleri gibi tevhîd davetçisine karşı sert davrandılar, onunla alay ettiler. Nebîmiz aleyhisselâm, onlara: **"Ne yaparsanız yapın ancak benim hakkımda konuşmayın. Sessiz olun. Burada konuştuklarımı Mekkelilere söylemeyin"** diyerek oradan ayrıldı. Ancak Mekkeliler durumdan haberdar olacaklardı.

Sonrasında Nebî aleyhisselâm, o bölgedeki diğer eşraf ve önde gelenlerle görüşmeler yaptı. Tabiri câizse, çalınmadık kapı bırakmadı. On gün boyunca dâvetini sabırla ve ısrarla yaptı. Ne hazin ki, nasipsizlere bir Peygamberin dilinden dökülenler çokta bir şey ifâde etmiyordu. Onlar, şirkin bataklığında boğulanlar olarak mutluydular! Dâvete "hayır!" diyenler, tevhîd dâvetçisine "şehrimizi terk et!" dediler. Cennete çağıran bir Nebî ayaklarına kadar gelmişken, bu dâvete sırt çevirdiler. Bununla da kalmayıp, Nebîmiz aleyhisselâm şehri terk ederken ayak takımını peşlerine taktılar ve O'nu taşlattılar. İşte bunlardan sonra Cibril aleyhisselâm Dağlar Meleği ile geldi.

Bir düşünün, Mekke'den Tâif'e zorlu

bir yolculuk, arkasında tek tek insânlarla görüşmeler... Alaya alınmalar, hakarete uğramalar ve en sonunda da taşlanarak şehirden çıkarılma. Gerçekten de çok ağır bir durum. Pek çok insân, bu durumları yaşadıktan sonra elinde ne imkân varsa karşı tarafa saldırmayı, onları püskürtmeyi, hatta yok etmeyi düşünür. Ancak âlemlere rahmet olan hidâyet elçisi bir Peygamber, yapılanlara karşı beddua ile karşılık vermek yerine hayır duâ ile karşılık verebilir. Bu da bizlere gösteriyor ki; tevhîd dâvetçileri, kendileri için değil, dâvaları için hareket ederler. Nebimiz aleyhisselâm da öyle yapmıştır.

Tevhîd dâvasının önderi, arınmışların lideri, büyük gönüllü insân, insânlardan intikam almak gibi bir düşünceye kapılmaz. O, kendisine görevi veren Rabbine yönelir. Şehirden çıktıktan sonra Tâif'e üç mil uzaklıktaki Rebiaoğullarından Utbe ve Şeybe kardeşlerin bağına uğradığında orada bir müddet durur. Rabbine iltica eder:

"Allâh'ım! Güçsüzlüğümü, çaresizliği ve insânların nazarlarında düştüğüm hor ve hakir durumu ancak Sana arz ve şikâyet ediyorum. Ey merhametlilerin en merhametlisi! Sen zor ve sıkıntılı durumda olanların Rabbisin. Benimde Rabbim ancak Sensin. Beni kimlerin eline bırakıyorsun? Sen beni zâlim bir düşman eline düşürmeyecek, onları bana hüküm geçirtecek bir konuma getirmeyeceksin.

Ey Rabbim! Benim üzerime çöken bu musibet ve eziyetler, eğer Senin bana karşı kızdığından ve öfkenden değilse, çektiğim bunca sıkıntıya hiç aldırış etmem. Hepsine tahammül ederim. Yine de Senden bana gelecek bir sığınmaya çok ihtiyacım var. Hem bu dünyâda hem de âhirette Senin o karanlıkları aydınlatan nuruna sığınıyorum.

Ey Rabbim! Sen hoşnut oluncaya kadar Senden af diler, tevbe ve istiğfarda bulunurum. Biliyorum ki, güç ve kuvvet ancak Sendendir." (İbn Hişam)

Bir iltica, iltica eden ve iltica edilen

arasında... Bir sığınma, sığınan ve sığınılan arasında. Aslında bu metinler tekrar tekrar okunmalı. Belki her bir okuyuşta farklı bir rahmet, zihinlerimizi ve gönüllerimizi aydınlatır. Her ne olursa olsun buradan da görüyoruz ki, her iltica ve sığınma aracısız olarak iltica edilen ve sığınılan yegâne güç ve kuvvet sâhibine yapılmalı. Biz, burada ve daha birçok yerde Nebîmizden bunu öğreniyoruz.

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'in dilinden yansıyan hakikat pırıltıları aslında bir büyük mütevekkilin sözleri. Eğer iltica edilen zat razıysa, kullar da ***"Rab olarak Sen'den razıyız"*** cümlesini dillerinden hallerine kazırlar. Rabbimiz ki, hiçbir zaman O'na kızmayan, O'na darılmayıp, O'nu terk etmeyendir. Rabbimiz ki, O'nu dünyâdakinden çok daha hayırlı bir hayata erdirendir. Ehli îmânda, her şart ve koşulda tevekkülü sözden öze, dilden hale geçirebilirse kazanacaktır.

Bu duânın akabinde, orada bulunan Hrıstiyan bir köle olan Addas'ın Nebîmiz aleyhisselâm ile görüşmesine şâhit oluyoruz. Körler ve sağırlar diyarında bir gören ve duyan çıkıyor, Nebîmizin önüne. Binlerce anlamayana karşı, hakikati anlayan bir tek insân. Sadece bir kişi. O da köle. Heyhat! Hakikat, ne çoklukla, ne makam-mevkiyle, ne zenginlikle ölçülür. Öyle olsaydı Tâif'liler haklı, Nebîmiz aleyhisselâm ise haksız olurdu. Haşa! O gün Nebînin elini, ayağını öpmekle şereflenen Addas için bugün Tâif'te "Addas Mescidi" mevcuttur. Ya O'nu yalanlayanlar, kovanlar ve taşlayanlar, onlarınsa birçoğunun adlarını bile bilmiyoruz.

Nebîmiz aleyhisselâm, Batn-i Nahle'ye geldiğinde, sabah namazını kılarken, cinlerden bir Tâife kelâmullahı işittiler ve hak dâveti kabul ettiler. Âlemlere rahmet, insânların Peygamberiyken, Rabbimiz bir ümmet daha verdi O'na. Celâl ve ikrâm sâhibi Rabbimiz, Tâif sonrasında yine nübüvvetin 10. yılında, Nebimize İsrâ ve Miraç ile tekrar ikrâm etti. O Allâh ki, (tüm hamdler O'nadır) kendisinden râzı olup, kendisini râzı etmeye çalışanlara ikrâmı bol olandır.

Bitirirken:

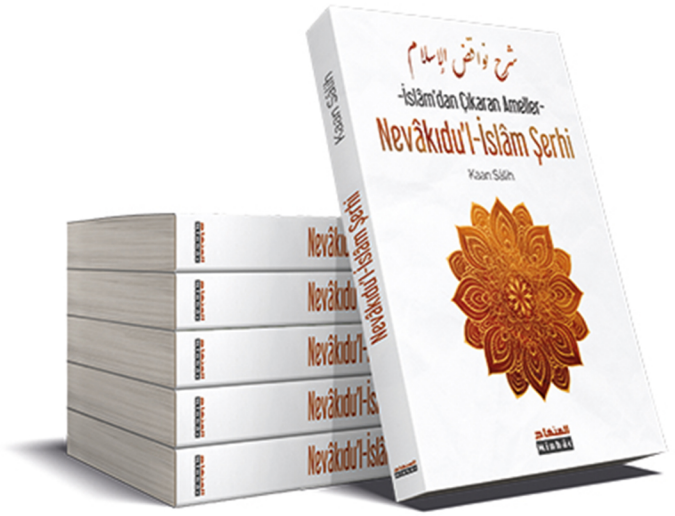
Zorlukların Peygamberi tüm ömründe zorluklarla karşılaştı durdu. O, hepsine tahammül etti. Her zorluktan sonra bir kolaylık yaratan Rabbimiz, Habibinden her dâim razı oldu. Bizler de senden razıyız, ey Allâh'ın Rasulü! Ey seçilmişlerin seyyidi, sana selâm olsun! Havz-ı Kevser'inde seninle buluşmayı uman kardeşlerinden, sana binlerce selâm...

مكتبة المنهاج

Minhâc Yayınları

www.minhacyayinlari.com

Yayın evimizden çıkan bu iki önemli eseri,
okumanızı ve okutmanızı hararetle tavsiye ediyoruz.

Minhâc Dergisi'nin güzide okurlarına!

Dergimizin bu ikinci sayısında Tevhîd Kavramı'nı, birbirinden değerli yazarlarımızla ele aldık. Amacımız, yaratılış gâyemiz olan tevhîdin yayılmasına ve şuûrlu bir şekilde yaşanabilmesine hizmet etmektir. Ecrimiz ve ücretimiz ise ancak Allâh'tandır.

Sizlerden beklentimiz, binbir emek ve zihin teri dökülerek kaleme alınan yazılarımızı okuyarak ve okutarak sâhib çıkmanızdır. Bizleri duâlarınızda hatırlamanız dileğiyle Allâh'a emânet olun.

Minhâc Dergisi

"Dosdoğru Bir Yol Arayanlar İçin"

MİNHÂC

www.minhacdergisi.com